

'MAMMOETSPOREN, deel I'

Rapport Institutioneel Onderzoek Voortgezet Onderwijs

periode 1968-1998

Samenstelling:

Yolande van Dam-Kooij

Ministerie van OCenW/Rijksarchiefdienst PIVOT

November 1998, vastgestelde versie

LIJST VAN AFKORTINGEN	5
HOOFDSTUK 1, verantwoording.....	7
HOOFDSTUK 2, de ontwikkeling binnen het beleidsterrein voortgezet onderwijs	10
2.1. De historie	10
2.1.1 Het voortgezet onderwijs tot 1848	10
2.1.2 De periode 1848-1945	11
2.1.3 Het voortgezet onderwijs tussen 1945 en 1963	12
2.1.4 De periode 1963-1998	14
2.1.5 1998, en verder...	15
2.1.6 Internationaal	18
2.2 De structuur van de WVO	20
2.3 De plaats van het voortgezet onderwijs binnen het departement	22
HOOFDSTUK 3, de belangrijkste actoren op het gebied van het voortgezet onderwijs	25
HOOFDSTUK 4, de handelingen.....	33
4.1 BELEID	34
4.1.1 Beleidsontwikkeling, evaluatie en verantwoording van beleid	34
4.1.2 Totstandkoming van wet- en regelgeving	36
4.1.3 Informatieverstrekking	37
4.2 DE INRICHTING VAN HET ONDERWIJS	39
4.2.1 Inrichting van het onderwijs, algemeen	39
4.2.2 Basisvorming	53
4.2.3 Leerwegen mavo en vbo, leerweg ondersteunend- en praktijkonderwijs	54
4.2.4 Tweede fase havo-vwo	58
4.3 TOETSEN EN EINDEXAMENS	59
4.3.1 Toetsen basisvorming	59
4.3.2 Eindexamens	61
4.3.3 Staatsexamens	78
4.4 PERSONEEL	83
4.4.1 Directie	83
4.4.2 Leraren en niet-onderwijzend personeel	84
4.4.3 Stages	95
4.4.4 Overige handelingen betreffende het personeel van een openbare school	97
4.5 Handelingen voortkomend uit de overige regels voor het openbaar onderwijs en de voorwaarden voor bekostiging uit openbare kas van het bijzonder onderwijs	99
4.5.1 Openbaar onderwijs	99
4.5.1.1 Bestuursoverdracht openbare school	99
4.5.1.2 Godsdienstonderwijs aan openbare scholen	100
4.5.2 Rijksscholen	100
4.5.2.1 Bestuursoverdracht van het bestuur van rijksscholen voor vwo, avo en lbo	100
4.5.3 Bijzonder onderwijs	102
4.5.3.1 Bestuursoverdracht bijzondere scholen voor voortgezet onderwijs	102
4.5.3.2 Overige voorwaarden voor rijksbekostiging van het bijzonder voortgezet onderwijs	102
4.5.4 Andere vormen van voortgezet onderwijs	104
4.5.5 Ouders en leerlingen; inspraak en medezeggenschap	104
4.6 BEKOSTIGING	107
Aanvang, wijze en beëindiging van de bekostiging	107
4.6.1 Aanvang van bekostiging	107
4.6.1.1 Plan van Scholen	107
4.6.1.2 Voorzieningen in de huisvesting en inventaris	112
4.6.2 Wijze van bekostiging	117
4.6.2.1 Grondslagen voor bekostiging	117
4.6.2.2 De periode vóór 1992	119
4.6.2.2.1 Salarissen	119
4.6.2.2.2 Stichtingskosten	120

4.6.2.2.3 Inrichtingskosten	122	
4.6.2.2.4 Exploitatiekosten	122	
4.6.2.2.5 Vaststelling en uitkering van de vergoedingen	124	
4.6.2.3 De periode 1992-1996		126
4.6.2.3.1 Programma's van eisen voor huisvestings- en inventariskosten	126	
4.6.2.3.2 Exploitatiekosten	128	
4.6.2.3.3 Formatie	130	
4.6.2.3.4 Vaststelling en uitkering van de vergoedingen	137	
4.6.2.3.5 Wijze van bekostiging	138	
4.6.2.4 De periode na 1996		144
4.6.2.4.1 Personeels- en exploitatiekosten	144	
4.6.2.5 Bestuursoverdracht van een school door de rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid		147
		148
4.6.2.6 Vervangingsfonds		148
4.6.2.7 Budgettering wachtgelden en instelling participatiefonds	148	
4.6.2.8 Medegebruik lokalen, gebouwen, terreinen of roerende zaken	149	
4.6.2.9 Onderwijsachterstanden		151
4.6.2.10 Regeling informatievoorziening		153
4.6.3 Beëindiging van de bekostiging	158	
4.7 Toezicht		160
4.8 Les- en cursusgeld, tegemoetkoming in de kosten		165
4.8.1 Les- en cursusgeld	165	
4.8.2 Tegemoetkoming in de kosten		166
4.9 Handelingen met betrekking tot overgangswetgeving	168	
4.10 Overige handelingen		174
4.10.1 Handelingen met betrekking tot leerwegen, leerwegondersteunend- en praktijkonderwijs mavo, vbo, vso		174
4.10.2 Handelingen nieuwe instellingsbeschikking CEVO		174
4.10.3 Later toegevoegde handelingen	176	
Hoofdstuk 5, bronnen.....		176
5.1 Personen die een bijdrage hebben geleverd aan dit onderzoek	176	
5.2 Geraadpleegde bronnen	177	
Hoofdstuk 6, Bijlagen.....		179
6.1 Begripsomschrijving	179	
6.2 De inrichting van het voortgezet onderwijs	183	
6.2.1 Scholen en scholengemeenschappen		
6.2.2 Basisvorming		
6.2.3 Leerwegen, praktijkgericht- en leerwegondersteunend onderwijs in mavo/vbo en vso		
6.2.4 Profielen voortgezet onderwijs		
6.3 Eindexamens	190	
6.4 Bekostigingsprocedures	192	
6.5 Ouders en leerlingen	195	
6.6 Geschiedenis van de organisatie		

LIJST VAN AFKORTINGEN

ADV	Arbeidsduurverkorting
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
ANW	Algemene Natuurwetenschappen
art.	artikel
avo	algemeen vormend onderwijs
BVE	Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie
CKV	Culturele en Kunstzinnige Vorming
FBS	Formatie Budget Systeem
Fre	formatierekeneenheid
FTE	fulltime equivalent
GOA	Gemeentelijke Onderwijs Achterstandenbeleid
GPL	Gemiddelde PersoneelsLast
havo	hoger algemeen voortgezet onderwijs
hbo	hoger beroepsonderwijs
IIS	intentioneel investeringsschema
ISOVSO	Interimwet Speciaal Onderwijs en Voortgezet Speciaal Onderwijs
ivbo	individueel voorbereidend beroepsonderwijs
KB	Koninklijk Besluit
LBK	Landelijk BeleidsKader
lbo	lager beroepsonderwijs
leao	lager economisch en administratief onderwijs
lhno	lager huishoud en nijverheidsonderwijs
llo	lager landbouwonderwijs
lmo	lager middenstandsonderwijs
lom	leer- en opvoedingsmoeilijkheden
lto	lager technisch onderwijs
mavo	middelbaar algemeen voortgezet onderwijs
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
mlk	moeilijk lerende kinderen

NT2	Nederlands als tweede taal
OWVO	OvergangsWet WVO
PIVOT	Project Invoering Verkorting Overbrengings Termijn
pve	programma van eisen
rvc	regionale verwijzingscommissie
so	speciaal onderwijs
sovso	speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs
Stb.	Staatsblad
Stct.	Staatscourant
vavo	voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
vbo	voorbereidend beroepsonderwijs
vmbo	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
vso	voortgezet speciaal onderwijs
vo	voortgezet onderwijs
vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
WCBO	Wet op het Cursorisch BeroepsOnderwijs
WVO	Wet op het Voortgezet Onderwijs

HOOFDSTUK 1, verantwoording

In dit hoofdstuk zal een verantwoording gegeven worden van het doel en de methode van institutioneel onderzoek op het beleidsterrein voortgezet onderwijs. Verder zal ingegaan worden op de afbakening van dit terrein ten opzichte van andere beleidsterreinen, en op de wijze waarop dit Rapport Institutioneel Onderzoek op juistheid en volledigheid getoetst is. Besloten wordt met een toelichting op de volgende hoofdstukken van dit rapport.

Dit Rapport Institutioneel Onderzoek is het resultaat van afspraken die gemaakt zijn tussen de Secretaris Generaal van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en de Rijksarchiefdienst/PIVOT¹. Een van de afspraken betreft het verrichten van institutioneel onderzoek naar de taken en taakontwikkeling van de actoren binnen de verschillende beleidsterreinen op het gebied van onderwijs, cultuur en wetenschappen.

Het **doel** van het institutioneel onderzoek is het overheidshandelen en de context daarvan zodanig te beschrijven, dat daarmee nu en in de toekomst op een efficiënte en effectieve manier gegevens zijn te beheren.

De methode die daarbij gebruikt wordt is de Methode Institutioneel Onderzoek; in de zogenaamde [groene pagina's](#) die vooraf gaan aan dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op onder andere de uitgangspunten, de methode en het doel van het PIVOT-onderzoek.

Het PIVOT-onderzoek *Mammoetsporen* valt uiteen in twee deelonderzoeken:

- deel I behandelt de scholen voor vwo, havo, mavo en vbo
- deel II behandelt het mbo en het vavo

Deel II behoort op dit moment strikt genomen tot het beleidsterrein Beroepseducatie en Volwassenenonderwijs (BVE), omdat deze scholen oorspronkelijk echter voortkwamen uit de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) is er in 1995, bij de start van het PIVOT-onderzoek binnen OCenW, voor gekozen om enerzijds het voortgezet onderwijs, en anderzijds het mbo en het vavo in één onderzoek te behandelen.

Dit deel gaat over de taken van de actoren op het gebied van het voortgezet onderwijs voor zover deze betrekking hebben op scholen voor vbo, mavo, havo en vwo.

Het beleidsterrein voortgezet onderwijs omvat de scholen voor voorbereidend bereidend beroeps- onderwijs (vbo), voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo) en algemeen voortgezet onderwijs (mavo, havo) en de landelijke verzorgingsinstellingen. Vanaf 1 augustus 1998 behoort ook een gedeelte van het voortgezet speciaal onderwijs tot het beleidsterrein. In dit onderzoek zullen de handelingen betreffende deze scholen voor voortgezet speciaal onderwijs echter niet opgenomen worden; eind 1998 zal er namelijk een nieuw onderzoek gestart worden naar aanleiding van het van kracht worden van de Wet op het Primair Onderwijs, de Wet op de Expertisecentra en Deel II van de WVO. De handelingen betreffende de scholen voor voortgezet speciaal onderwijs die nu onder de werking van de WVO komen te vallen zullen daarin een plaats krijgen.

Het voortgezet onderwijs bedoeld in dit onderzoek omvat het onderwijs dat wordt gegeven na de basisscholen en na het speciaal onderwijs. Het omvat noch het voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in deel II van de WVO, Stb. 1998, 512, en in de Wet op de expertisecentra, noch educatie en beroepsonderwijs zoals bedoeld in de Wet educatie en beroepsonderwijs noch het hoger onderwijs. Dit onderzoek beperkt zich tot het vbo, mavo, havo en vwo. Deze schoolsoorten hebben met elkaar gemeen dat ze bedoeld zijn voor leerlingen vanaf ongeveer 12 jaar, verder verschillen ze sterk van elkaar, bijvoorbeeld qua opleidingsduur en examenprogramma's.

De wettelijke regelingen voor de scholen voor vbo, mavo, havo en vwo zijn neergelegd in de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) en de daaruit voortkomende uitvoeringsbesluiten. Vanwege de omvang van het beleidsterrein worden in dit onderzoek voornamelijk de WVO en de belangrijkste uitvoeringsbesluiten geanalyseerd; de grote hoeveelheid ministeriële regelingen en circulaire's maakt het echter ondoenlijk ze allemaal te onderzoeken. Wel worden ze, indien mogelijk met name, genoemd

¹ Convenant van 9 februari 1995

als produkt bij de handelingen.

Het beleidsterrein voortgezet onderwijs omvat ook de **onderwijsverzorging**. Onderwijsverzorging is wettelijk geregeld in de inmiddels vervallen Wet op de Onderwijsverzorging (WOV) en in de Wet Subsidiëring Landelijke Onderwijsondersteunende Activiteiten (SLOA). Onderwijsverzorging beperkt zich niet tot het voortgezet onderwijs maar is beleidsterreinoverschrijdend; er zal daarom ook een apart RIO aan de onderwijsverzorging gewijd worden.

Voor handelingen die voortvloeien uit algemene onderwijswetten als de *Experimentenwet*, de *Leerplichtwet* en de *Grondwet* wordt verwezen naar het RIO 'Klaar...af!' over het basisonderwijs. Het aspect **arbeidsvoorwaardenbeleid en beroepskwaliteit** zal in een apart onderzoek beschreven worden. In het onderzoek zijn wel handelingen opgenomen die te maken hebben met het formatiebeleid binnen het voortgezet onderwijs, maar voor aspecten als rechtspositie van het onderwijspersoneel wordt verwezen naar het RIO betreffende arbeidsvoorwaarden en beroepskwaliteit. Ook voor de inspectie komt er nog een apart onderzoek; de Inspectie is actor op alle onderwijsbeleidsterreinen. Voor zover het om algemene of beleidsterreinoverschrijdende onderwerpen (bijvoorbeeld toezicht op ICT, problemen in grote steden, nascholing leerkrachten, internationale samenwerking) gaat, worden deze behandeld in het aparte onderzoek over de Inspectie, voor zover het om specifieke, beleidsterreingebonden taken gaat worden deze wél geanalyseerd in de onderzoeken die over de specifieke beleidsterreinen gaan. In dit onderhavige onderzoek zijn dan ook, naast enkele meer algemene handelingen, handelingen opgenomen die specifiek zijn voor het voortgezet onderwijs.

In het onderzoek wordt bekeken welke actoren er werkzaam zijn of waren binnen het beleidsterrein voortgezet onderwijs in de periode 1968 tot en met 1998. Er is voor gekozen om dit onderzoek te laten beginnen bij het van kracht worden van de WVO, in 1968; als einddatum is 1998 gekozen, kanttekening daarbij is wel dat het onderzoek in september 1998 afgerond is en de wet- en regelgeving die in de laatste maanden van 1998 tot stand gekomen is dus nog niet verwerkt is.

In de handelingenlijst zijn niet alle actoren meegenomen die een rol op het terrein spelen. De reden hiervoor is dat de PIVOT-methode uitsluitend lijsten maakt voor de organen die behoren tot de rijks- en de provinciale overheid.

Handelingen betreffende de gemeenten en de scholen/schoolbesturen zelf zijn daarom dan ook niet in deze handelingenlijst verwerkt. Hun rol wordt echter wel aangegeven in de contextbeschrijving en in de actorenlijst.

Voor de handelingen is niet alleen de huidige, maar ook de vervallen regelgeving relevant. Het PIVOT-onderzoek beschrijft in principe handelingen vanaf 1945; uit al deze handelingen is er mogelijkwerwijs archiefmateriaal voortgevloeid, ook materiaal dat gebaseerd is op reeds vervallen wet- en regelgeving.

De handelingen gelden uitsluitend voor scholen voor vbo, mavo, havo en vwo, tenzij anders vermeld. Gelijksoortige handelingen voor het mbo, vavo of hbo, die ook hun oorsprong hebben in de WVO, worden in respectievelijk *Mammoetsporen II* of in het onderzoek betreffende het hbo behandeld.

Om de juistheid en volledigheid van dit onderzoek te kunnen waarborgen, zijn er interviews gehouden met deskundige personen op het gebied van het voortgezet onderwijs (zie paragraaf 5.3).

Om een goed inzicht te kunnen krijgen in de factoren die uiteindelijk geleid hebben tot het huidige onderwijsbeleid, is het noodzakelijk de (historische) ontwikkeling van het beleidsterrein te volgen; hoofdstuk 2 gaat daarom nader in op de ontwikkelingsgeschiedenis van het beleidsterrein voortgezet onderwijs, de structuur van de WVO en ook de plaats van het voortgezet onderwijs binnen het departement door de jaren heen komt aan de orde. Dit laatste is van belang om na te kunnen gaan wie het archief gevormd heeft.

De historische beschrijving vangt, om het geheel beter begrijpelijk te maken, op een eerder tijdstip dan 1968 aan; beschreven wordt de ontwikkeling vanaf de tweede helft van de negentiende eeuw.

Aangetekend moet worden dat het hierbij geenszins de bedoeling is om een volledig overzicht te geven van de onderwijsgeschiedenis. Dit hoofdstuk dient als globale achtergrondinformatie om de handelingen uit hoofdstuk 4 beter te kunnen plaatsen.

Hoofdstuk 3 gaat nader in op de actoren en hun taken; hierbij komen ook actoren buiten de rijks- en provinciale overheid aan bod. Hoofdstuk 4 geeft een beschrijving van de handelingen in hun context, waarbij het dus uitsluitend gaat om handelingen van actoren behorend tot de Rijksoverheid of de

provinciale overheid. De handelingen worden daarbij primair thematisch geordend .
Hoofdstuk 5 bevat een lijst van bronnen voor dit onderzoek; wet- en regelgeving, secundaire bronnen en een lijst van geïnterviewde personen. Hoofdstuk 6 tenslotte bevat een aantal bijlagen.

PIVOT richt zich voornamelijk op drie doelgroepen, namelijk

- de archivarissen,
- de gebruikers van de archieven, zoals historici of mensen werkzaam bij de DIV-eenheden van de directies
- en mensen die werken bij de overheid, met wie PIVOT samenwerkt tijdens het institutionele onderzoek.

HOOFDSTUK 2, de ontwikkeling binnen het beleidsterrein voortgezet onderwijs

In dit hoofdstuk zal globaal weergegeven worden hoe het onderwijsbeleid ten aanzien van het voortgezet onderwijs zich door de jaren heen ontwikkeld heeft. De rol van de overheid blijkt door de tijd heen sterk aan verandering onderhevig geweest te zijn. In het kort zou de rol van de overheid als volgt gekenschets kunnen worden:

Het onderwijsbeleid in de jaren vóór 1950 beperkte zich voornamelijk tot het nemen van financieel-administratieve maatregelen. In de periode 1950-1960 zien we dat er maatregelen tot stand komen die geïnspireerd worden door onderwijskundige denkbeelden. De periode 1960-1967 wordt gekenmerkt door onderwijsbeleid dat zich richt op de uitbreiding en verbetering van het Nederlandse onderwijs, vooral ten behoeve van de ontwikkeling van de jeugd uit alle lagen van de bevolking. Het landelijk onderwijsbeleid richt zich in de jaren 1967-1977 op de herstructurering en herprogrammering van het Nederlandse onderwijssysteem, de jaren tachtig luidden een periode van deregulering en decentralisatie in. Bovendien staan de jaren tachtig in het teken van bezuinigingen; dit alles had ook zijn consequenties voor het onderwijsbeleid. In de jaren negentig gaan overleg en dialoog met het onderwijsveld een belangrijke plaats innemen. Bovendien krijgen de scholen meer autonomie.

De tweede helft van de jaren negentig luidt een periode in waarin allerlei onderwijskundige vernieuwingen plaats gaan vinden; het is een periode waarin gestreefd wordt naar een zo goed mogelijke aansluiting van het voortgezet onderwijs op de vervolgopleidingen. Daartoe zijn ingrijpende veranderingen in het gehele voortgezet onderwijs noodzakelijk.

De rol van de overheid verandert nog steeds, de overheid treedt steeds meer terug en gemeenten en schoolbesturen krijgen een grotere zelfstandigheid. Dit is onder andere goed te merken in het beleid ten aanzien van de bekostiging van het onderwijs; de schoolleiders dragen een steeds grotere verantwoordelijkheid voor de financiën, het personeel en de organisatie van de scholen.

Om inzicht te verkrijgen in de ontstaansgeschiedenis van de WVO, is het noodzakelijk om de ontwikkeling van het voortgezet onderwijs door de eeuwen heen nader te bekijken. De nadruk daarbij komt echter te liggen in de periode vanaf 1848, toen de Grondwet van kracht werd.

2.1. De historie

2.1.1 *Het voortgezet onderwijs tot 1848*

Zowel in de Middeleeuwen als in de Reformatie stond het onderwijs voornamelijk in dienst van de godsdienstige vorming van jonge mensen. Pas toen er een scheiding tot stand gekomen was tussen de kerk en de staat, begon men wat meer aandacht te besteden aan het onderwijs.

In de 16e eeuw waren in de grote steden de 'Latijnse scholen', het latere gymnasium, ontstaan. Dit waren scholen voor een kleine groep jongeren, uit de hogere standen, die opgeleid werden voor de universiteit. Zoals de naam al aanduidt was het voornaamste vak het Latijn, de taal van de wetenschap. Daarnaast stichtten particulieren de 'Franse scholen', dit waren scholen waar de kinderen uit de gegoede stand rekenen en schrijven leerden en onderricht kregen in de Franse taal, in die tijd de taal van de handel. In de tijd van de Reformatie ontstonden ook de eerste volksscholen waar een wat grotere groep dan alleen de jeugd van de gegoede stand terecht kon. Aanvankelijk beperkte dit onderwijs zich tot het lezen en godsdienstonderwijs, later kregen ook schrijven en vooral rekenen meer aandacht.

In de tijd van de Bataafse Republiek (1795-1813) was de scheiding van kerk en staat tot stand gekomen; dit betekende dat het onderwijs officieel niet langer een zaak van de kerk was. De staatsinmenging begon toe te nemen, met name de opleidingen voor de universiteiten kregen meer aandacht.

De echte organisatie en regeling van het voortgezet onderwijs kwam echter pas na 1848, bij het van kracht worden van de Grondwet, tot stand.

De ontwikkeling van de opleidingen voor een beroep had zich van het begin af aan helemaal onttrokken van de staatsbemoediging. Sinds de Middeleeuwen waren de opleidingen in handen van de gilden. Gilden waren een soort vakorganisaties die gericht waren op het garanderen van de bestaanszekerheid van de individuele ambachtsman en op het verkrijgen van een monopoliepositie in

het afzetgebied. Deze gilden voelden zich verantwoordelijk voor het doorgeven van het vakmanschap en leidden daarom de leerlingen op. Pas tijdens de Bataafse Republiek kwam er een einde aan de economische macht van het gildewezen en verdwenen ook de gildeopleidingen. De ontwikkeling van het beroepsonderwijs werd bevorderd door de opkomst van de geïndustrialiseerde samenleving en de daarmee samenhangende vraag naar goed geschoold personeel. Het waren voornamelijk de ambachtsscholen en de huishoud- en industriescholen die aan deze vraag tegemoet kwamen. Naarmate de industrialisatie voortduurde, kwam er meer behoefte aan andere beroepskrachten. Er kwamen nieuwe opleidingen zoals de avondtekenscholen, de spinscholen, de weefscholen, de volksindustriescholen, de vakscholen voor textielnijverheid kunstnijverheidstekenscholen en een aantal opleidingen in de zin van het leerlingwezen. Door het ontbreken van staatsbemoeienis was er ook geen sprake van wettelijke regelingen; gevolg daarvan was dat er scholen waren die weliswaar met dezelfde naam werden aangeduid, maar qua inhoud en structuur weinig op elkaar leken.

2.1.2 De periode 1848-1945

Het jaar 1848 betekende een keerpunt voor de ontwikkeling van het onderwijs. Pas vanaf 1848, toen de vrijheid van onderwijs in de Grondwet werd neergelegd, ontstonden een aantal wettelijke regelingen voor de verschillende sectoren van het voortgezet onderwijs. Er ontstonden ook de eerste vormen van gericht beroepsonderwijs.

Thorbecke kwam in 1863 met de Middelbaar-onderwijswet, die onder meer de hbs introduceerde. De hbs was een school voor de kinderen uit de middenstand. Het gymnasium bleef de vooropleiding voor de universiteit, en was bestemd voor de kinderen van de deftige stand. In de Middelbaar-onderwijswet kreeg ook het vakonderwijs een wettelijke basis.

De wet onderscheidde de volgende scholen:

- Burgerscholen (dag- en avondscholen²)
- Hogere burgerscholen (3- en 5 jarige) (hbs)
- Landbouwhogeschool, in 1917 uitgegroeid tot de Landbouwhogeschool Wageningen
- Polytechnische school, in 1905 omgezet in de Delftse T.H.

De hbs maakte een grote wijziging door naar aanleiding van de Wet-Limburg in 1917; bij deze wet werd bepaald dat het eindexamen toegang gaf tot de faculteiten der geneeskunde en wis- en natuurkunde van de universiteiten. Het gevolg was dat de hbs meer en meer het karakter kreeg van het huidige vwo, en de concurrent werd van het gymnasium.

In 1876 werd de Hoger-onderwijswet, waarin ook het gymnasium wettelijk geregeld werd, van kracht. Het meer uitgebreid lager onderwijs (mulo) werd ingevoerd met de Lager-onderwijswet van 1857, maar verdween er een jaar later weer uit. In 1910 keerde dit type onderwijs weer terug in de voorlopige wet Heemskerk, samen met het uitgebreid lager onderwijs (ulo).

Tussen de hbs en het gymnasium ontwikkelde zich het lyceum, een nieuw schooltype. In 1909 werd het eerste lyceum gesticht in Den Haag. Het lyceum bereidde leerlingen, meer nog dan de hbs, voor op een hogere voortgezette studie

In 1919 werd de Nijverheidswet, die verschillende vormen van beroepsonderwijs regelde, van kracht.

Wat echter ontbrak was een sluitend geheel van samenhangende onderwijsvoorzieningen, waarin de verschillende onderwijsvoorzieningen meer op elkaar zouden zijn afgestemd.

Het onbehagen over het gebrek aan een goed onderwijssysteem leidde in 1903 tot de instelling van de *Staatscommissie voor de reorganisatie van het onderwijs*, de zogenaamde *Inschakelingscommissie*; deze commissie moest voorstellen voorbereiden die tot een betere ineenschakeling van de te onderscheiden onderdelen van het onderwijs zouden leiden. De commissie kwam in 1910 met een rapport, maar daadwerkelijk veranderde er niet veel; de tijd bleek nog niet rijp voor de aanbevelingen

² De avondscholen hebben bestaan tot 1919, tot de inwerkingtreding van de Wet op het Nijverheidsonderwijs

van de commissie. Bovendien hadden andere zaken prioriteit. In die jaren speelde onder andere de voorbereiding van de wetgeving met betrekking tot de onderwijspacificatie, uitmondend in de Lager-Onderwijswet van 1920. Deze wet had ook invloed op het middelbaar onderwijs; het regelde namelijk de vrijheid van richting en de inrichting van het van rijkswege gesubsidieerd onderwijs.

Tot 1945 zijn bijna alle ministers van Onderwijs bezig geweest met het regelen van het voorbereidend en algemeen vormend middelbaar onderwijs.

2.1.3 *Het voortgezet onderwijs tussen 1945 en 1963*

Na de Tweede Wereldoorlog ontstond, in het verlengde van het gevoel van wederopbouw, de behoefte aan een ingrijpende reorganisatie van het onderwijs. In de naoorlogse jaren heeft de Vernieuwingsraad, een onderdeel van de voor de Tweede Wereldoorlog opgerichte 'Werkgemeenschap voor vernieuwing van opvoeding en onderwijs' onder leiding van Kees Boeke, een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van een constructief onderwijsbeleid door de rijksoverheid.

Vóór de WVO werd het voortgezet onderwijs, dat wil zeggen alle opleidingen die gegeven werden na het lager onderwijs maar voor de universiteit, geregeld in zes wetten die allemaal van een verschillende datum zijn:

- de Lager-onderwijswet 1920 (vglo, ulo)
- de Nijverheidsonderwijswet 1919 (alle beroepsonderwijs behalve dat in de landbouw)
- de Middelbaar-onderwijswet 1863 (hbs, mms, akte-opleidingen)
- de Hoger-onderwijswet 1876 (gymnasium)
- Kweekschoolwet 1952
- Kleuteronderwijswet 1955 (opleiding kleuterleidsters)

Het landbouwonderwijs ressorteerde onder de Minister van Landbouw

Al deze wetten waren echter sterk tijdgebonden, ze waren gebaseerd op maatschappelijke toestanden die er allang niet meer waren, en ondanks herhaaldelijke wijzigingen en aanpassingen bleven ze toch hun oorspronkelijk karakter behouden.

Het voortgezet onderwijs uit de periode voor de WVO bestond uit een aantal afgesloten, zelfstandige schooltypen zonder verband, zonder contact, met eigen regels voor toelating, klassebezetting en examens. De WVO streefde er allereerst naar aan deze onhoudbare toestand een einde te maken. De wet is in eerste instantie dan ook te danken aan een dringend verzoek van de Tweede Kamer aan de minister van Onderwijs "om een sluitend geheel en wetenschappelijk verantwoord plan van onderwijsvoorzieningen"(Motie Peters-van Sleen, december 1949)

Een belangrijke stap op weg naar de regeling van het voortgezet onderwijs was de volgende: in 1951 presenteerde minister Rutten zijn *Nota betreffende onderwijsvoorzieningen* aan de Tweede Kamer. Hij gaf hierin een leidraad voor een geleidelijke reorganisatie van het Nederlandse onderwijsbestel. Minister Rutten kreeg geen tijd om zijn plannen verder uit te werken, want het kabinet werd demissionair; hij werd opgevolgd door minister Cals.

De *Tweede Onderwijsnota* (1955) van minister Cals volgde een aantal lijnen uit de Nota-Rutten, maar bracht ook nieuwe elementen aan.

Deze nota was het concept van wat later de **Mammoet-wet** zou gaan heten. Deze naam werd eraan gegeven door het kamerlid Roosjen, die bij de behandeling in de kamer vond dat een dergelijke omvangrijke wet een "Mammoet" was, "die maar in het sprookje moest voortbestaan".

Het ontwerp van de Mammoet werd in 1959 ingediend. In de motivering werden twee belangrijke argumenten voor de nieuwe wet naar voren gehaald:

- de keuzemogelijkheid voor 12-jarigen kreeg beter gestalte door de **brugklas**
- de overstapmogelijkheden tussen de verschillende schoolsoorten, tijdens de schoolloopbaan werden mogelijk gemaakt door het stichten van **scholengemeenschappen**

De hoofddoelstelling van de Mammoetwet was het tot stand brengen één wet voor het gehele voortgezet onderwijs. Minister Cals heeft veel concessies moeten doen; de Mammoetwet kreeg een

compromiskarakter. Enerzijds het behouden van het categorale systeem, anderzijds het mogelijk maken van scholengemeenschappen en een brugperiode. In de WVO is het gelukt om een grote verzameling van onderwijsvormen in een sluitend geheel samen te voegen; hiermee werd in grote lijnen verwezenlijkt wat de Ineenschakelingscommissie in het begin van de 20e eeuw al voor ogen stond.

De WVO onderscheidde de volgende onderwijsvormen:

- **Vorbereidend wetenschappelijk onderwijs**, als vooropleiding voor het wetenschappelijk onderwijs, waarin verenigd werden het gymnasium, de hbs en het lyceum
- het **Algemeen vormend onderwijs** (avo) dat voorafgaat aan de beroepsopleidingen, hierin zijn verenigd het lavo, dat de functie van het vglo overnam, het mavo, dat in de plaats kwam van het ulo, het havo, een nieuw schooltype dat de oude functie van het hbs (voorbereiding op het beroepsonderwijs) over moest nemen en de mms insloot.
- het **Beroepsonderwijs** waaronder al het onderwijs viel dat opleidt voor een beroep (dus zowel landbouwonderwijs als de Kweekscholen).
- **andere vormen** van voortgezet onderwijs, zoals vormingsinstituten voor jeugdigen, die niet meer verplicht zijn volledig dagonderwijs te volgen.

Doordat de verschillende onderwijstypen in één enkel systeem waren samengevoegd, was het mogelijk allerlei regelingen op elkaar af te stemmen. Zaken als stichting van scholen, de bekostiging, bevoegdheidseisen werden in principe voor alle schoolsoorten op gelijke wijze geregeld.

In februari 1963 werd de Wet van 14 februari 1963, Stb. 40, tot regeling van het voortgezet onderwijs, kortweg de WVO, door de Eerste Kamer aanvaard. De wet trad echter nog niet in werking. In verband met de noodzakelijke inpassings- en overgangsregelingen en wijzigingen in andere wetten diende minister Bot in 1966 het ontwerp voor de Overgangswet WVO in. Deze wet werd in 1967 aangenomen. Het tijdstip van inwerkingtreding van de WVO werd daarbij bepaald: per 1 augustus 1968 zou de WVO van kracht worden.

Voor de uitvoering van de wet was een groot aantal overgangsbepalingen nodig; de Kweekschoolwet, de Middelbaar-onderwijswet en de Wet op het Nijverheidsonderwijs moesten buiten werking worden gesteld. Het ulo en het vglo moesten uit de Lager-onderwijswet worden gehaald en de opleiding voor kleuterleidsters moest uit de Kleuteronderwijswet worden onttrokken. Bovendien gaf de veranderde financiering aanleiding tot veel wijzigingen in bestaande wetten. Al deze regelingen werden opgenomen in de Overgangswet WVO, die bovendien nog een aantal wijzigingen op de WVO gaf die achteraf noodzakelijk waren gebleken.

De WVO was bedoeld als raamwet, en liet een groot aantal praktische regelingen over aan het beleid van de minister, die daarvoor advies moest inwinnen bij de Onderwijsraad. De opzet van de wet heeft onder andere het voordeel dat er geen wetswijziging nodig is wanneer aanpassing aan bijvoorbeeld nieuwe maatschappelijke eisen verlangd wordt.

Al voordat de wet was aangenomen hield een breed samengestelde commissie, onder leiding van mr. ir. M.Goote zich bezig met de uitwerking van deze regelingen. Voor het eerst waren in deze commissie, naast ambtenaren van het departement, deskundigen uit alle sectoren van het onderwijs ingeschakeld.

In de WVO werden de grote lijnen aangegeven en nadere uitwerking dienden dan plaats te vinden bij algemene maatregel van bestuur en ministeriële regeling.

2.1.4 De periode 1963-1998

Na 1963 zijn onder andere de volgende aspecten in de ontwikkeling van de WVO te onderscheiden

- *de nadere invulling van de WVO*: de WVO was een raamwet, die met betrekking tot de lessentabellen, examens enz. nog moest worden ingevuld. Om deze invulling voor te bereiden, werd tussen 1964 en 1973 overleg gepleegd in het zogenaamde Lochems overleg. In deze werkgroepen werden AMvB's voorbereid en werden experimenten (zoals bijvoorbeeld het brugklas-experiment en het mavo-experiment) op poten gezet:

In één van de Lochemse werkgroepen werden aanbevelingen geformuleerd voor het lager beroepsonderwijs, dit was van belang omdat het beroepsonderwijs vanaf 1863 geen rol van betekenis had gespeeld in de ontwikkelingsgeschiedenis van de WVO.

Na deze experimenten ontstonden de ontwikkelingsprojecten, waardoor andere scholen in het land werden geactiveerd tot het invoeren van de verworvenheden van de experimenteerscholen.

- de *ontwikkeling van geïntegreerd voortgezet onderwijs*.
Van belang was de ontwikkeling van de middenschoollijn. De eerste die er mee kwam was minister van Veen met de door hem ondertekende 'Nota over het onderwijsbeleid'. Enkele jaren later publiceerde minister van Kemenade zijn Contourennota. Hierin werd voor de periode 1995-2000 een perspectief geboden voor vernieuwingen in het onderwijs. Voorstel was de volgende indeling van het onderwijs:
 - funderend onderwijs (4-15/16 jaar, inclusief speciaal onderwijs)
 - basisonderwijs (4-12 jaar)
 - middenschool (12-15/16 jaar)
 - bovenschool
 - hoger onderwijs

In deze periode vonden een aantal experimenten en projecten plaats, zoals de middenschoolexperimenten en de OPVO, het ontwikkelingsplan voortgezet onderwijs.

De middenschool werd onderwerp van een politieke discussie, maar ondanks het verzet werd onder de Experimentenwet een aantal scholen de mogelijkheid gegeven om als experimentele school verder te gaan. Uiteindelijk haalde het plan van de middenschool het niet.

In de tweede ambtsperiode van minister van Kemenade kwam de nota 'Verder na de basisschool' waarin voorstellen worden gedaan over de inhoud en de opzet van het vervolgonderwijs. Hierin werd al de basis gelegd voor wat later de basisvorming zou worden. Belangrijkste voorstel was de introductie van een driejarig voortgezet onderwijs ter vervanging van de eerste drie jaren van het bestaande voortgezet onderwijs.

Uitgangspunten van deze opzet waren:

- uitstel van de verplichte studie en beroepskeuze
- het bieden van gelijkwaardige kansen aan leerlingen om hun talenten te ontplooiën
- het realiseren van een verbreed onderwijs- en vormingsaanbod
- het aanbieden van voor leerlingen passende onderwijssituaties

Na deze periode van voortgezet basisonderwijs konden leerlingen dan hun studie vervolgen binnen het avo, vwo of beroepsonderwijs.

Naar aanleiding van een adviesaanvraag van het kabinet Lubbers(1) met betrekking tot de basisvorming in het onderwijs, heeft de Wetenschappelijke raad voor het regeringsbeleid in februari 1986 een rapport uitgebracht onder de titel 'Basisvorming in het onderwijs'.

In hoofdlijnen pleitte de WRR voor de invoering van een algemene basisvorming in de eerste drie jaren van het voortgezet onderwijs. Er werd gekozen voor een kerncurriculum van 14 vakken, dat op twee niveau's moest worden aangeboden. Dit kerncurriculum zou 80% van de totale onderwijstijd in beslag nemen. De raad bepleitte bovendien voor een herwaardering van het beroepsonderwijs.

Deze herwaardering kreeg gestalte in de Wet Sectorvorming en vernieuwing van het middelbaar beroepsonderwijs, de SVM-wet, die op 1 augustus 1991 in werking trad (Stb. 1990, 266). Het mbo had toen nog zijn basis in de WVO vanaf 1996 is het mbo ondergebracht in een nieuwe wet voor het beroepsonderwijs en educatie, de WEB, Stb. 1995, 501

Gelijktijdig met de SVM werd met de basisvorming aan de slag gegaan.

In december 1987 werd door de toenmalige minister Deetman het wetsvoorstel 'Basisvorming in het voortgezet onderwijs' ingediend bij de Tweede Kamer. Men wilde komen tot het formuleren van zogenaamde 'eindtermen'. Voor elk vak werd een 'Ontwikkelgroep eindtermen' ingesteld. Deze groepen inventariseerden wat er wel en wat er niet moest worden geleerd. Daarbij diende de advieslessentabel van de WRR als uitgangspunt. In januari 1989 lag er voor elk vak een aanzienlijk pakket eindtermen. Eind maart 1989 kregen de Ontwikkelgroepen aanwijzingen voor herziening van de eindtermen. De herzieningen werden op 14 juli 1989 aan de minister aangeboden, er waren echter

grote verschillen tussen de vakken. Daarom werd in februari 1990 de Commissie Herziening Eindtermen (CHE) ingesteld. Deze moest eenheid brengen in de voorstellen en de eindtermen omzetten in globaal geformuleerde kerndoelen. De voortijdige val van het kabinet Lubbers (2) in 1989 leidde tot vertraging in de behandeling van het wetsvoorstel. Inmiddels had staatssecretaris Wallace de basisvorming in zijn portefeuille. In februari 1991 legde hij het tweede concept 'Kerndoelen' voor aan de verschillende adviesorganen. Het voorstel werd na ruim honderd wijzigingsvoorstellen op 28 juni 1991 uiteindelijk aangenomen.

Per 1 augustus 1993 heeft de basisvorming een aanvang genomen.

Door de invoering van de basisvorming en de kerndoelen vindt er een verbreding van het onderwijs plaats. Het accent wordt verschoven van het onderwijs dat voornamelijk gericht was op kennisoverdracht naar onderwijs dat zich richt op toepassing van kennis en vaardigheidsontwikkeling. Bovendien wordt er naar gestreefd om tot een samenhangend onderwijsaanbod te komen.

Het Besluit kerndoelen en adviesurentabel basisvorming 1993-1998 (Stb. 208) werkt de kerndoelen voor de basisvorming en de adviesurentabel voor het voortgezet onderwijs uit.

2.1.5 1998, en verder...

In het voortgezet onderwijs vinden momenteel verschillende veranderingen plaats.

In deze paragraaf zal voornamelijk globaal op deze vernieuwingen ingegaan worden; er zijn namelijk bepaalde zaken die niet voor honderd procent vaststaan en die waarschijnlijk ook nog wel bijgesteld zullen worden.

De vernieuwingen in het voortgezet onderwijs hebben op de eerste plaats als algemeen doel het verbeteren van de aansluiting op het vervolgonderwijs, bovendien leggen de vernieuwingen ook een basis voor het zogenaamde 'levenslang leren', een van de actuele onderwijsbeleidsthema's.

Specifieker zijn er drie doelstellingen te onderscheiden die nauw met elkaar samenhangen:

- een brede ontwikkeling van alle leerlingen
- het bevorderen van een actieve en zelfstandige studiehouding
- recht doen aan verschillen tussen leerlingen

Deze doelstellingen vormen de rode draad in de onderwijsinhoudelijke vernieuwingen in de basisvorming, en de bovenbouw in mavo-vbo-vso en de tweede fase havo-vwo.

Te onderscheiden zijn de volgende hoofdcategorieën van beleidstrajecten:

- a) de **onderwijsinhoudelijke vernieuwingen**,
- b) het **beleid met betrekking tot de school als organisatie, de leraren en de ondersteuning**,
- c) het **jeugdbeleid**, gericht op de optimale ontplooiing van de jongeren

ad a)

- **Basisvorming:** In de tweede helft van 1999 zal de evaluatie van de basisvorming beschikbaar komen. Deze evaluatie wordt uitgevoerd door de Inspectie van het Onderwijs; de resultaten ervan zullen worden voorgelegd aan het parlement. Naar aanleiding van de evaluatie zouden eventueel aanpassingen van het beleid plaats kunnen vinden.
Per 1 augustus 1998 zijn de nieuwe kerndoelen, voor de periode 1998-2003, van kracht geworden.
- **Mavo/vbo/vso:**
Advies van de Onderwijsraad van 3 december 1997 heeft geleid tot het met een jaar uitstellen van de invoering van de leerwegen in mavo/vbo. Dit onderdeel van de vernieuwingen zal nu per 1 augustus 1999 van start gaan. De overige onderdelen van het wetsvoorstel zijn wel per 1 augustus 1998 van kracht geworden.

Er zullen vier typen **leerwegen** komen: een theoretische, een basisberoepsgerichte, een kaderberoepsgerichte en een gemengde leerweg. De examenprogramma's van de vakken in deze leerwegen zullen van elkaar verschillen.

Verder zal er nog een individuele leerweg als hulpstructuur bij de leerwegen komen; deze hulpstructuur is bestemd voor leerlingen die hiaten, achterstanden of andere problemen hebben, maar die in principe voldoende capaciteiten hebben om een mavo- of vbo- diploma te halen. Per 1 augustus 1998 is het individueel vbo (ivbo) hiervoor omgezet in afdelingen voor **leerwegerondersteunend onderwijs**.

Het **praktijkonderwijs** zal ingevoerd worden voor een beperkt aantal leerlingen. Dit onderwijs is gericht op een groep leerlingen voor wie het niet mogelijk is een mavo- of vbo-diploma te halen. Deze speciale leerweg is, in tegenstelling tot de andere leerwegen, geen voorbereiding op vervolgonderwijs.

Vanaf 1998 mogen scholengemeenschappen met zowel mavo als vbo de benaming **voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs** (vmbo) voeren.

De WVO geldt vanaf 1 augustus 1998 ook voor het vso-lom (voortgezet speciaal onderwijs voor leerlingen met leer- en opvoedingsmoeilijkheden) en vso-mlk (moeilijk lerende kinderen). Vanaf die datum heten deze instellingen **speciale scholen voor voortgezet onderwijs** of **speciale afdelingen voor voortgezet onderwijs**.

Scholen voor mavo, vbo, ivbo en voortgezet speciaal onderwijs zullen vanaf 1 januari 1999 moeten gaan samenwerken in samenwerkingsverbanden.

- **Havo/vwo:**

Bij Koninklijk Besluit van 15 november 1997, Stb. 588, zijn het vernieuwde Inrichtingsbesluit, het Examenbesluit en enkele andere besluiten vastgesteld naar aanleiding van de invoering van de vernieuwde tweede fase in havo en vwo. De examenprogramma's vwo/havo zoals deze gelden na invoering van de profielstructuur zijn in mei 1998 vastgesteld (zie Uitleg Gele Katern 12c, mei 1998).

Een belangrijk onderdeel van de vernieuwingen in de tweede fase van het voortgezet onderwijs vormt de introductie van de profielen. Profielen zijn samenhangende onderwijsprogramma's die de leerlingen beter voorbereiden op hun vervolgstudie. Er zijn vier profielen: natuur en techniek, natuur en gezondheid, economie en maatschappij en cultuur en maatschappij.

Sommige scholen starten op 1 augustus 1998 met de invoering van de profielen (de eerste tranche scholen), de overige scholen zullen in ieder geval per 1 augustus 1999 de vernieuwingen doorvoeren (de tweede tranche scholen).

De eerste examens in de vernieuwde tweede fase zullen vanaf 2000 in het havo plaatsvinden en vanaf 2001 in het vwo. Een overgangsregeling zal gelden voor leerlingen van havo en vwo die het oude programma hebben doorlopen en die zijn gezakt voor hun eindexamen.

ad b)

Scholen krijgen een steeds grotere verantwoordelijkheid voor het eigen beleid; een voorbeeld daarvan is de invoering van de **lumpsum- financiering** die vanaf 1 augustus 1996 geldt voor de materiële en de personele bekostiging (zie ook paragraaf 4.6.1.2.4). Het lump-sum systeem biedt scholen en besturen meer ruimte om beslissingen te nemen die zijn toegesneden op hun situatie; het is door dit systeem mogelijk dat scholen eigen keuzes kunnen maken bij de inzet van geld voor materiële of personele zaken.

Naast de grotere verantwoordelijkheid van de scholen voor hun beleid is er ook een versterking van de positie van de ouders en leerlingen merkbaar. Bovendien moeten de scholen meer dan ooit verantwoording voor hun doen en laten afleggen aan de ouders en leerlingen.

Een **kwaliteitswet** vormt het wettelijke kader voor een aantal zaken met betrekking tot het kwaliteitsbeleid in het voortgezet onderwijs, zoals het hanteren van een schoolplan en een schoolgids en een klachtenregeling voor ouders, leerlingen en personeel.

Alle scholen moeten per 1 augustus 1998 over een klachtenregeling beschikken. In het **schoolplan** moet beschreven worden hoe de school de kwaliteit van het onderwijs bewaakt en verbetert, welk onderwijskundig beleid en welk personeelsbeleid men voert.

In de **schoolgids** worden de ouders en de leerlingen geïnformeerd over o.a. de gang van zaken op de school. Verder is de Inspectie van het Onderwijs in september 1998 gekomen met de zogenaamde '**kwaliteitskaarten**'.

Kwaliteitsbeleid staat in nauwe relatie met de kwaliteit van het personeel: mede met het oog op de vernieuwingen in het onderwijs worden de startbekwaamheidseisen en de inhoud van de lerarenopleidingen herzien.

Per 1 augustus 1998 is er ook het een en ander veranderd ten aanzien van de arbeidsvoorwaarden en de rechtspositie; de normtaak is verlaagd en daardoor is ook een wijziging in het Kaderbesluit rechtspositie voortgezet onderwijs nodig geworden.

Ten aanzien van het informatie- en communicatietechnologiebeleid (**ICT**) wordt verder gegaan met het implementeren van het ICT in het onderwijs. In het voorjaar van 1997 was het actieplan verschenen, in juni gevolgd door het implementatieplan 'Investeren in voorsprong'. Inmiddels zijn 120 voorhoedescholen actief begonnen met ict, hun ervaringen zullen meegenomen worden in de vervolgstappen ten aanzien van de implementatie.

ad c)

Jeugdbeleid is niet alleen een taak van de overheid; juist op lokaal niveau ligt een grote verantwoordelijkheid. De gemeente zelf is namelijk als beste in staat om te bepalen welke vorm van jeugdbeleid het beste past in hun eigen specifieke situatie. De notitie 'Lokaal onderwijsbeleid' schetst de rol van de gemeenten voor de komende jaren. Er is een verschuiving te zien van bevoegdheden van het Rijk naar de gemeenten. Enkele voorbeelden van de verschuivingen van bevoegdheden:

- **decentralisatie van de huisvesting.**

Vanaf 1 januari 1997 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen in het primair en voortgezet onderwijs (Wet van 4 juli 1996, Stb. 402). Gemeenten kunnen op deze wijze gebouwen optimaal inzetten voor onderwijs, culturele en maatschappelijke doeleinden. Ook leegstand kan beter worden tegengegaan.

- **onderwijsondersteuning**

Vanaf 1 januari 1997 zijn gemeenten ook verantwoordelijk voor de instandhouding en de kwaliteit van de schoolbegeleidingsdiensten (Wet van 15 mei 1997, Stb. 252). De reden hiervan is dat de gemeenten een beter zicht hebben op de plaatselijke ondersteuningsbehoeften van de scholen voor primair en voortgezet onderwijs.

- **gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid**

De Wet gemeentelijke onderwijsachterstanden (GOA), van 15 mei 1997, Stb. 237, is met ingang van 1 augustus 1998 volledig in werking getreden. In het schooljaar 1997-1998 is de eerste fase van start gegaan waarin de gemeenten hun eigen budgetten hebben ontvangen voor het onderwijsachterstandenbeleid. De Wet GOA biedt nieuwe mogelijkheden voor gemeenten en scholen om door een gerichte aanpak, waarbij gemeente en instellingen nauwer samenwerken, de kansen voor jongeren te vergroten. Om de nieuwe rol van de gemeente gestalte te geven is er een specifieke uitkering aan de gemeenten beschikbaar gesteld.

Bij het bestrijden van de onderwijsachterstanden, maar ook bij andere zaken, zoals bijvoorbeeld vroegtijdig schoolverlaten, is het van belang dat er samengewerkt wordt met scholen en instellingen zoals maatschappelijk werk, RIAGG, jeugdhulpverlening, jeugdgezondheidszorg, justitie en politie, arbeidsbureau's en sociale diensten.

Omdat bij het voeren van lokaal onderwijsbeleid door de gemeenten maatregelen genomen worden die zowel openbare als bijzondere scholen aangaan, kan het in principe voorkomen dat de gemeente, als bestuur van de openbare school, met 'dubbele pet' werkzaam is. Om deze situatie tegen te gaan kunnen gemeenten er sinds 1 februari 1997 voor kiezen om het bestuur van het openbaar onderwijs anders te regelen; via een publiekrechtelijke bestuursvorm (de openbare rechtspersoon) of een privaatrechtelijke vorm (de stichting).

Op landelijk niveau zijn er betreffende het jeugdbeleid onder meer maatregelen te verwachten om voortijdig schoolverlaten te bestrijden en om de school veiliger te maken voor de leerlingen en het personeel. Ook zal er meer aandacht besteed gaan worden aan de rol van het onderwijs in relatie tot normen en waarden, geweld en gedrag in openbare ruimtes en de aanspreekbaarheid daarop.

Ten aanzien van het informatie- en communicatiebeleid (**ICT**) ten slotte wordt verder gegaan met het implementeren van het ICT in het onderwijs. In het voorjaar 1997 was het actieplan verschenen, in juni gevolgd door het implementatieplan 'Investeren in voorsprong'. Inmiddels zijn 120 voorhoede scholen in het primair en voortgezet onderwijs begonnen met ICT, hun ervaringen zullen meegenomen worden in de vervolgstappen ten aanzien van de implementatie.

Investeren in informatie- en communicatietechnologie in het onderwijs is noodzakelijk door ontwikkelingen in de samenleving. ICT moet daarom deel uitmaken van het lesprogramma om leerlingen beter voor te bereiden op de arbeidsmarkt. Bovendien biedt ICT mogelijkheden voor het leren in eigen tempo en verbetert het de zelfwerkzaamheid.

2.1.6 *Internationaal*

Ook zal er meer en meer aandacht besteed worden aan de internationale oriëntatie. In het voortgezet onderwijs wordt bijvoorbeeld aandacht gegeven aan buurtalen, andere vreemde talen en er zijn mogelijkheden voor internationale oriëntatie in vakken als geschiedenis en economie. De positie van de vreemde talen zal door de invoering van de profielen aanmerkelijk versterkt worden. Uitwisselingen tussen leerlingen maar ook tussen leraren kunnen voordelen bieden. Ook de moderne communicatietechnologie kan het onderwijs een meer internationaal karakter bieden. In de nota 'Onbegrensd talent' van april 1997 wordt de internationale samenwerking op onderwijsgebied in samenhang neergezet.

Het overheidsbeleid met betrekking tot de internationalisering van het onderwijs als geheel heeft de volgende hoofddoelstellingen:

- het aanpassen van de onderwijsinhoud aan de eisen van de internationale samenleving
- het bevorderen van internationale contacten tussen onderwijsinstellingen en tussen studenten, scholieren en docenten
- het aangaan en onderhouden van internationale contacten op het gebied van de overheid

Internationalisering moet leiden tot een meerwaarde voor de inhoud en de kwaliteit van het eigen onderwijs, en heeft als doel de leerling voor te bereiden op de internationale samenleving (Zie ook de nota's 'Grenzen verleggen' I en II)

Nederland streeft er naar samen te werken met andere lidstaten van de EU, en op die manier netwerken tussen onderwijsinstellingen te bevorderen.

Van belang voor het voortgezet onderwijs:

- actieprogramma's zoals **GENT-breed**; een samenwerkingsprogramma tussen Vlaanderen en Nederland.
GENT staat voor 'Gehele Nederlandse Taalgebied', en is een actieprogramma dat in 1994 van start is gegaan en bedoeld is voor alle sectoren van het onderwijs. Het is daarbij de bedoeling dat beleidsinformatie wordt uitgewisseld en aandacht wordt geschonken aan een gemeenschappelijke probleemaanpak.
- bilaterale samenwerking met afzonderlijke lidstaten van de EU om onder andere de mobiliteit van leraren, zoals dat bijvoorbeeld vorm krijgt in het mobiliteitsprogramma **PLATO** (Promotie Lerarenmobiliteit voor Arbeidservaring Training in het buitenlandse Onderwijs) te bevorderen. Een belangrijke voorwaarde voor de vergroting van de mobiliteit is de internationale erkenning en de vergelijking van diploma's; door het van kracht worden van de *Algemene wet erkenning EG-hoger-onderwijsdiploma's* (uitvoering van richtlijn nr. 89/48/EEG) in 1994, kunnen de leraren in andere lidstaten van de EU hun beroep uitoefenen.
- **GROS** staat voor Grensoverschrijdende Regionale Onderwijskundige Samenwerking, en heeft als doel een intensieve en langdurige samenwerking te bevorderen tussen de

Nederlandse onderwijsinstellingen en onderwijsinstellingen in de buurlanden.

Van belang voor het basis- en speciaal onderwijs is het **Europees Platform voor het Nederlands Onderwijs** dat in 1991 opgericht is om de Europese dimensie vorm te geven. Het doel is leerlingen voor te bereiden op hun functioneren als Europese burgers, consumenten en deelnemers in het arbeidsproces. Het Europees Platform is als intermediaire organisatie verantwoordelijk voor het onderwijsprogramma SOCRATES, dat op 1 januari 1995 in werking is getreden.

Buiten de EU is er sprake van samenwerking met verscheidene landen op grond van Culturele Verdragen.

2.2 De structuur van de WVO

Sinds haar inwerkingtreding in 1968 is de WVO meer dan tachtig keer gewijzigd; de vele mutaties in de tekst van de wet vormden in 1986 aanleiding om over te gaan tot een tekstplaatsing in het Staatsblad. In artikel XVI van de wet van 7 juli 1993, Stb. 405, droeg de wetgever de Minister van Justitie andermaal op zorg te dragen voor een tekstplaatsing van de WVO. In de jaren tachtig en negentig zijn verschillende ingrijpende wijzigingen in de WVO aangebracht; de huidige tekst verschilt dan ook sterk van de oorspronkelijke tekst uit 1968.

De WVO van 1968 gold, op grond van art. 5, voor de volgende onderwijsvormen:

- a) vwo
- b) avo
- c1) vbo
- c2) mbo
- d) vavo
- e) andere vormen van voortgezet onderwijs

Door het vermelden van categorie e is de mogelijkheid geopend om ook nog in ontwikkeling zijnde of nieuwe vormen van onderwijs onder de werkingssfeer van de WVO te laten vallen. Tot 1 januari 1996 omvatte deze categorie het vormingswerk voor jeugdigen. Het mbo en vavo maken met ingang van 1 januari 1996 niet langer deel uit van de WVO, doordat ze nu onder de WEB vallen.

Thans ziet de indeling er als volgt uit:

- a) voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
- b) hoger en middelbaar algemeen voortgezet onderwijs
- c) voorbereidend beroepsonderwijs
- d) andere vormen van voortgezet onderwijs

De WVO bestaat uit een aantal Titels (Titel I tot en met Titel V). Een aantal van deze titels is weer onderverdeeld in afdelingen, terwijl een aantal afdelingen weer onderverdeeld is in hoofdstukken. De hoofdstructuur is de volgende:

Titel I: Algemene bepalingen

Titel II: Het onderwijs

Afdeling I: regels voor het openbaar en uit de openbare kas bekostigd bijzonder onderwijs

Afdeling II: regels voor het niet uit openbare kas bekostigd onderwijs

Afdeling III: regeling van staatsexamens

Afdeling IV: bepalingen ten aanzien van andere vormen van voortgezet onderwijs

Titel III: Aanvang, grondslagen, wijze van beëindiging der bekostiging

Afdeling I: bepalingen over de aanvang van de bekostiging

Afdeling II: bepalingen over de grondslagen en wijze van bekostiging

Afdeling III: regels over de beëindiging van de bekostiging

Titel IV: Toezicht

Titel IVa: Sociale vernieuwingen in het onderwijs

Titel V: Slotbepalingen

Er is gestreefd naar een structuur, waarin de bestaande reguliere onderwijsvormen in onderling verband kunnen functioneren en die door de gebruikers optimaal kan worden benut en gewaardeerd. Daarnaast is er voor de leerlingen een verbeterde doorstroommogelijkheid tot stand gebracht door de horizontale en verticale verbindingen tussen de verschillende voorzieningen voor voortgezet onderwijs te bevorderen.

Voorheen waren er verschillen in subsidieregelingen, waardoor er een grote mate van concurrentie ontstaan was tussen de schooltypen. Door de nieuwe wet werd aan de verschillende vormen van

voortgezet onderwijs gelijke ontwikkelingskansen geboden. In de WVO worden de verschillende schooltypen op soortgelijke wijze gesubsidieerd.

De regeling in één wet had het voordeel dat er enige uniformiteit kon worden gebracht in het doelhof van wetten en besluiten op het terrein van het voortgezet onderwijs. Voorbeeld van deze uniformering is de regeling van salarissen en de rechtspositie bij de verschillende takken van het onderwijs. De artikelen over de bewijzen van bekwaamheid van de WVO legden een grondslag voor een sluitend systeem van bevoegdheden.

2.3 De plaats van het voortgezet onderwijs binnen het departement

In deze paragraaf wordt de plaats van het voortgezet onderwijs binnen het departement, met intervallen van 5 jaren, gevolgd. Waar nodig worden ook de taken van de directies genoemd.

- In **1963** ressorteerde het beleidsterrein voortgezet onderwijs onder de *Hoofdafdeling Voorbereidend Hoger en Middelbaar Onderwijs* (VHMO) van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. Bovendien bestond er ook een Hoofdafdeling *Nijverheidsonderwijs* (NO), waar het beroepsonderwijs onder viel.
Minister Mr. J.M.L.Th. Cals was verantwoordelijk voor het onderwijsbeleid.

Taken van de *Hoofdafdeling Voorbereidend Hoger en Middelbaar Onderwijs* waren:

- het voorbereiden en uitvoeren van regelingen betreffende het voorbereidend en middelbaar onderwijs met de daarmee verband houdende bestuurshandelingen en in het algemeen met de bevordering van de belangen van het voorbereidend hoger en middelbaar onderwijs.

Taken van de *Hoofdafdeling Nijverheidsonderwijs*:

- het voorbereiden en uitvoeren van regelingen betreffende het nijverheidsonderwijs en met de daarmee verband houdende bestuurshandelingen en in het algemeen met de bevordering van de belangen van het nijverheidsonderwijs.

- In **1968** was Minister Dr. G.H. Veringa de minister van het departement, sinds 1965 het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen geheten. Er had in 1966 een reorganisatie plaatsgevonden. Met het voortgezet onderwijs waren de volgende directies belast: de Directie *Algemeen Voortgezet en Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs* enerzijds en de Directies *Technisch Beroepsonderwijs* (TBO) en *Beroepsonderwijs en vormingswerk* anderzijds.

Taken van de *Directie Algemeen Voortgezet en Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs*:

- het voorbereiden van regelingen betreffende het voorbereidend wetenschappelijk en hoger algemeen voortgezet onderwijs en de uitvoering daarvan met betrekking tot de gemeentelijke en bijzondere scholen voor deze takken van onderwijs en in het algemeen met de behartiging van de belangen van deze takken van onderwijs.
De afdelingen hadden hun specifieke taakgebied, zoals vwo en havo of mavo; verder waren er nog onderafdelingen

De taken van de *Directie Technisch Beroepsonderwijs*:

- het behartigen van de belangen van het technisch onderwijs, het nautisch onderwijs, de lerarenopleiding voor het technisch onderwijs, voor zover niet vallende onder de Directie Beroepsonderwijs en vormingswerk, het kunstonderwijs voor wat betreft de opleidingen voor architect en stedenbouwkundige, het lager algemeen voortgezet onderwijs alsmede algemene uitvoering van de Wet op het leerlingwezen en de toepassing daarvan bij de takken van onderwijs, welke onder de Directie TBO ressorteren.

De directie was onderverdeeld in afdelingen, zoals onder andere de afdelingen Lager technisch onderwijs, Middelbaar technisch onderwijs, Hoger technisch onderwijs en Leerlingwezen, en een aantal onderafdelingen.

De *Directie Beroepsonderwijs en vormingswerk* had de volgende taken:

- het behartigen van de belangen van het huishoud- en nijverheidsonderwijs, het middenstandsonderwijs, het economisch en administratief onderwijs, het sociaal-pedagogisch onderwijs, het kunstonderwijs (met uitzondering van de opleidingen voor architecte en stedenbouwkundige) het vormingswerk voor leerplichtvrije jeugd en het schriftelijk onderwijs, een en ander voorzover niet opgedragen aan de Hoofdafdelingen Rechtspositiezaken onderwijs en Bouwzaken onderwijs.

De Directie kende negen afdelingen, waaronder de afdeling Huishoud- en nijverheidsonderwijs, met onderafdelingen lager- middelbaar- en hoger huishouds- en nijverheidsonderwijs, en de afdeling Middenstandsonderwijs en economisch en administratief onderwijs, met de onderafdelingen Middenstandsonderwijs en Economisch en administratief onderwijs.

- In **1973** was Minister Mr. C. van Veen minister van het departement (vanaf 1971). Het voortgezet onderwijs ressorteerde onder de volgende directies: Directie *Algemeen Voortgezet en Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs* (AVO), de Directie *Technisch Beroepsonderwijs* (TBO) en de Directie *Beroepsgericht Voortgezet Onderwijs* (BVO). De taken van de directies AVO en TBO waren niet gewijzigd ten opzichte van de omschrijving van de situatie in 1968, de directie BVO was echter anders dan de Directie Beroepsonderwijs en vormingswerk zoals hiervoor beschreven. De Directie BVO behartigde het vormingswerk niet langer; vormingswerk was nu een taak van de Directie Onderwijs en Vorming Werkende Jongeren (OVWJ).
- In **1978** stond het departement onder de leiding van Minister dr. A.Pais (vanaf 1977). Na een reorganisatie in 1975 viel het voortgezet onderwijs onder het Directoraat Generaal van het Voortgezet Onderwijs. Daaronder bestonden hoofddirecties, met hun eigen taken, zoals de Hoofddirectie Beleidsontwikkeling en Planning Voortgezet Onderwijs (VO/BOB) en de Hoofddirectie Instellingen Voortgezet Onderwijs. De hoofddirecties waren onderverdeeld in directies; zo vielen onder de hoofddirectie Instellingen Voortgezet Onderwijs onder andere de directies Algemeen voortgezet en voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, Lager en Middelbaar beroepsonderwijs en de Directie Onderwijs en vorming werkende jongeren.

Taken van de *Hoofddirectie Beleidsontwikkeling en planning voortgezet onderwijs* waren onder andere:

- het voorbereiden en formuleren van voorstellen voor een lange-termijn onderwijsbeleid voor het voortgezet onderwijs, passend in het integrale onderwijsbeleid, en tezamen met de eenheden van het Directoraat-Generaal voor het Basisonderwijs, het Directoraat-Generaal voor de Diensten onderwijs en met de inspectie voorbereiden en formuleren van voorstellen voor het middellange-termijn onderwijs
- het zorgdragen van een gecoördineerd beleid met betrekking tot de experimentele projecten gericht op de vernieuwing van het voortgezet onderwijs

Taken van de *Hoofddirectie Instellingen voortgezet onderwijs* waren:

- het behartigen van de belangen van het hoger en middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, van het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs alsmede met het beheer van de rijksscholen voor deze takken van onderwijs. Deze taken vielen onder de Directie Algemeen Voortgezet en Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs (VO/AV). De Directie Lager en Middelbaar Beroepsonderwijs behartigde de belangen van het lager algemeen voortgezet onderwijs, het lager en middelbaar beroepsonderwijs, voor zover niet opgedragen aan andere directies en zorgde voor de uitvoering van de regelingen voor de opleidingen voor leraressen in de sector huishoud- en nijverheidsonderwijs. Het avondonderwijs was een taak voor de Directie Onderwijs voor volwassenen (VO/OV).

In **1983** was Minister Deetman minister van Onderwijs en Wetenschappen (vanaf 1981), het voortgezet onderwijs ressorteerde nog altijd onder de bovengenoemde directies.

In 1986 had er een reorganisatie plaatsgevonden. In **1988** had minister Deetman nog altijd de leiding over het departement. Het voortgezet onderwijs ressorteerde onder het Directoraat-Generaal van het Voortgezet Onderwijs, onder de Directie Algemeen Voortgezet en Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs (VO/AV), de Directie Algemeen Voortgezet Onderwijs en Lager Beroepsonderwijs (VO/AL), en de Directie Beroepsonderwijs (VO/BO), waar onder andere het mbo onder viel, en de Directie Onderwijs voor Volwassenen (O/OV), waar het vavo onder viel.

Het onderwijsbeleid werd voorbereid door de Stafdirectie Voorbereiding en Ondersteuning Beleid (VO/VB).

Vanaf 1989 staat het departement onder leiding van Minister dr. ir. J. M. M. Ritzen. Na een reorganisatie in 1992 ziet de situatie er in **1993** als volgt uit: het voortgezet onderwijs ressorteert onder de Velddirectie Voortgezet Onderwijs (VO).

Het beroepsonderwijs en de volwasseneneducatie zijn voortaan een taakgebied van de Velddirectie Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie (BVE)

Taken van de *Velddirectie Voortgezet Onderwijs*:

- het ontwikkelen en voeren van het primaire beleid met betrekking tot het voortgezet onderwijs, het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs en het voorbereidend beroepsonderwijs, alsmede met betrekking tot de landelijke onderwijsverzorgingsinstellingen.

In 1994 is de naam van het ministerie gewijzigd in Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Tot medio 1998 had minister J. Ritzen de leiding over het departement. Het voortgezet onderwijs ressorteert nog steeds onder de Velddirectie Voortgezet Onderwijs. Naast de bovengenoemde taken draagt de directie ook de verantwoordelijkheid voor de (coördinatie van) het beleid voor educaties, zoals bijvoorbeeld kunst- en cultuureducaties, natuur- en milieu-educatie en gezondheidseducaties. De directie bestaat uit vijf afdelingen, er zijn twee afdelingen die zich bezig houden met de ontwikkeling van het onderwijsbeleid: de afdeling Bestuurlijk Onderwijsbeleid (BOB) en de afdeling Thema's en Aspectenbeleid (TAB).

HOOFDSTUK 3, de belangrijkste actoren op het gebied van het voortgezet onderwijs

Lijst van belangrijkste actoren op het gebied van het voortgezet onderwijs

- **Minister van Onderwijs (Cultuur en Wetenschappen):** bestuurt het onderwijs door middel van wet- en regelgeving met inachtneming van de bepalingen in de Grondwet. De voornaamste taken van het Rijk op het gebied van het onderwijs zijn:
 - zorg dragen voor openbaar onderwijs
 - waarborgen van de vrijheden van stichting, richting en inrichting van het bijzonder onderwijs
 - zorg dragen voor de structurering
 - zorg dragen voor de bekostiging naar gelijke maatstaf
 - zorg dragen voor het toezicht op het onderwijs (zie ook Inspectie van het Onderwijs)
 - zorg dragen voor examineren en studiefinanciering
 - het bevorderen van innovatie van het onderwijs

Onderwijsbeleid is mogelijk door kwalitatieve en kwantitatieve eisen te stellen aan het onderwijsproces in de scholen en instellingen of aan de resultaten ervan, door regelingen te treffen voor het toedelen van financiële en andere middelen en door het stellen van voorwaarden waaraan scholen moeten voldoen.

Het Rijk beslist onder meer over:

- welke schooltypen er kunnen bestaan
- de cursusduur van elk der schooltypen
- voor sommige schooltypen:
 - de vakken die moeten worden onderwezen
 - het minimum en maximum aantal lessen per schooltype
 - het minimum en maximum aantal lessen per week
 - de duur van de lessen
- de wijze waarop het examineren van de leerlingen geschiedt
- de eisen van bekwaamheid van het onderwijzend personeel
- het salaris en de hoofdzaken van de rechtspositie van de onderwijsgevenden
- de stichtings- en de opheffingsnormen
- de bedragen die aan schoolgebouwen en onderwijsvoorzieningen kunnen worden besteed³

Onder de verantwoordelijkheid van de minister heeft de **velddirectie Voortgezet Onderwijs (VO)** de zorg voor het onderwijsgebied voortgezet onderwijs en onderhoudt contacten met de instellingen binnen dat gebied.

De **aspectdirectie** heeft een beleidsontwikkende functie voor een deel van het beleidsterrein (bijvoorbeeld arbeidsvoorwaarden).

- **Inspectie van het onderwijs:** onder de verantwoordelijkheid van de minister toezicht houden op het onderwijs.
Taken:
 - toezicht houden op de naleving van de wettelijke voorschriften
 - het bekend blijven met de toestand van het voortgezet onderwijs, onder meer door het bezoeken van scholen
 - het bevorderen van de ontwikkeling van het voortgezet onderwijs door overleg met het bevoegd gezag, het personeel van de scholen

³ Sinds januari 1997 is de huisvesting gedecentraliseerd; de gemeente is verantwoordelijk voor de huisvestingsvoorzieningen. (Wet van 4 juli 1996, Stb. 402)

- en de besturen van gemeente en provincie
- het doen van voorstellen aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen die zij in het belang van het voortgezet onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs nodig acht

(zie ook paragraaf 4.7)

- **Provinciale Staten/Gedeputeerde Staten:** houden voornamelijk toezicht op de aanwezigheid van voldoende openbaar basis- en voortgezet onderwijs.
Taken, in het bijzonder voor het voortgezet onderwijs:
 - beoordelen of de provincie beschikt over voldoende openbaar onderwijs per schoolsoort
- **De gemeente:** is het plaatselijk bestuur voor het gehele onderwijs, openbaar en bijzonder, tevens bevoegd gezag voor het openbaar onderwijs.
Taken:
 - bekostiging
 - coördinatie van de huisvesting
- **Het bevoegd gezag:** de instantie die de bestuurlijke verantwoordelijkheid draagt voor de school, ofwel het schoolbestuur.
Dit is voor een openbare school **het college van Burgemeester en Wethouders**, voor zover de gemeenteraad niet anders bepaalt. Wanneer de school van meer gemeenten uitgaat, wordt in een gemeenschappelijke regeling het bevoegd orgaan aangewezen.
Een bijzondere school wordt in stand gehouden door een **natuurlijk persoon of een privaatrechtelijk persoon met volledige rechtsbevoegdheid**, die volgens de statuten of reglementen het doel heeft onderwijs te geven zonder winstoogmerk.
Voor **rijkscholen** was de minister van Onderwijs het bevoegd gezag.
- **de vakministers:** de minister van Onderwijs werkt nauw samen met
 - de **minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij** voor het landbouwonderwijs⁴
 - de **minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid** voor het scholings- en arbeidsmarktbeleid en het emancipatiebeleid
 - de **minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport** voor het welzijnsbeleid van specifieke groepen
 - de **minister van Economische Zaken** voor het technologiebeleid
 - de **minister van Buitenlandse Zaken** voor de internationale samenwerking
 - de **minister Justitie** voor het toetsen van de wettelijke regelingen⁵ en het bewaken van het juridische gehalte van de regelingen
- **Informatie Beheer Groep (IBG)**, een zelfstandig bestuursorgaan ingesteld bij de Wet verzelfstandiging Informatiseringsbank, Wet van 15-12-1993, Stb. 714. Op 01-01-1994 is de wet in werking getreden. Voorganger: de Informatiseringsbank een dienstonderdeel van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. De taak van het IBG bestaat in het algemeen uit het uitvoeren van wet- en regelgeving op het gebied van studiefinanciering en op andere

⁴ Aan het landbouwonderwijs is PIVOT-rapport nummer 26 gewijd.

⁵ Ingevolge een instructie van de Secretaris-Generaal, voert ook Cfi een uitvoeringstoets op de wettelijke regelingen uit.

beleidsterreinen waarop het ministerie van OCenW zich begeeft, zoals bijvoorbeeld de examens. Deze taak wordt verricht door de Produktgroep Examen diensten.

Taken van de IBG:

De Informatie Beheer Groep is belast met de uitvoering van:

- o.a. de Wet op de studiefinanciering, het Besluit studiefinanciering, de Wet tegemoetkoming studiekosten, het Besluit tegemoetkoming studiekosten, de Les- en cursusgeldwet, het Uitvoeringsbesluit les- en cursusgeldwet, het Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel, hoofdstuk II van de Tijdelijke regeling WWV-ervangende uitkering, het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o., het Examenbesluit m.b.o., het Eindexamenbesluit m.h.n.o., het Besluit dagscholen v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o., het Interimbesluit m.t.o., het Eindexamenbesluit dagscholen m.e.a.o., het Eindexamenbesluit m.m.o., de Wet van 25 december 1878, houdende regeling der voorwaarden tot verkrijging der bevoegdheid van arts, tandmeester, apotheker, vroedvrouw en apothekers-bediende (Stb. 1878, 222), het Besluit van 12 februari 1879, tot regeling der examens als arts, tandmeester, apotheker, vroedvrouw en apothekersbediende (Stb. 1879,36), het Besluit staatsexamens v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o. 1978, het Besluit staatsexamens m.e.a.o., het Staatsexamenbesluit SPD bedrijfsadministratie, het Besluit van 18 maart 1972 houdende staatsexamen diploma's handvaardigheid (Stb. 1972,155), het Besluit van 16 september 1949 houdende instelling van examens ter verkrijging van een getuigschrift van tolk-vertaler (Stb. 1949, J428), het Besluit van 5 mei 1958 tot instelling van een Staatsdiploma voor leraar in het machineschrijven en tot regeling van het examen ter verkrijging van dat diploma (Stb. 1958, 229), het Besluit van 4 augustus 1955 tot instelling van een Staatsdiploma voor leraar in de stenografie en tot regeling van het examen ter verkrijging van dat diploma (Stb. 1955, 366), het Besluit examenprogramma's middelbare akten wiskunde (Stb. 1958, 9), het Besluit examenprogramma middelbare akte plant- en dierkunde (Stb. 1958, 271), het Besluit examenprogramma middelbare akte lichamelijke oefening (Stb. 1958, 472), het Besluit examenprogramma's middelbare akten tekenen (Stb.1958, 8), het Besluit van 10 mei 1938, houdende vaststelling van een reglement en een programma voor het examen, bedoeld in artikel 77bis der middelbaar-onderwijswet (Stb. 1938, 391), het Besluit Nederlands als tweede taal, en het Rijkswachtgeldbesluit 1959 voor zover het personeel werkzaam in het onderwijs, met uitzondering van het personeel in het wetenschappelijk onderwijs en het personeel werkzaam bij een academisch ziekenhuis, betreft;
- de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot het Centraal register inschrijving hoger onderwijs, het Centraal register opleidingen hoger onderwijs en de beperking van inschrijving op grond van de beschikbare onderwijs capaciteit of de behoefte van de arbeidsmarkt;
- andere bij de wet opgedragen taken.

De Informatie Beheer Groep kan met toestemming van de minister van Onderwijs andere taken uitvoeren, dan die welke rechtstreeks voortvloeien uit de in het eerste lid van de wet genoemde, mits deze taken:

a. liggen op het terrein van de uitvoering van bestuurlijke taken en nauw verband houden met de in het eerste lid van de wet genoemde taken van de Informatie Beheer Groep;

b. toepassingen met zich brengen van produktiemiddelen, die de Informatie Beheer Groep voor de vervulling van haar in

het eerste lid genoemde taken, voorhanden heeft;

c. niet leiden tot concurrentievervalsing ten opzichte van private aanbieders van vergelijkbare diensten, en

d. tegen kostendeekkende tarieven worden verricht.

Adviescommissies, overlegorganen en beroepsraden:

- **Onderwijsraad:** een permanent adviesorgaan met betrekking tot de uitvoering van het landelijk beleid, ingesteld bij wet van 21-02-1919, Stb 49.
Taken:
 - het gevraagd en ongevraagd adviseren van de minister
 - finaal advies geven in het geval van regelgeving
 - toezien op de handhaving van de financiële gelijkstelling van het openbaar en bijzonder onderwijs, de samenhang in het onderwijsbeleid en regelgeving, en op de handhaving van de vrijheid van onderwijs
 - het fungeren als beroepsinstantie bij geschillen tussen een school en de inspectie

De adviesverplichting is voor een groot deel vervallen bij de wet van 10-07-1995, Stb. 355. Op 15 mei 1997 kwam er een nieuwe wet op de Onderwijsraad (Stb. 1997, 220). Deze wet trad met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 1997. De voormalige Onderwijsraad werd opgeheven, een nieuwe raad werd ingesteld. De raad kreeg bij deze wet een andere samenstelling en de taken veranderden.

De nieuwe Onderwijsraad heeft de volgende taken:

- de regering en de beide kamers der Staten-Generaal te adviseren over hoofdlijnen van het beleid en de wetgeving op het terrein van het onderwijs
 - het desgevraagd adviseren van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij over de toepassing van wetten, algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen op het terrein van het onderwijs
 - het adviseren van de gemeentebesturen, in bij de wet genoemde gevallen, over aangelegenheden die het gemeentelijk onderwijsbeleid betreffen
-
- **Onderwijsoverleg Primair en Voortgezet Onderwijs:** ingesteld door de staatssecretaris van Onderwijs bij beschikking van 16-03-1995, PO/B-95006934. De beschikkingen omtrent de instelling van de **Centrale Commissie voor Onderwijsoverleg (CCOO)** en het **Overlegorgaan Voortgezet Onderwijs (OOVO)**, van 15-07-1977, WJZ 77454/0641 (lid 2 uitgezonderd) en van 16-09-1985, DGVO/13303, komen hierdoor te vervallen. De beschikking is op 20-03-1995 in werking getreden en vervalt op 01-03-1999.

Er is een onderwijsoverleg tussen de minister of staatssecretaris van Onderwijs en vertegenwoordigers van personeels-vakorganisaties, besturenorganisaties, schoolleiders, leerlingen en ouders. De organisaties die deze geledingen vertegenwoordigen vaardigen zelf hun vertegenwoordigers af.

Taak: - het voeren van overleg over beleidsvoornemens voor het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en de ondersteuning daarvan alsmede de opleidingen daarvoor.

- **Procesmanagement Voortgezet Onderwijs:** ingesteld door de staatssecretaris van Onderwijs bij beschikking van 11-12-1996, en, met terugwerkende kracht, werkzaam vanaf 01-08-1996 tot 01-08-2000.

- Taken:
- het in nauw overleg met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen de uitvoering van de onderwijsvernieuwingen in het voortgezet onderwijs te managen, gericht op
 - * de verdere invoering van de basisvorming
 - * de invoering van leerwegen in het mavo, vbo en vso
 - * de invoering van profielen tweede fase in het havo en vwo
 - het afstemmen van activiteiten van ondersteunende instellingen en opleidingen op het terrein van het landelijk innovatiebeleid en het versterken van de samenhang van de activiteiten van deze instellingen
 - het (doen) verschaffen van informatie aan scholen, verzorgingsinstellingen, opleidingen, ouders en andere geïnteresseerden
 - het signaleren van relevante ontwikkelingen aan de Staatssecretaris
 - andere taken door de Staatssecretaris te bepalen na overleg met het procesmanagement.

Op 1 augustus 1996 zijn het Procesmanagementteam Basisvorming en de Stuurgroep Profiel Tweede Fase opgegaan in het Procesmanagement Voortgezet Onderwijs.

- **CEVO** (Centrale examencommissie vaststelling opgaven), ingesteld bij beschikking op 14-04-1981, Stcrt. 1981, 82. Kenmerk beschikking: DI/VG/EO-29108. Bij de instelling van de CEVO werden met ingang van 01-08-1981 opgeheven:
 - de Commissie belast met het vaststellen van de opgaven voor de schriftelijke examens vwo-havo-mavo, ingesteld bij beschikking van 25-06-1970 en
 - de Centrale Examencommissie lbo ter vaststelling van de opgaven en de beoordelingsnormen, ingesteld bij beschikking van 27 juni 1979.
 De meest actuele instellingsbeschikking van een CEVO 'nieuwe stijl' dateert van 09-07-1998, kenmerk VO/BOB/98/28927. Taken, onder de verantwoordelijkheid van de minister van Onderwijs:
 - het vaststellen en bekendmaken van de dagen en uren waarop de centrale examens in de verschillende tijdvakken aanvangen en waarop de toetsen van het centraal examen worden afgenomen
 - het vaststellen en bekendmaken van regels over de hulpmiddelen die door de kandidaat gebruikt mogen worden bij het afleggen van de centrale examens
 - het vaststellen van de toetsen, alsmede van de beoordelingsvoorschriften voor de toetsen en regels voor de omzetting van de scores in cijfers voor de centrale examens
 - het gevolg geven aan verzoeken van de inspectie van het voortgezet onderwijs als bedoeld in art. 43, lid 2, van het *Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo*
 - het verstrekken aan de inspectie van alle gegevens met betrekking tot de centrale examens, waarover deze ambtshalve moet kunnen beschikken, voor zover zulks verband houdt met de taak van de CEVO
 - het coördineren van de werkzaamheden die nodig zijn voor de productie van de toetsen en de beoordelingsvoorschriften, alsmede van de werkzaamheden op landelijk niveau voor de afname van de toetsen
 - het verzamelen of doen verzamelen van gegevens over de examens ten behoeve van het systematisch analyseren van de resultaten, voor zover zulks verband houdt met de taak van de CEVO
 - het adviseren over eindexamenprogramma's om na te gaan of de omschrijving van de examenstof voldoende aanknopingspunten bevat voor het maken van toetsen
 - het op verzoek van de minister van Onderwijs ontwikkelen of doen ontwikkelen van syllabi waarin de CEVO aanvullende informatie over de examenstof van de centrale examens afneemt

- de minister van Onderwijs bijstaan bij de jaarlijkse opdracht aan de Informatie Beheer Groep en bij het aan het Cito doen van een verzoek, bedoeld in art. 39, lid 3, van de Wet op de Onderwijsverzorging, voor zover het activiteiten voor de centrale examens vwo, havo, mavo en vbo betreft
 - het aan het Cito, binnen het kader van de jaarlijkse opdracht van de minister van Onderwijs, de gespecificeerde opdracht te verstrekken tot het produceren van de toetsen, de beoordelingsvoorschriften voor de toetsen en een advies voor de vaststelling van regels voor de omzetting van de scores in cijfers. Het Cito verzorgt de productie, de CEVO de vaststelling
 - het verstrekken aan het Cito van opdrachten tot het verlenen van aanvullende diensten in verband met de centrale examens
 - het zorgdragen bij het vaststellen van de examens mavo en vbo voor de afstemming met de toetsen basisvorming, bedoeld in art. 28a, lid 3 van de WVO
- **COB** (Commissie Opgaven Basisvorming), ingesteld bij beschikking op 20-04-1994, kenmerk VO/JP-94011566, met terugwerkende kracht in werking vanaf 01-12-1993 . Medio 1997 is er een nieuwe beschikking opgesteld, waarbij de taken verruimd zijn. Kenmerk beschikking: VO/BOB-1997/7200, beschikking van 26-06-1997.
- Taken:
- de vaststelling van de opgaven basisvorming en het nemen van de beslissing dat deze opgaven aan de scholen ter beschikking worden gesteld
 - het adviseren van de minister inzake de opgaven basisvorming
 - het verstrekken van nadere opdrachten aan het Cito in verband met het ontwikkelen van opgaven basisvorming
- **Cito** (Instituut voor toetsontwikkeling). Het Cito is ingesteld bij notariële akte op 04-09-1968 ,in opdracht van de minister van Onderwijs Veringa. Vanaf 01-01-1987 viel het Cito, als specifieke instelling voor de landelijke onderwijsverzorging, onder de bepalingen van de Wet op de Onderwijsverzorging, de WOV, Wet van 18-12-1986, Stb. 635. Vanaf 01-01-1999 zal het Cito vallen onder de bepalingen van de SLOA, de Wet subsidiëring landelijke onderwijsondersteunende activiteiten, Wet van 05-06-1997, Stb. 290. Op grond van een overgangsbepaling in de SLOA blijven voor het Cito de bepalingen in de WOV en de uitvoeringsvoorschriften tot 1999 van kracht.

Doelstelling Cito: het objectief beoordelen van door leerlingen en studenten verworven kennis, inzicht en vaardigheden, in het bijzonder door het ontwikkelen van studietoetsen. Het Cito verricht zijn werk ten dienste van de onderwijspraktijk, het onderwijsbeleid, de leerplanontwikkeling en het onderwijsonderzoek, alsmede ten dienste van bedrijfsopleidingen.

Taken:

- het op verzoek van onderwijsorganisaties, andere instellingen en erkende perifere instituten ontwikkelen onderscheidenlijk doen ontwikkelen van toetsen
- het op verzoek van de minister van Onderwijs adviseren in het kader van het landelijk innovatiebeleid en (mee)opstellen van uitvoeringsplannen, alsmede het uitvoeren, het doen uitvoeren en het mee uitvoeren van deze plannen
- het op eigen initiatief ontwikkelen van toetsen en bevorderen van de wetenschappelijke kennisontwikkeling en de instrumentenontwikkeling
- het op verzoek van scholen verlenen van aanvullende diensten in verband met het gebruik door die scholen van door de instelling ontwikkelde toetsen

- het uit eigen beweging of op verzoek verstrekken van informatie, in het bijzonder aan scholen en andere instellingen, omtrent de toetsontwikkeling, met uitzondering van informatie omtrent de werkzaamheden in verband met nog niet afgenomen examens
- het verspreiden van resultaten van Nederlandse toetsontwikkeling in en buiten Nederland, alsmede het verspreiden van resultaten van buitenlandse toetsontwikkeling in Nederland
- het verstrekken van adviezen aan de minister van Onderwijs en aan onderwijsorganisaties, voor zover zulks verband houdt met de taak van de instelling
- het , in samenwerking met het Instituut voor Leerplanontwikkeling, meewerken aan leerplanevaluatie, voor zover zulks verband houdt met de taak van de instelling
- het ondersteunen van de deskundigheidsbevordering van de medewerkers van andere instellingen op verzoek van die instellingen
- het op verzoek van opleidingen voor leraren ondersteunen of mee uitvoeren van nascholing
- het bevorderen van de coördinatie op het terrein van de toetsontwikkeling
- het op verzoek van de minister van Onderwijs ontwikkelen van toetsen ten behoeve van examens en het verlenen van aanvullende diensten in verband met examens

- **Artikel 3 organisaties**

Tot 1995 werden de volgende organisaties geraadpleegd op basis van art. 3 van de WVO; deze organisaties werden dan ook de '**artikel 3**' organisaties genoemd.

Het ging hierbij om:

- de Algemene besturenbond voor Beroepsonderwijs ander voortgezet onderwijs, vorming en opleiding
- de Algemene Bond voor Onderwijspersoneel
- Algemene Bonden van Scholen
- Algemene Vereniging van Schoolleiders bij het voortgezet onderwijs
- Besturenraad Protestants-Christelijk Onderwijs
- Bond van Besturen van Katholieke Scholen voor VWO en AVO
- Bond van besturen van Katholieke Scholen voor Beroeps-
onderwijs
- Centraal Orgaan voor het Gemeentelijk Voortgezet Onder-
wijs
- Contactcentrum Bevordering Openbaar Onderwijs
- Contactcommissie V.W.O., A.V.O. en V.N.G.
- Gereformeerde Onderwijzers en Leraren Vereniging
- Gereformeerde Vereniging van Onderwijsgevend
(GVOLK)
- Katholieke Onderwijs Vakorganisatie
- Landelijk Verband van Gereformeerde Schoolverenigingen
- Nederlandse Algemene Bijzondere Schoolraad
- NGL, Onafhankelijke Onderwijs Vakorganisatie
- Nederlandse Katholieke Schoolraad
- Nederlands Protestants Christelijke Schoolraad
- Organisatie van Onafhankelijke Onderwijsvakverenigingen
- Protestants Christelijke Onderwijsvakorganisatie
- Protestants Christelijke Schoolleiders Organisatie
- Stichting Georganiseerd Schoolwezen Beroepsonderwijs
- Unie Beroepsonderwijs
- Verband van Scholen van Gereformeerde Belijdenis
- Vereniging Besturenraad Protestants Christelijk Onderwijs in
Nederland
- Vereniging Bijzondere Scholen voor onderwijs op algemene

- grondslag
- Vereniging tot bevordering van schoolonderwijs op Gereformeerde grondslag ds. G.H. Kerstenonderwijscentrum en Kontaktvereniging van leerkrachten en studerende op Gereformeerde grondslag
 - Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS)
 - Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs en Gereformeerd Onderwijzers- en Lerarenvereniging
 - Vereniging voor Openbaar Onderwijs
 - Vereniging voor Rooms Katholiek AVO
 - Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

Bij de Wet van 10 juli 1995, Stb. 355, tot wijziging van de Algemene wet bestuursrecht en andere wetten in verband met de afschaffing van de verplichtingen om advies te vragen over algemene beleidsvoornemens van de rijksoverheid, waaronder regelgeving, en het stellen van een dwingende termijn aan advisering (afschaffing adviesverplichtingen) is het verplichte karakter van het vragen van advies vervallen; advies kan echter nog wel gevraagd worden, maar dat gebeurt op vrijwillige basis, aan een of meer organisaties.

HOOFDSTUK 4, de handelingen

In de hierna volgende handelingenlijst wordt een opsomming gegeven van de taken van enkele belangrijke actoren op het gebied van het voortgezet onderwijs in de periode 1968-1998. Daarbij zijn niet alle actoren meegenomen die een rol spelen op het beleidsterrein; de PIVOT-methode beperkt zich tot actoren behorend tot de rijks- en provinciale overheid.

De handelingen van de actoren die wel geanalyseerd worden staan zoveel mogelijk in hun onderlinge samenhang. Zo gaat bijvoorbeeld het adviseren van de Onderwijsraad altijd vooraf aan de daaruit voortvloeiende handeling van de minister.

In de handelingenlijst staat ook reeds vervallen wet- en regelgeving vermeld.

De lijst geeft een analyse van de taken van de actoren vanaf 1968; veel van de geformuleerde handelingen gelden niet meer. Ook vervallen handelingen zijn echter voor het onderzoek van belang omdat we er van uit kunnen gaan dat uit die handelingen archiefmateriaal is voortgekomen. In een later stadium van het onderzoek (bij het maken van een selectielijst) wordt bepaald of het archiefmateriaal bewaard dan wel (op termijn) vernietigd zal worden.

Bij de indeling van de handelingenlijst is in grote lijnen de indeling van de WVO gevolgd, de eerste paragrafen zijn echter verplichte algemene handelingen zoals die door PIVOT geformuleerd zijn. Deze handelingen zijn zeer algemeen van aard en komen op elk beleidsterrein terug.

In de handelingenlijst komen de volgende begrippen voor:

- Actor:** een overheidsorgaan, een particuliere organisatie of een persoon die een rol speelt of werkzaam is op een beleidsterrein. In het kader van het institutioneel onderzoek zijn met name die actoren van belang die overheidsorgaan zijn en handelingen verrichten op het beleidsterrein
- Handeling:** een complex van activiteiten, gericht op de omgeving, dat een actor verricht ter vervulling van een taak of op grond van een bevoegdheid en waarvoor de actor verantwoordelijk is.
- Periode:** de periode waarin de handeling heeft plaatsgevonden. De periode begint in de PIVOT optiek wanneer de grondslag van de handeling formeel van kracht is geworden. Indien er een eindperiode vermeld is, dan loopt de handeling in dat jaar af. Soms is er geen eindperiode vermeld; de handeling wordt dan nog steeds uitgevoerd.
- Grondslag:** de wettelijke grond voor een handeling (wet, AMvB etc.). Wanneer de wettelijke grondslag niet gevonden wordt, kan een andere bron genoemd worden waarin de handeling gevonden wordt.
- Produkt:** het eindprodukt waarin de handeling resulteert of zou moeten resulteren. Niet alle handelingen worden echter daadwerkelijk uitgevoerd, andere handelingen leiden niet tot een resultaat; in die gevallen wordt er geen produkt vermeld. Veel handelingen leveren een schriftelijk produkt op maar er zijn ook mondelinge produkten, zoals het verstrekken van inlichtingen.

4.1 BELEID

De volgende handelingen zijn , met uitzondering van handelingen 2 en 3, standaard handelingen zoals

geformuleerd door PIVOT, in 1997. Deze handelingen komen op elk beleidsterrein terug. De standaard handelingen zijn algemeen van aard en worden in de volgende paragrafen zo nodig verder uitgewerkt.

4.1.1 Beleidsontwikkeling, evaluatie en verantwoording van beleid

In deze paragraaf wordt zowel de vorming, evaluatie als de verantwoording van beleid behandeld; deze begrippen hangen immers nauw samen. Zo vindt beleidsontwikkeling mede op basis van evaluatie plaats, en kan verantwoording pas plaatsvinden na evaluatie.

1.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het voorbereiden, mede-vaststellen, coördineren en evalueren van het beleid inzake het voortgezet onderwijs
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: beleidsnota's , beleidsnotities, rapporten, adviezen, evaluaties
NB: onder deze handeling valt ook

- het voeren van overleg met de andere ministers en vertegenwoordigers van uitvoeringsorganen over aangelegenheden betreffende het voortgezet onderwijs
- het voorbereiden van een standpunt ter inbrenging in de Minister-raadsvergaderingen voor beraad en besluitvorming betreffende het voortgezet onderwijs
- het voeren van overleg/ het leveren van bijdragen aan het overleg met het Staatshoofd betreffende het voortgezet onderwijs
- het voorbereiden van een Memorie van Toelichting op de Rijksbegroting betreffende het voortgezet onderwijs (**zie ook**: RIO en BSD betreffende de **Rijksbegroting**)
- het toetsen van de uitvoering van het beleid (evaluatie)
- het leveren van commentaar op de recht- en doelmatigheidscontroles van de Algemene Rekenkamer op het gebied van het voortgezet onderwijs (**zie ook**: RIO en BSD betreffende de **Rijksbegroting**)
- het aan een externe adviescommissie verzoeken om advies betreffende het voortgezet onderwijs
- het informeren / voorlichten van het Kabinet van de Koningin over ontwikkelingen op het gebied van het voortgezet onderwijs

2.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de Minister van Onderwijs omtrent de onderwerpen waarover organisaties van ouders, leraren of van gemeente- of schoolbesturen aan de minister hun advies kunnen uitbrengen
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 3, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 3, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 3, lid 1
Produkt: advies
NB: deze verplichting is vervallen bij wet van 10-07-1995, Stb. 355

3.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van onderwerpen waarover organisaties van ouders, leraren of van gemeente- of schoolbesturen de minister advies kunnen verlenen

Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 3, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 3, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 3, lid 1
Produkt: AMvB
NB: het gaat hier om groepen, die zich de behartiging van de belangen van een of meer vormen van voortgezet onderwijs ten doel stellen. Deze gelegenheid wordt uitsluitend verleend aan de organisaties, die naar het oordeel van de minister voldoende representatief zijn.
In principe mogen de groepen binnen drie maanden nadat de gelegenheid daartoe is geopend hun advies uitbrengen. De minister kan een andere termijn stellen.
Deze handeling is bij wet van 10-07-1995, Stb. 355 vervallen

4.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van periodieke verslagen
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: series jaarverslagen
NB:

5.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het beantwoorden van Kamervragen en het anderszins op verzoek incidenteel informeren van de Kamers der Staten Generaal op het gebied van het voortgezet onderwijs
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: brieven, notities
NB:

6.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het verstrekken van informatie aan de Commissies voor de Verzoekschriften van de Staten Generaal, aan de overige kamercommissies en aan de Nationale Ombudsman naar aanleiding van klachten van burgers inzake ontwikkelingen op het gebied van het voortgezet onderwijs
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: brieven, notities
NB: **zie ook:** het RIO betreffende de **Nationale Ombudsman**

7.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het beslissen op beroepschriften naar aanleiding van beschikkingen inzake het voortgezet onderwijs en het voeren van verweer in beroepschriftenprocedures voor de Raad van State en / of de kantonrechter
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: beschikkingen, verweerschriften
NB: **zie ook:** het RIO betreffende de **Raad van State**

4.1.2 Totstandkoming van wet- en regelgeving

-Nationaal-

8.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van wetgeving inzake het voortgezet onderwijs
Periode: 1968-
Grondslag: Grondwet, art. 23
Produkt: wetten, zoals WVO, OWVO
NB:

9.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van Koninklijke Besluiten
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40
OWVO, Stb. 1967, 386
WVO, Stb. 1986, 552
WVO, Stb. 1993, 666
WVO, Stb. 1998, 512
Produkt: Koninklijke Besluiten
NB:

10.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van ministeriële besluiten
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40
OWVO, Stb. 1967, 386
WVO, Stb. 1986, 552
WVO, Stb. 1993, 666
WVO, Stb. 1998, 512
Produkt: ministeriële besluiten
NB:

11.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van overige voorschriften, circulaires
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40
OWVO, Stb. 1967, 386
WVO, Stb. 1986, 552
WVO, Stb. 1993, 666
WVO, Stb. 1998, 512
Produkt: voorschriften, circulaires
NB:

-Internationaal-

12.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het mede-voorbereiden van het vaststellen, wijzigen en intrekken van internationale regelingen inzake het voortgezet onderwijs
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: internationale regelingen, nota's, notities, rapporten
NB: in paragraaf 2.1.6 wordt nader ingegaan op de internationale onderwijssamenwerking op het gebied van het voortgezet onderwijs

13.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het presenteren van Nederlandse standpunten in intergouvermentele organisaties
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: internationale regelingen, nota's, notities, rapporten
NB: in paragraaf 2.1.6 wordt nader ingegaan op de internationale onderwijssamenwerking op het gebied van het voortgezet onderwijs

4.1.3 Informatieverstrekking

14.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het beantwoorden van vragen van individuele burgers, bedrijven en instellingen inzake het voortgezet onderwijs
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: brieven, notities
NB:

15.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het voorbereiden en geven van voorlichting op het terrein van het voortgezet onderwijs
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: voorlichtingsplannen, voorlichtingsmateriaal
NB: indien het over voorlichting van beleid gaat, hoort het bij handeling 1

4.2 DE INRICHTING VAN HET ONDERWIJS

4.2.1 Inrichting van het onderwijs, algemeen

In deze paragraaf worden de handelingen vermeld die een *algemeen* karakter hebben.

De paragrafen 4.2.2, 4.2.3 en 4.2.4 daarentegen zijn specifiek van aard; achtereenvolgens komen daar aan bod

- de basisvorming,
- de leerwegen en het leerwegondersteunend- en praktijkonderwijs binnen het vbo en mavo
- de tweede fase havo-vwo.

De handelingen hebben betrekking op

- a) voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
- b) hoger en middelbaar algemeen voortgezet onderwijs
- c) voorbereidend beroepsonderwijs
- d) andere vormen van voortgezet onderwijs

Het omvat niet het onderwijs dat gegeven wordt in deel II van de WVO, Stb.1998, 512 en de Wet op de expertisecentra (WEC) educatie en beroepsonderwijs, zoals bedoeld in de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) en het hoger onderwijs.

Het voortgezet onderwijs wordt gegeven in dagscholen of in dag- avondscholen (volwassenenonderwijs).

Naast de zogenaamde categoriale scholen, die maar één schoolsoort, bijvoorbeeld mavo, omvatten, bestaan er ook scholengemeenschappen.

De meeste scholen binnen het voortgezet onderwijs maken deel uit van een scholengemeenschap.

Een scholengemeenschap bevat meerdere soorten schooltypen voor voortgezet onderwijs: vbo, mavo, havo en/of vwo.

16.

Actor: de Onderwijsraad

Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de voorschriften omtrent de aanvang van een splitsing van een gymnasium of een atheneum in een afdeling A en een afdeling B

Periode: 1968-1993

Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 7, lid 2 en 3
WVO, Stb. 1986, 552, art. 7, lid 2 en 3

Produkt: advies

NB:

17.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het vaststellen van voorschriften omtrent de aanvang van een splitsing van een gymnasium of een atheneum in een afdeling A en een afdeling B

Periode: 1968-1993

Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 7, lid 2 en 3
WVO, Stb. 1986, 552, art. 7 lid 2 en 3

Produkt: AMvB

NB:

18.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het stellen van voorwaarden waaronder het hoger algemeen onderwijs mag worden gegeven aan afdelingen voor scholen voor middelbaar beroepsonderwijs
Periode: 1983-1991
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, zoals gewijzigd bij de Wet van 07-11-1985, Stb. 612, regelende de mogelijkheid om afdelingen voor havo te verbinden aan scholen voor mbo
WVO, Stb. 1986, 552, art.8, lid 1 c
Produkt: besluit
NB: de wet van 07-11-1985 bepaalt dat de handeling met terugwerkende kracht geldt vanaf 1983;deze handeling is op grond van de wet van 07-11-1985 , Stb. 612 met ingang van 01-08-1991 vervallen

19.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere regels met betrekking tot het individueel voorbereidend beroepsonderwijs
Periode: 1992-1998
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552 zoals gewijzigd bij Wet van 27-05-1992, Stb. 270, in verband met de invoering van o.a. de basisvorming in het voortgezet onderwijs en de invoering van het vbo, art. 10a, lid 5
Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit vwo-havo-mavo-vbo*
NB:

20.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/Landbouw omtrent het aanwijzen van andere vakken, voor het vwo of avo, dan bepaald in de WVO
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 12, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 12, lid 1
Produkt: advies
NB: het gaat hier om andere vakken dan bepaald in de artikelen 7 t/m 9 van de WVO

21.

Actor: de minister van Onderwijs/Landbouw
Handeling: het aanwijzen van andere vakken, voor het vwo of avo, dan bepaald in de WVO
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 12, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 12, lid 1
Produkt: AMvB
NB: het gaat hier om andere vakken dan bepaald in de artikelen 7 t/m 9 van de WVO

22.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / minister van Landbouw omtrent het bepalen aan welke groepen leerlingen met een niet-Nederlandse achtergrond onderwijs zal worden gegeven in de taal van het land van oorsprong van de leerlingen
Periode: 1986-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 26-11-1986, Stb. 616, art. 12a, lid 2
Produkt: advies
NB: deze adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

- 23.
- Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
- Handeling: het geven van regels om te kunnen bepalen aan welke groepen leerlingen met een niet-Nederlandse achtergrond onderwijs zal worden gegeven in de taal van het land van oorsprong van de leerlingen
- Periode: 1986-
- Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 26-11-1986, Stb. 616, art. 12a, lid 2
WVO, Stb. 1993, 666, art. 12a, lid 2
WVO, Stb. 1998, 512, art. 16, lid 2
- Produkt: AMvB, o.a. *Besluit leerlingen met een niet-Nederlandse culturele achtergrond WVO, Stb. 1987, 418*
- NB: bij de Wet van 02-07-1997, *Profielen voortgezet onderwijs*, Stb. 322, werd artikel 12a vernummerd tot art. 16 in verband met de invoering van nieuwe artikelen 12 tot en met 15
- 24.
- Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
- Handeling: het geven van nadere voorschriften ten behoeve van scholengemeenschappen
- Periode: 1968-
- Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 19, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, art. 19, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 19, lid 3
WVO, Stb. 1998, 512, art. 19, lid 3
- Produkt: AMvB
- NB:
- 25.
- Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
- Handeling: het vaststellen dat ten behoeve van het vbo, verzorgd in agrarische opleidingscentra zoals bedoeld in de Wet educatie en beroepsonderwijs, het bepaalde bij de WVO niet of slechts gedeeltelijk van toepassing is
- Periode: 1998-
- Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 19, lid 5
- Produkt: AMvB
- NB:
- 26.
- Actor: de Onderwijsraad
- Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs in geval van onduidelijkheid omtrent de soort waartoe een bepaalde school behoort
- Periode: 1968-1995
- Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 21, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 21, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 21, lid 1
- Produkt: advies
- NB:
- 27.
- Actor: de minister van Onderwijs
- Handeling: het bepalen van de soort, in geval van onduidelijkheid, waartoe een bepaalde school behoort
- Periode: 1968-
- Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 21, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 21, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 21, lid 1

Produkt: WVO, Stb. 1998, 512, art. 21, lid 1
beschikking
NB: in deze handeling gaat het om meningsverschillen tussen het bevoegd gezag van een school en de minister. De minister beslist, nadat de Onderwijsraad gehoord is. Het bevoegd gezag kan tegen deze beslissing in beroep gaan.

28.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent de inrichting van het voortgezet wetenschappelijk onderwijs en het algemeen voortgezet onderwijs
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 22, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 22, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270, in verband met o.a. de invoering van de basisvorming in het voortgezet onderwijs, art.22, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 22, lid 1
Produkt: advies
NB: de adviesverplichting vervalt bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

29.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van voorschriften omtrent de inrichting van het voortgezet wetenschappelijk onderwijs en het algemeen voortgezet onderwijs
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 22, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 22, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270, in verband met o.a. de invoering van de basisvorming in het voortgezet onderwijs, art.22, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 22, lid 1
WVO, Stb. 1998, 512, art. 22, lid 1
Produkt: AMvB, o.a. *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*
NB: het betreft hier voorschriften omtrent o.a. vakken, aantal en duur van de (studie)lessen, splitsing en samenvoeging van klassen en vorming van groepen, de tijd die aan vakantie mag worden besteed.

30.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere voorschriften betreffende de op het beroep gerichte vakken in het vbo
Periode: 1993-
Grondslag: Inrichtingsbesluit vwo-havo-mavo-vbo, besluit van 06-04-1993, Stb. 207, art. 24, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

31.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het begin en einde van de zomervakantie
Periode: 1968-
Grondslag: *Besluit lto*, Stb. 1967, 527, art. 20
Besluit lhno, Stb. 1967, 528, art. 19
Besluit leao, Stb. 1967, 529, art. 17
Besluit lmo, Stb. 1967, 530, art. 17
Besluit lavo, Stb. 1967, 531, art. 15
Besluit lbo/lavo, Stb. 1973, 167, art. 31

Besluit dagscholen vwo-havo-mavo, besluit van 26-10-1967, Stb. 526, art. 44
Inrichtingsbesluit vwo-havo-mavo-vbo, besluit van 06-04-1993, Stb. 207, art. 17
Inrichtingsbesluit WVO, Stb.

Produkt: ministeriële regeling
NB:

32.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het stellen van regels omtrent de afwijkingmogelijkheid van het bepaalde ten aanzien van het aantal leraarlessen
Periode: 1973-1993
Grondslag: Besluit Ibo/lavo, Stb. 1973, 167, art. 17, lid 6 en 7
Produkt: ministeriële regeling
NB:

33.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het verhogen van het aantal leraarlessen⁶ voor scholen van vwo, havo of mavo
Periode: 1968-1993
Grondslag: Besluit dagscholen vwo-havo-mavo, besluit van 26-10-1967, Stb. 526, onder G, art. 48a, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23-07-1969, Stb. 317
Produkt: beschikking
NB: deze verhoging kan o.a. voorkomen in verband met omzetting van de scholen of de invoering van een gemoderniseerd leerplan voor een bepaald vak

34.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het verhogen van het aantal leraarlessen aan een school voor mavo gedurende het schooljaar 1976-1977
Periode: 1976-1977
Grondslag: Besluit vwo-havo-mavo, art. II zoals gewijzigd bij Besluit van 02-11-1976, Stb. 606
Produkt: beschikking
NB:

35.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren dat een leerling wordt vrijgesteld van het volgen van het onderwijs in de vakken Franse taal (en letterkunde) en/of Duitse taal (en letterkunde)
Periode: 1975-1993
Grondslag: Besluit dagscholen vwo-havo-mavo, art. 34a, lid 1, zoals gewijzigd bij het Besluit van 05-03-1977, Stb. 143
Produkt: beschikking
NB: het gaat in deze handeling om een goedkeuring ten behoeve van leerlingen die voor de eerste maal zijn toegelaten op een school voor vwo, havo of mavo en die in een hoger leerjaar geplaatst zijn, of leerlingen die voorheen buiten Nederland vergelijkbaar onderwijs hebben gevolgd en daarbij weinig of geen onderwijs in het desbetreffende

⁶ Onder leraarlessen wordt verstaan: het aantal lessen dat aan een school kan worden gegeven

vak hebben genoten.
Het besluit werkt terug tot 01-08-1975.

36.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het stellen van regels omtrent het meetellen van leerlingen die nog aan de herkansing van het eindexamen van het voorafgaande schooljaar deelnemen
Periode: 1981-1992
Grondslag: Besluit dagscholen vwo-havo-mavo, Stb. 1967, 526, art. 40, zoals gewijzigd bij het Besluit van 28-07-1981, Stb. 495
Produkt: besluit
NB:

37.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het goedkeuren dat het aantal lessen in het vak lichamelijke oefening met 1 les wordt verlaagd
Periode: 1984-1993
Grondslag: Besluit dagscholen vwo-havo-mavo, Stb. 1967, 526, artikelen 20 lid 2, 21 lid 2, 24 lid 2, 25 lid 2, 27 lid 2 en 29 lid 2, zoals gewijzigd bij het Besluit van 27-08-1984
Produkt: beschikking
NB: deze handeling vindt plaats in bijzondere gevallen, op verzoek van het bevoegd gezag in verband met een beperking van het onderwijsaanbod in niet-examenvakken . Deze mogelijkheid tot beperking van de niet-examenvakken moet gezien worden in het kader van de bezuinigingen in het jaar 1984.

38.

Actor: de inspectie
Handeling: het goedkeuren dat het minimum aantal lessen voor lichamelijke opvoeding in alle leerjaren van het gymnasium, atheneum en havo wordt verlaagd
Periode: 1993-1998
Grondslag: Inrichtingsbesluit vwo-havo-mav-vbo, Besluit van 06-04-1993, Stb. 207, art. 23, lid 2
Produkt: beschikking
NB:

39.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de ministers van Onderwijs en Landbouw omtrent de inrichting van het beroepsonderwijs
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb.40, art. 23, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 23, lid 1
Produkt: advies
NB:

40.

Actor: de minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de inrichting van het beroepsonderwijs
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb.40, art. 23, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 23, lid 1
Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*
NB: het betreft hier voorschriften omtrent o.a. de cursusduur, de praktijktijd en de afdelingen, de inrichting van het onderwijs in het voorbereidend jaar, het aantal en de

duur van de (studie)lessen, de vakken en de groepen van vakken en de tijd die aan vakantie mag worden besteed

41.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ minister van Landbouw omtrent de inrichting van het onderwijs voor de cursussen van beroepsonderwijs
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 23, lid 5
WVO, Stb. 1986, 552, art. 23, lid 3
Produkt: advies
NB:

42.

Actor: de minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de inrichting van het onderwijs voor de cursussen van beroepsonderwijs
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 23, lid 5
WVO, Stb. 1986, 552, art. 23, lid 3
Produkt: AMvB
NB:

43.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het toestaan dat er voor een bepaald tijdvak wordt afgeweken van het minimum en maximum leerlingenaantal
Periode: 1968-1973
Grondslag: Besluit lto, Stb. 1967, 527, art. 18, lid 4
Besluit lhno, Stb. 1967, 528, art. 17, lid 3
Besluit leao, Stb. 1967, 529, art. 15, lid 3
Besluit lmo, Stb. 1967, 530, art. 15, lid 3
Besluit lavo, Stb. 1967, 531, art. 13, lid 3
Produkt: beschikking
NB: het gaat om perioden van een schooljaar

44.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere voorschriften ten aanzien van de op het beroep gerichte vakken bij het llo en lto
Periode: 1973-1993
Grondslag: Besluit lbo/lavo, Stb. 1973, 167, art. 20, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

45.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van afwijkende bepalingen ten behoeve van scholen en afdelingen die voor de inwerkingtreding van het besluit lbo/lavo een cursusduur van 3 jaren hadden
Periode: 1973-1993
Grondslag: Besluit lbo/lavo, Stb. 1973, 167, art. 33, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB: deze afwijkende bepalingen moeten voorkomen dat, als gevolg van de personeelsvoorziening of de huisvesting, de invoering van het besluit tot ernstige

ontwrichting van het onderwijs aan de school of groep van scholen

46.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften ten behoeve van de omzetting van de voor 1 augustus 1973 aan scholen verbonden afdelingen in afdelingen bedoeld in het besluit Ibo/lavo
Periode: 1973-1993
Grondslag: Besluit Ibo/lavo, Stb. 1973, 167, art. 34
Produkt: ministeriële regeling
NB:

47.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels ter vaststelling van een adviesrentabel voor scholen voor vwo, avo en vbo
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270, art. 23
WVO, Stb. 1993, 666, art. 23
WVO, Stb. 1998, 512, art. 23
Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*
NB: het gaat hierbij om het aantal lessen dat gedurende de cursus voor elk van de vakken ten minste kan worden verzorgd, en het aantal studielessen dat gedurende cursus ten minste kan worden verzorgd.
Bij de Wet van 02-07-1997, Profielen voortgezet onderwijs, Stb. 322, werd bepaald dat het in deze handeling vanaf 01-08-1998 zal gaan om scholen voor mavo en vbo

48.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het doen van een uitspraak over de deugdelijkheid van een leerplan⁷, schoolwerkplan of lesrooster
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 24, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 24, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270, in verband met o.a. de invoering van de basisvorming, art. 24, lid 5
WVO, Stb. 1993, 666, art. 24, lid 5
Produkt: beschikking
NB: in deze handeling gaat het om gevallen van meningsverschil tussen de inspectie en het bevoegd gezag over de deugdelijkheid van het leer- of schoolwerkplan en lesrooster, en waarbij het bevoegd gezag het leer- of schoolwerkplan of lesrooster niet

⁷ Nadat de rector of directeur van de school en de leraren gehoord zijn, stelt het bevoegd gezag het **leerplan** en het **lesrooster** vast. Hierbij worden de voorschriften zoals bedoeld in de artikelen 22 en 23 in acht genomen. Het lesrooster en het leerplan worden, voor zover het een gemeentelijke of een bijzondere school betreft, aan de inspectie gezonden.

Bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270, is het leerplan vervangen door het **schoolwerkplan**.

Een schoolwerkplan geeft een overzicht van de organisatie en de inhoud van het onderwijs. Het schoolwerkplan wordt door het bevoegd gezag vastgesteld, en naar de inspectie gezonden.

wil wijzigen. Het bevoegd gezag moet zich onderwerpen aan de uitspraak van de Onderwijsraad

49.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ minister van Landbouw omtrent het aanwijzen van scholen of afdelingen voor (voorbereidend) beroepsonderwijs waarvan de leer- of schoolwerkplannen goedkeuring behoeven van de minister
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 24, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, art. 24, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270, in verband met o.a. de invoering van de basisvorming, art. 24, lid 6
Produkt: advies
NB: de adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

50.

Actor: de minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van scholen of afdelingen voor (voorbereidend) beroepsonderwijs waarvan de leer- of schoolwerkplannen de goedkeuring behoeven van de minister
Periode: 1968-1998
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 24, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, art. 24, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270, in verband met o.a. de invoering van de basisvorming, art. 24, lid 6
Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*
NB:

51.

Actor: de minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het goedkeuren van de leer- of schoolwerkplannen van de cursussen voor beroepsonderwijs
Periode: 1968-1998
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 24, lid 4
WVO, Stb. 1986, 552, art. 24, lid 4
WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270, in verband met o.a. de invoering van de basisvorming, art. 24, lid 7
Produkt: beschikking
NB:

52.

Actor: de minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere voorschriften omtrent de modellen van leerplannen en lesroosters en omtrent de inzending daarvan
Periode: 1967-1992
Grondslag: OWVO, Wet van 30-06-1967, Stb. 386, art. 24, lid 5
WVO, Stb. 1986, 552, art. 24, lid 5
Produkt: AMvB
NB:

53.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de wijze waarop het jaarverslag⁸ wordt ingericht
Periode: 1994-1998
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 24a, lid 3, zoals gewijzigd bij de wet van 09-06-1994, Stb. 454
Produkt: ministeriële regeling
NB:

54.
Actor: de Onderwijsraad

⁸ Jaarlijks stelt het bevoegd gezag een verslag vast over het onderwijs aan de school gedurende het afgelopen schooljaar.
In het verslag worden vermeld:

- een beschrijving van de algemene gang van zaken, waaronder de wijze waarop uitvoering is gegeven aan het schoolwerkplan
- de soorten onderwijs die een school omvat
- een overzicht van de instroom, doorstroom en uitstroom per soort van onderwijs
- een overzicht van de verrichte contractactiviteiten
- de resultaten van het toelatingsbeleid en van het beleid ten aanzien van bevordering, voorwaardelijke bevordering, schorsing en definitieve verwijdering
- onderscheiden naar soort van onderwijs, voor elk eindexamenvak, het percentage deelnemers daaraan en het gemiddelde van de door de leerlingen behaalde cijfers, alsmede het percentage voor het eindexamen geslaagden

Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ minister van Landbouw omtrent het afwijken van de voorschriften ten behoeve van de bijzondere inrichting van het onderwijs voor zover het een rijkschool of rijkscholengemeenschap⁹ betreft

Periode: 1968-1995

Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 25
WVO, Stb. 1986, 552, art. 25 en 26
WVO, Stb. 1993, 666, art. 25

Produkt: advies

NB: bij de Wet van 18-04-1991, Stb. 226, komt de vermelding voor zover het een rijkschool of rijkscholengemeenschap betreft per 01-08-1995 te vervallen. Bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270 komt art. 26 te vervallen.

55.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw

Handeling: het goedkeuren dat er wordt afgeweken van de voorschriften ten behoeve van de bijzondere inrichting van het onderwijs voor zover het een rijkschool of rijkscholengemeenschap betreft

Periode: 1968-1995

Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 25
WVO, Stb. 1986, 552, art. 25 en 26
WVO, Stb. 1993, 666, art. 25

Produkt: beschikking

NB: bij de Wet van 18-04-1991, Stb. 226, komt de vermelding voor zover het een rijkschool of rijkscholengemeenschap betreft per 01-08-1995 te vervallen. Bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270 komt art. 26 te vervallen.

56.

Actor: de Onderwijsraad

Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent het afwijken van de voorschriften omtrent de bijzondere inrichting van het onderwijs aan een school of scholengemeenschap

Periode: 1968-1997

Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 25 en 26
WVO, Stb. 1986, 552, art. 25 en 26
WVO, Stb. 1993, 666, art. 25

Produkt: advies

NB: Bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270 komt art. 26, omtrent scholengemeenschappen, te vervallen.

57.

Actor: de minister van Onderwijs/ minister van Landbouw

Handeling: het goedkeuren dat wordt afgeweken van de voorschriften omtrent de bijzondere inrichting van het onderwijs aan een school of scholengemeenschap

Periode: 1968-1997

Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 25

⁹ Bij de Wet van 18-04-1991, Stb. 226, *Regeling bestuursoverdracht rijksscholen*, werd de taak van de rijksoverheid als bevoegd gezag van openbare scholen voor voortgezet onderwijs beëindigd.

WVO, Stb. 1986, 552, art. 25 en 26
WVO, Stb. 1993, 666, art. 25
Produkt: beschikking
NB: Bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270 komt art.26, omtrent scholengemeenschappen, te vervallen.

58.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent de voorwaarden voor toelating en de voorschriften omtrent verwijdering en voorwaardelijke bevordering voor elke soort van scholen of afdelingen
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 27
WVO, Stb. 1986, 552, art. 27
WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270, in verband met o.a. de invoering van de basisvorming, art. 27, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 27, lid 1
Produkt: advies
NB: in de Wet van 27-05-1992 wordt ook de verblijfsduur van een leerling aan een dagschool voor mavo of vbo en aan de drie eerste leerjaren van een dagschool voor vwo of havo bepaald; in de Wet van 20-06-1996, Stb 363 wordt geregeld dat er voor leerlingen van mavo en vbo een verlengde verblijfsduur kan plaatsvinden.
De adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

59.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het stellen van voorwaarden voor toelating en voorschriften omtrent verwijdering en voorwaardelijke bevordering van elke soort van scholen of afdelingen
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 27
WVO, Stb. 1986, 552, 1986, art. 27
WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270, in verband met o.a. de invoering van de basisvorming, art. 27, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 27, lid 1
WVO, Stb. 1998, 512, art. 27, lid 1
Produkt: AMvB, *Besluit Ito, Stb. 1967, 527*
Besluit lhno, Stb. 1967, 528
Besluit leao, Stb. 1967, 529
Besluit Imo, Stb. 1967, 530
Besluit lavo, Stb. 1967, 531
Besluit lbo/lavo, Stb. 1973, 167
Besluit dagscholen vwo-havo-mavo, Stb. 1967, 526
Inrichtingsbesluit vwo-havo-mavo-vbo, Stb. 1993, 207
Inrichtingsbesluit WVO, Stb. 1998,
NB: in de Wet van 27-05-1992 wordt ook de verblijfsduur van een leerling aan een dagschool voor mavo of vbo en aan de drie eerste leerjaren van een dagschool voor vwo of havo bepaald; in de Wet van 20-06-1996, Stb 363 wordt geregeld dat er voor leerlingen van mavo en vbo een verlengde verblijfsduur kan plaatsvinden.
In de Wet van 10-03-1994 wordt bepaald dat een leerling pas definitief verwijderd kan worden als er aangetoond kan worden dat er gezocht is naar een andere school of instelling waar deze leerling terecht kan.

60.
Actor: de inspectie

Handeling: het toestaan dat er in bijzondere gevallen wordt afgeweken van de toelatingseisen tot het eerste leerjaar van een school voor (i)lto, (i)lhno, leao, lmo, lavo
Periode: 1968-1973
Grondslag: Besluit lto, Stb. 1967, 527, art. 3, lid 4 en 4, lid 5
Besluit lhno, Stb. 1967, 528, art. 3, lid 4 en 4, lid 5
Besluit leao, Stb. 1967, 529, art. 3, lid 4
Besluit lmo, Stb. 1967, 530, art. 3, lid 4
Besluit lavo, Stb. 1967, 531, art. 3, lid 4
Produkt: beschikking
NB:

61.
Actor: de inspectie
Handeling: het toestaan dat er op een school voor lbo of lavo in bijzondere gevallen wordt afgeweken van de toelatingseisen tot het eerste leerjaar
Periode: 1973-1993
Grondslag: Besluit lbo/lavo, Stb. 1973, 167
Produkt: beschikking
NB:

62.
Actor: de inspectie
Handeling: het geven van toestemming aan het schoolbestuur om af te wijken van de toelatingseisen
Periode: 1968-
Grondslag: Besluit dagscholen vwo-havo-mavo, besluit van 26-10-1967, Stb. 526, art. 3, lid 4
Inrichtingsbesluit vwo-havo-mavo-vbo, besluit van 06-04-1993, Stb. 207, art. 3, lid 4
Produkt: beschikking
NB: bij het Besluit dagscholen gaat het om de toelating tot het eerste jaar van een school voor vwo, havo of mavo, bij het Inrichtingsbesluit kan het ook om de toelating tot het eerste jaar vbo gaan

63.
Actor: de inspectie
Handeling: het geven van toestemming aan het schoolbestuur van een school voor ivbo om af te wijken van de toelatingseisen tot het eerste jaar
Periode: 1993-
Grondslag: Inrichtingsbesluit vwo-havo-mavo-vbo, besluit van 06-04-1993, Stb. 207, art. 7, lid 8
Produkt: beschikking
NB:

64.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het benoemen van de voorzitter en de leden van de Commissie van Advies
Periode: 1968-1972
Grondslag: Besluit dagscholen vwo-havo-mavo, besluit van 26-10-1967, Stb. 526, art. 5, lid 1
Produkt: beschikking
NB: de Commissie van Advies stelde de opgaven vast voor de vakken Nederlandse taal en rekenen; deze opgaven konden gebruikt worden bij het toelatingsexamen tot het eerste leerjaar vwo of havo.
De handeling is vervallen bij KB van 25-08-1972, Stb. 457

65.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het aanwijzen van soorten van diploma's die toegang kunnen geven tot het vierde leerjaar van een afdeling of school voor havo
Periode: 1969-1993
Grondslag: Besluit dagscholen vwo-havo-mavo, besluit van 26-10-1967, Stb. 526, onder E van art. 46e, zoals gewijzigd bij het besluit van 23-07-1969, Stb. 317
Produkt: advies
NB:

66.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van soorten van diploma's die toegang kunnen geven tot het vierde leerjaar van een afdeling of school voor havo
Periode: 1969-1993
Grondslag: Besluit dagscholen vwo-havo-mavo, besluit van 26-10-1967, Stb. 526, onder E van art. 46e, zoals gewijzigd bij het besluit van 23-07-1969, Stb. 317
Produkt: besluit
NB:

67.

Actor: de inspectie
Handeling: het toestaan dat in bijzondere gevallen wordt afgeweken van de toelatingsvoorwaarden tot hogere leerjaren
Periode: 1993-
Grondslag: Inrichtingsbesluit vwo-havo-mavo-vbo, art. 10, lid 3
Produkt: beschikking
NB: de inspectie kan van de voorwaarden afwijken indien de leerling naar verwachting het onderwijs in het vierde leerjaar met voldoende resultaat zal kunnen volgen

68.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Sociale Zaken/de minister van Volksgezondheid
Handeling: het vaststellen van voorschriften waaraan de voor het onderwijs bestemde gebouwen en terreinen alsmede hun inrichting ten minste moeten voldoen
Periode: 1968-1997
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 28
WVO, Stb. 1986, 552, art. 28
WVO, Stb. 1993, 666, art. 28
Produkt: AMvB
NB: dit gebeurde in het belang van de gezondheid en van het onderwijs. Deze handeling is **vervallen** bij de Wet van 04-07-1996, Stb 402, houdende wijziging van o.a. de WVO, Stb. 1993, 666, inzake de decentralisatie van de huisvestingsvoorzieningen¹⁰

4.2.2 Basisvorming

¹⁰ Bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, wordt bepaald dat beslissingen omtrent de huisvestingsvoorzieningen bij de gemeentebesturen worden gelegd en deze niet meer aan de goedkeuring van de Minister van Onderwijs en de Minister van Landbouw zijn onderworpen.

Sinds 1993 begint het voortgezet onderwijs met een periode van basisvorming.

Wat betreft de basisvorming biedt de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) de minister onder andere de mogelijkheid om de volgende aspecten van de basisvorming te regelen:

- de inrichting van het onderwijs in de periode van de basisvorming
- het vaststellen van kerndoelen en het geven van een adviesurentabel
- het geven van voorschriften ten behoeve van de vakkencombinaties
- de vrijstellingen voor het volgen van de vakken
- het geven van voorschriften met betrekking tot de toetsen ter afsluiting van de basisvorming
- het geven van een advies door de school aan het eind van het tweede jaar

Deze aspecten worden nader uitgewerkt in een aantal uitvoeringsbesluiten en regelingen zoals het *Inrichtingsbesluit vwo, havo, mavo, vbo* en het *Besluit kerndoelen en adviesurentabel basisvorming*, dat elke vijf jaar bij AMvB vastgesteld wordt.

De wet biedt bovendien aangrijpingspunten voor handelingen van andere actoren, zoals bijvoorbeeld de Onderwijsraad, het Cito of de COB.

Nadere informatie over de basisvorming is te vinden in bijlage 6.2.2. van dit onderzoek.

Zie ook paragraaf 2.1 omtrent de ontwikkeling van het beleid op het gebied van het voortgezet onderwijs.

69.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van de kerndoelen en de adviesurentabel in het voortgezet onderwijs
Periode: 1993- (elke vijf jaar)
Grondslag: WVO, Stb. 1986, art. 11a, lid 4, zoals gewijzigd bij de wet van 27-05-1992, Stb. 270, in verband met o.a. de invoering van de basisvorming in het voortgezet onderwijs
WVO, Stb. 1993, 666, art. 11a, lid 4
WVO, Stb. 1998, 512, art. 11a, lid 4
Produkt: AMvB, *Besluit kerndoelen en adviesurentabel basisvorming 1993-1998*, Stb. 1993, 208
Besluit kerndoelen en adviesurentabel basisvorming 1998-2003, Stb. 1997, 484
NB:

70.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de vakken en de groepen van vakken die gedurende de periode van basisvorming in combinatie met elkaar gegeven kunnen worden
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, art. 22, lid 3, zoals gewijzigd bij de wet van 27-05-1992, Stb. 270, in verband met o.a. de invoering van de basisvorming in het voortgezet onderwijs
WVO, Stb. 1993, 666, art. 22, lid 3
WVO, Stb. 1998, 512, art. 22, lid 3
Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*, art. 18
NB:

71.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het vaststellen op welke wijze leerlingen vrijstelling kunnen krijgen van de kerndoelen en voorschriften
Periode: 1993-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 11e, lid 2, zoals gewijzigd bij de wet van 27-05-1992, Stb. 270 in verband met o.a. de invoering van de basisvorming in het voortgezet onderwijs
Produkt: advies
NB: deze adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

72.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels om te kunnen vaststellen welke leerlingen vrijstelling kunnen krijgen van de kerndoelen en voorschriften
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552 , art. 11e, lid 2, zoals gewijzigd bij de wet van 27-05-1992, Stb. 270 in verband met o.a. de invoering van de basisvorming in het voortgezet onderwijs
WVO, Stb. 1993, 666, art. 11e, lid 2
WVO, Stb. 1998, 512, art. 11e, lid 3
Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*, art.19
NB:

4.2.3 Leerwegen mavo en vbo, leerweg ondersteunend- en praktijkonderwijs

De invoering van leerwegen in de hogere leerjaren van het mavo en vbo per 1 augustus 1999 en de invoering van leerwegondersteunend en praktijkonderwijs per 1 augustus 1998 hebben tot doel om de aansluiting met het vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt te verbeteren. Voor deze invoering is een wijziging van de WVO noodzakelijk gebleken (Wet van 25-05-1998, Stb. 337). In de nieuwe WVO wordt bovendien de verplichting opgenomen voor scholen om deel te nemen aan een samenwerkingsverband.

Doordat de handelingen grotendeels nog niet gelden, is er voor gekozen om een aantal handelingen over de leerwegen, het leerwegondersteunend- en praktijkonderwijs voorlopig onder voorbehoud, achter in het onderzoek, op te nemen. Bij de actualisatie van dit onderzoek, in 1999, zal er waarschijnlijk een duidelijker beeld zijn van de dan geldende handelingen en zullen de handelingen ook thematisch verdeeld worden over de verschillende paragrafen (examens, bekostiging).

Zie verder 4.10

73.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften omtrent vrijstellingen in de theoretische leerweg mavo ten behoeve van leerlingen met bijzondere kenmerken
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998,512, art. 10, lid 9
Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*
NB:

74.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het verlenen van toestemming aan het bevoegd gezag van vbo tot het verzorgen van een of meer intrasectorale programma's met betrekking tot het onderwijs in de beroepsgerichte leerwegen
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 10b, lid 9
Produkt: beschikking
NB:

75.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels voor de beroepsgerichte leerweg ter vaststelling van de algemene vakken, de afdelingsvakken en intrasectoraal te kiezen programma-onderdelen
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512 , art. 10b, lid 10 a

Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*
NB:

76.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften voor de beroepsgerichte leerweg ten aanzien van de intrasectoraal te kiezen programma-onderdelen

Periode: 1998-

Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 10b, lid 10b

Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*

NB:

77.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent vrijstellingen in de beroepsgerichte leerweg ten behoeve van leerlingen met bijzondere kenmerken

Periode: 1998-

Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 10b, lid 9c

Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*

NB:

78.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorwaarden voor de verzorging van vakken en programma-onderdelen voor leerlingen door een andere school dan waar ze ingeschreven staan

Periode: 1998

Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 10b, lid 9d

Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*

NB:

79.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het stellen van voorwaarden waaronder een school voor mavo of een school voor vbo onderwijs in de gemengde leerweg mag geven

Periode: 1998-

Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 10d, lid 1

Produkt: ministeriële regeling

NB: het gaat hierbij dus niet om scholengemeenschappen mavo-vbo; deze hebben op grond van art. 10d de mogelijkheid om de gemengde leerweg te introduceren

80.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het verlenen van toestemming aan het bevoegd gezag van een scholengemeenschap mavo-vbo om een of meer intrasectorale programma's te verzorgen

Periode: 1998-

Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 10d, lid 9

Produkt: beschikking

NB:

81.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van afdelingsvakken en intrasectoraal te kiezen programma-onderdelen binnen de gemengde leerweg in een scholengemeenschap mavo-vbo

Periode: 1998-

Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 10d, lid 10a

Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*

NB:

82.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften met betrekking tot intrasectoraal te kiezen programma-onderdelen
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 10d, lid 10b
Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*
NB:
83.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de mogelijkheden om vrijstellingen van bepaalde sectorvakken te verlenen ten behoeve van leerlingen met bijzondere kenmerken binnen de gemengde leerweg van een scholengemeenschap mavo-vbo
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 10d, lid 10c
Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*
NB:
84.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorwaarden waaronder vakken en programma-onderdelen binnen de gemengde leerweg kunnen worden verzorgd ten behoeve van leerlingen door een andere school voor vbo dan die waar de leerlingen zijn ingeschreven
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 10d, lid 10d
Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*
NB:
85.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het minimum aantal vakken dat door de leerlingen in het derde jaar moet worden gevolgd en waarin eindexamen afgelegd kan worden
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 10d, lid 10d
Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*
NB:
86.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van voorschriften met betrekking tot de vakken die het praktijkonderwijs omvat, alsmede het aantal uren dat het onderricht in de praktijk van de uitoefening van een vak of beroep gedurende een schoolweek ten hoogste omvat
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 10f, lid 5
Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*
NB:
87.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het instellen of erkennen van de regionale verwijzingscommissies
Periode: 1999-
Grondslag: ingesteld in relatie tot Wet Weer Samen Naar School, Stb. 1994, 940
Produkt: instellingsbeschikking

NB:

88.

Actor: de regionale verwijzingscommissie
Handeling: het bepalen of een leerling kan worden toegelaten tot het praktijkonderwijs
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 10g, lid 2
Produkt: beschikking
NB:

89.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften met betrekking tot de taak, samenstelling, werkwijze en subsidie van de regionale verwijzingscommissies
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 10f, lid 7
Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*
NB:

90.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het stellen van voorwaarden waaronder ontheffing verleend kan worden van het voorschrift dat een school bij één samenwerkingsverband is aangesloten
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 10h, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

91.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere voorschriften omtrent de samenwerkingsverbanden
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 11, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

92.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften waaronder de inspectie ten aanzien van een leerling de verblijfsduur in het praktijkonderwijs met een jaar kan verlengen
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 27, lid 10
Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*
NB:

4.2.4 Tweede fase havo-vwo

93.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van regels omtrent de nadere inrichting van de profielen vwo en havo
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 15, lid 1 en 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 02-07-1997,

Product: *Profielen voortgezet onderwijs*, Stb. 322
WVO, Stb. 1998, 512, art. 15, lid 1 en 2
NB: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*
bij dit AMvB worden o.a. vastgesteld:

- de normatieve studielast van het gemeenschappelijke deel, het profieldeel en het vrije deel
- de verdeling van vakken in deelvakken, nadere ordening van vakken
- de normatieve studielast van de vakken en deelvakken
- voorschriften omtrent het verlenen van vrijstellingen

94.

Actor: de inspectie
Handeling: het goedkeuren van verzoeken tot vrijstelling betreffende het volgen van onderwijs voor de talenonderdelen in het gemeenschappelijk deel van de profielen in de periode van voorbereidend hoger onderwijs havo en vwo
Periode: 1998-
Grondslag: Inrichtingsbesluit WVO, besluit van 15-11-1997, Stb. 588, art. 26e, lid 5
Product: beschikking
NB: het gaat hier om leerlingen die niet voldoen aan de voorwaarden om vrijstelling te verkrijgen van het bevoegd gezag

95.

Actor: de inspectie
Handeling: het geven van goedkeuring aan het vervangend vak van het onderwijs waarvoor vrijstelling is verleend in de periode van voorbereidend hoger onderwijs havo en vwo
Periode: 1998-
Grondslag: Inrichtingsbesluit WVO, besluit van 15-11-1997, Stb. 588, art. 26e, lid 6
Product: beschikking
NB:

4.3 TOETSEN EN EINDEXAMENS

4.3.1 Toetsen basisvorming

Aan het eind van de basisvorming wordt bekeken of de leerlingen de kennis, het inzicht en de vaardigheden bezitten die in de kerndoelen worden omschreven. Voor ieder vak, behalve lichamelijke opvoeding, moeten de leerlingen een afsluitende landelijke toets maken. De WVO, art. 28a, biedt de minister de mogelijkheid om de opgaven voor deze toetsen vast te stellen; in het *Inrichtingsbesluit* wordt dit nader uitgewerkt.

De minister heeft echter een aantal taken overgedragen aan externe actoren. Zo heeft de minister het Cito opgedragen om de opgaven van de toetsen basisvorming te produceren. Verder heeft hij een Commissie Opgaven Basisvorming (COB) ingesteld die namens hem de opgaven vaststelt, de beslissing neemt om de opgaven aan het onderwijsveld beschikbaar te stellen en die hem advies geeft over de opgaven.

Voorts is de school vrij om zelf ook nog toetsen samen te stellen en af te nemen.

96.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere voorschriften met betrekking tot de toetsen die afgenomen worden ter afsluiting van de basisvorming

Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 28a, lid 3, zoals gewijzigd bij de wet van 27-05-1992, Stb. 270, in verband met o.a. de invoering van de basisvorming, WVO, Stb. 1993, 666, art. 28a, lid 3
WVO, Stb. 1998, 512, art. 28a, lid 3
Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*
NB:

97.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van de opgaven van de toetsen ter afsluiting van de basisvorming
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 28a, lid 3, zoals gewijzigd bij de wet van 27-05-1992, Stb. 270, in verband met o.a. de invoering van de basisvorming, WVO, Stb. 1993, 666, art. 28a, lid 3
WVO, Stb. 1998, 512, art. 28a, lid 3
Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*
NB:

98.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aan het bevoegd gezag mededelen welke opgaven beschikbaar worden gesteld voor de toetsing van de basisvorming
Periode: 1993-
Grondslag: Inrichtingsbesluit vwo-havo-mavo-vbo, besluit van 06-04-1993, Stb. 207, art. 20, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB: deze regeling wordt jaarlijks gepubliceerd in de Gele Katern

99.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van nadere voorschriften met betrekking tot het advies dat leerlingen krijgen ten behoeve van het verder te volgen onderwijs
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 28a, lid 5, zoals gewijzigd bij wet van 27-05-1992, Stb. 270, in verband met o.a. de invoering van de basisvorming
WVO, Stb. 1993, 666, art. 28a, lid 5
WVO, Stb. 1998, 512, art. 28a, lid 5
Produkt: AMvB
NB: deze handeling is tot nu toe niet uitgevoerd

100.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van een model van het getuigschrift welke een leerling ontvangt bij het verlaten van de school
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 31, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, art.31, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270, in verband met o.a. de invoering van de basisvorming, art. 31, lid 4
WVO, Stb. 1993, 666, art. 31, lid 4
WVO, Stb. 1998, 512, art. 31, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB:

101.

Actor: de COB
Handeling: het vaststellen van de opgaven basisvorming en het nemen van de beslissing dat de opgaven aan de scholen ter beschikking worden gesteld
Periode: 1993-
Grondslag: Instellingsbeschikking COB van 20-04-1994, VO/JP-94011566 en beschikking van 26-06-1997, VO/BOB-1997/7200
Produkt: opgaven basisvorming
NB:

102.
Actor: de COB
Handeling: het adviseren van de minister inzake de opgaven basisvorming
Periode: 1993-
Grondslag: Instellingsbeschikking COB van 20-04-1994, VO/JP-94011566 en beschikking van 26-06-1997, VO/BOB-1997/7200
Produkt: advies
NB:

103.
Actor: de COB
Handeling: het verstrekken van nadere opdrachten aan het Cito in verband met het ontwikkelen van opgaven basisvorming
Periode: 1993-
Grondslag: Instellingsbeschikking COB van 20-04-1994, VO/JP-94011566 en beschikking van 26-06-1997, VO/BOB-1997/7200
Produkt:
NB:

4.3.2. Eindexamens

Het eindexamen wordt afgenomen door de school zelf; de school is dus verantwoordelijk voor de afname van de examens, inclusief de centrale examens.

De minister is verantwoordelijk voor de toetsen voor de centrale examens; de CEVO heeft echter de zorg voor de coördinatie en de vaststelling van de toetsen voor de centrale examens. De IBG heeft bij de verzelfstandiging op 1 januari 1994 de verantwoordelijkheid gekregen voor het verspreiden van de opgaven en het aanwijzen van de gecommiteerden voor de tweede correctie.

Het kader voor de uitoefening van de taken wordt gevormd door de WVO en de daar uit voortkomende besluiten.

De WVO biedt de minister de mogelijkheid om o.a.

- examenprogramma's vast te stellen
- modellen voor diploma's vast te stellen
- gecommiteerden aan te wijzen (tot 1994, daarna wordt deze taak overgenomen door de IBG)

Bovendien vermeldt de WVO dat er nadere voorschriften over deze onderwerpen gegeven zullen worden; dit gebeurt in het Eindexamenbesluit. Hierin staan o.a. nader uitgewerkt:

- voorschriften over de inhoud van het examen
- de regeling van het eindexamen
- bepalingen omtrent het centraal examen en het schoolonderzoek
- bepalingen omtrent de uitslag en de herkansing

In verband met de invoering van de profielen zijn de volgende wijzigingen in het *Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo* tot stand gekomen

- opname van profielvoorschriften in de voorschriften over het examenpakket
- een nieuwe indeling voor het eindexamen
- een nieuwe uitslagregeling

- vervanging schoolonderzoek door schoolexamen
- voorschriften over het aantal herkansingen

Deze wijziging van het Eindexamenbesluit is opgenomen in het besluit van 15-11-1997, Stb. 588. Eind 1998 zal een voorstel tot wijziging van het Staatsexamenbesluit bekend worden gemaakt; ook dat moet gewijzigd worden in verband met de invoering van de profielen. Naar aanleiding van de invoering van de leerwegen in het vmbo zullen beide besluiten eind 1999 opnieuw gewijzigd worden.

104.

Actor: de Onderwijsraad
 Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ minister van Landbouw omtrent het aanwijzen van scholen voor (voorbereidend) beroepsonderwijs, waarvan het bevoegd gezag de regeling van het eindexamen vaststelt
 Periode: 1973-1995
 Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 29, lid 2 ,zoals gewijzigd bij Wet van 18-04-1973, Stb. 228
 WVO, Stb. 1986, 552, art. 29, lid 2
 Produkt: advies
 NB: bij de Wet Educatie en Beroepsonderwijs, Stb. 1995, 501, is beroepsonderwijs vervangen door voorbereidend beroepsonderwijs

105.

Actor: de minister van Onderwijs / minister van Landbouw
 Handeling: het aanwijzen van scholen voor (voorbereidend) beroepsonderwijs, waarvan het bevoegd gezag de regeling van het eindexamen vaststelt
 Periode: 1973-1998
 Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 29, lid 2 ,zoals gewijzigd bij Wet van 18-04-1973, Stb. 228
 WVO, Stb. 1986, 552, art. 29, lid 2
 Produkt: beschikking
 NB: bij de Wet Educatie en Beroepsonderwijs, Stb. 1995, 501, is beroepsonderwijs vervangen door voorbereidend beroepsonderwijs

106.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
 Handeling: het goedkeuren van de eindexamenregeling van scholen voor (voorbereidend) beroepsonderwijs waarvan het bevoegd gezag de examenregeling vaststelt
 Periode: 1973-1998
 Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 29, lid 2
 Produkt: beschikking
 NB:

-toezicht-

107.

Actor: de Onderwijsraad
 Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / minister van Landbouw omtrent gevallen waarbij het eindexamen afgenomen wordt zonder toezicht van gecommiteerden
 Periode: 1968-1995
 Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 29, lid 3
 WVO, Stb. 1986, 552, art. 29, lid 3
 WVO, Stb. 1993, 666, art. 29, lid 3
 Produkt: advies
 NB: deze adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

108.

Actor: de minister van Onderwijs / IBG/ de minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van gevallen waarin het eindexamen afgenomen wordt zonder toezicht van geëmitteerden
Periode: 1968-1998
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 29, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, art. 29, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 29, lid 3
Produkt: AMvB
NB:

109.

Actor: de minister van Onderwijs / IBG/ minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van geëmitteerden bij het eindexamen
Periode: 1968-
Grondslag: *in de wetgeving:* WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 29, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, art. 29, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 29, lid 3
WVO, Stb. 1998, 512, art. 29, lid 2
in de uitvoeringsbesluiten worden bovengenoemde artikelen nader uitgewerkt:
Interimbesluit eindexamens havo-mavo, Stb. 1969, 438, art. 11, lid 1
Eindexamenbesluit lbo, Stb. 1976, 31, art. 21a, lid 1
Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1970, 151, art. 12 en 21
Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 36, lid 1
Produkt: beschikking
NB: vanaf 01-01-1994 is de IBG actor in plaats van de minister van Onderwijs

110.

Actor: de minister van Onderwijs/ IBG/ de minister van Landbouw
Handeling: het vergoeden van de onkosten van de geëmitteerden en het geven van een beloning voor het nakijken en beoordelen van het schriftelijk werk
Periode: 1975-
Grondslag: Eindexamenbesluit lbo, besluit van 23-01-1976, Stb. 31, art. 21, lid 2
Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo, Stb. 1970, 151, art. 21, lid 2
Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 36, lid 2
Produkt: besluit
NB: wanneer deze werkzaamheden voortvloeien uit de taak zoals geformuleerd in het Rechtspositiebesluit Onderwijspersoneel wordt deze vergoeding of beloning niet verleend

-modellen-

111.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de modellen van de diploma's
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 29, lid 4
WVO, Stb. 1986, 552, art. 29, lid 4
WVO, Stb. 1993, 666, art. 29, lid 4
WVO, Stb. 1998, 512, art. 29, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

112.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het vaststellen van de modellen van de akten, cijferlijsten en getuigschriften
Periode: 1968-
Grondslag: - Eindexamenbesluit lhno, Stb. 1970, 114, art. 26, lid 3
- Eindexamenbesluit leao, Stb. 1970, 115, art. 25, lid 3
- Eindexamenbesluit lmo, Stb. 1970, 116, art. 25, lid 3
- Eindexamenbesluit lto, Stb. 1970, 167, art. 26, lid 3
- Eindexamenbesluit lbo, Stb. 1976, 31, art. 20 (cijferlijst schoolonderzoek)
- Interimbesluit eindexamens havo-mavo, Stb. 1969, 438, art. 31, lid 5
- Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1970, 151, art. 20 (betreffende cijferlijsten schoolonderzoek), art. 28, lid 3 (cijferlijsten schriftelijk examen), 39, lid 3, 58, lid 4 (cijferlijst mondeling examen)
- Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo) vbo, Stb. 1989, 327, art. 52, lid 6 (cijferlijsten) en 53, lid 5 (certificaat)
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-voorschriften en vakken-

113.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de voorschriften betreffende eindexamens
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Wet van 14-05-1963, Stb. 40, art. 29, lid 5
WVO, Stb. 1986, 552, art. 29, lid 5
WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270, art. 29, lid 5
WVO, Stb. 1993, 666, art. 29, lid 5
Produkt: advies
NB: deze adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

114.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van voorschriften omtrent de eindexamens
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-05-1963, Stb. 40, art. 29, lid 5
WVO, Stb. 1986, 552, art. 29, lid 5
WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270, art. 29, lid 5
WVO, Stb. 1993, 666, art. 29, lid 5
WVO, Stb. 1998, 512, art. 29, lid 4
Produkt: AMvB, o.a. *Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo*
NB: bij de Wet van 09-06-1994, Stb. 454, wordt in art. III bepaald dat bij de AMvB, op een bij KB te bepalen tijdstip, de eindexamenprogramma's worden vastgesteld, tot nu is dit echter nog niet gebeurd. De eindexamenprogramma's worden per ministeriële regeling vastgesteld.

115.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van examenvakken binnen het lager beroepsonderwijs
Periode: 1975-1990
Grondslag: Eindexamenbesluit lbo, besluit van 23-01-1976, Stb. 31, art. 3, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

116.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het aanwijzen van vakken waarvoor in het mavo uitsluitend examen kan worden afgelegd volgens het D-programma
Periode: 1987-1990
Grondslag: Eindexamenbesluit dagscholen vwo-havo-mavo, Stb. 1979, 190, art. 2, lid 2, zoals gewijzigd bij het besluit van 07-07-1987, Stb. 371
Produkt: advies
NB:

117.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van vakken waarvoor in het mavo uitsluitend examen kan worden afgelegd volgens het D-programma
Periode: 1987-1990
Grondslag: Eindexamenbesluit dagscholen vwo-havo-mavo, Stb. 1979, 190, art. 2, lid 2, zoals gewijzigd bij het besluit van 07-07-1987, Stb. 371
Produkt: besluit
NB:

118.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het bepalen voor welke eindexamenvakken en op welke gronden in het kader van een eindexamen vrijstelling wordt verleend voor kandidaten vbo
Periode: 1990-
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 9, lid 1
Produkt: besluit, vrijstellingsregeling
NB:

119.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het toevoegen van het vak Latijnse taal-en letterkunde aan de eindexamenvakken op een (rijks)atheneum
Periode: 1970-1998
Grondslag: Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, besluit van 08-04-1970, Stb. 151, houdende regeling van de eindexamens vwo-havo-mavo, art. 51, lid 1
Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 58, lid 1
Produkt: advies
NB:

120.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen of toestaan dat aan een (rijks)atheneum het vak Latijnse taal-en letterkunde mag worden toegevoegd aan de eindexamenvakken voor het atheneum
Periode: 1970-1998
Grondslag: Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, besluit van 08-04-1970, Stb. 151, houdende regeling van de eindexamens vwo-havo-mavo, art. 51, lid 1
Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 58, lid 1
Produkt: besluit
NB:

121.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister over het afwijken van de voorschriften betreffende de inrichting van de eindexamens ten behoeve van experimenten

Periode: 1969-
Grondslag: Interimbesluit eindexamens havo-mavo, Stb. 1969, 438, art. 36
Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1970, 151, art. 51, lid 2
Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, art. 58, lid 2, na 01-08-1998 art. 58
Produkt: advies
NB:

122.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het toestaan of bepalen dat er wordt afgeweken van de voorschriften betreffende de inrichting van de eindexamens ten behoeve van experimenten
Periode: 1969-
Grondslag: Interimbesluit eindexamens havo-mavo, Stb. 1969, 438, art. 36
Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1970, 151, art. 51, lid 2
Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, art. 58, lid 2, na 01-08-1998 art. 58
Produkt: besluit
NB: de minister kan dit bepalen in geval van een rijkschool, en het toestaan in geval van een gemeentelijke of bijzondere school (**tot 01-08-1998**)

123.
Actor: de minister van Onderwijs/ centrale examencommissie (CEVO)
Handeling: het vaststellen van de dagen waarop het mondeling examen zal worden afgenomen alsmede de dagen waarop het centraal examen zal worden gehouden
Periode: 1969-
Grondslag: Eindexamenbesluit lhno, Stb. 1970, 114, art. 5 en 28, lid 2
Eindexamenbesluit leao, Stb. 1970, 115, art. 5 en 27, lid 2
Eindexamenbesluit lmo, Stb. 1970, 116, art. 5 en 27, lid 2
Eindexamenbesluit lto, Stb. 1970, 167, art. 28, lid 2
Eindexamenbesluit lbo, Stb. 1976, 31, art. 22
Interimbesluit eindexamens havo-mavo, besluit van 08-10-1969, Stb. 438, art. 9, lid 1 en 2, art. 25, lid 1
Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1970, 151, art. 23 en 56, lid 1
Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo, (lbo)vbo, Stb. 1989, art. 39
Produkt: besluit
NB: vanaf 1990 is de centrale examencommissie de actor

-eindexamenprogramma's-

124.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister omtrent de vast te stellen eindexamenprogramma's
Periode: 1969-1995
Grondslag: - Eindexamenbesluit lhno, Stb. 1970, 114, art. 2
- Eindexamenbesluit leao, Stb. 1970, 115, art. 2
- Eindexamenbesluit lmo, Stb. 1970, 116, art. 2
- Interimbesluit eindexamens havo-mavo, Stb. 1969, 438, art. 33
- Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, besluit van 08-04-1970, Stb. 151, houdende regeling van de eindexamens vwo-havo-mavo, art. 11
- Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 7, lid 1
Produkt: advies
NB:

125.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de eindexamenprogramma's
Periode: 1970-
Grondslag: - Eindexamenbesluit lhno, Stb. 1970, 114, art. 2
- Eindexamenbesluit leao, Stb. 1970, 115, art.2
- Eindexamenbesluit lmo, Stb. 1970, 116, art. 2
- Interimbesluit eindexamens havo-mavo, Stb.1969, 438, art. 33
- Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, besluit van 08-04-1970, Stb. 151, houdende regeling van de eindexamens vwo-havo-mavo, art. 11
- Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 7, lid 1
- Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo, Stb. 1997, 588, art. 7, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB: vastgesteld wordt de inhoud van de eindexamenstof voor ieder vak, zo nodig de verdeling van de stof over het schoolonderzoek en het schriftelijk examen, alsmede het aantal en de duur van de zittingen waarin het schriftelijk examen voor ieder vak zal worden afgenomen.

126.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister omtrent het vaststellen van de C- en D-eindexamenprogramma's voor elk van de examenvakken binnen het lbo
Periode: 1975-1990
Grondslag: Eindexamenbesluit lbo, besluit van 23-01-1976, Stb. 31, art. 3, lid 2
Produkt: advies
NB:

127.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van de C- en D- examenprogramma's binnen het lbo
Periode: 1975-1990
Grondslag: Eindexamenbesluit lbo, besluit van 23-01-1976, Stb. 31, art. 3, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB: de minister bepaalt daarbij welke van deze programma's zullen worden geëxamineerd bij het centraal examen

128.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister omtrent de te geven richtlijnen voor een C-programma binnen het lbo
Periode: 1975-1990
Grondslag: Eindexamenbesluit lbo, besluit van 23-01-1976, Stb. 31, art. 3, lid 3
Produkt: advies
NB:

129.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van richtlijnen voor een C-programma binnen het lbo
Periode: 1975-1990
Grondslag: Eindexamenbesluit lbo, besluit van 23-01-1976, Stb. 31, art. 3, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

130.
 Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
 Handeling: het vaststellen van het C-programma binnen het lbo
 Periode: 1975-1990
 Grondslag: Eindexamenbesluit lbo, besluit van 23-01-1976, Stb. 31, art. 3, lid 3
 Produkt: ministeriële regeling
 NB:
131.
 Actor: de Onderwijsraad
 Handeling: het adviseren van de minister omtrent de richtlijnen voor B- en A-programma's binnen het lbo
 Periode: 1975-1990
 Grondslag: Eindexamenbesluit lbo, besluit van 23-01-1976, Stb. 31, art. 3, lid 4
 Produkt: advies
 NB:
132.
 Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
 Handeling: het geven van richtlijnen voor B-, en eventueel voor A-programma's binnen het lbo
 Periode: 1975-1990
 Grondslag: Eindexamenbesluit lbo, besluit van 23-01-1976, Stb. 31, art. 3, lid 4
 Produkt: ministeriële regeling
 NB: de minister geeft richtlijnen voor de B-programma's en kan richtlijnen geven voor de A-programma's
133.
 Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
 Handeling: het goedkeuren dat een andere wijze dan waarden wordt toegepast ten aanzien van examens volgens een A-programma binnen het lbo
 Periode: 1975-1990
 Grondslag: Eindexamenbesluit lbo, besluit van 23-01-1976, Stb. 31, art. 26, lid 6
 Produkt: beschikking
 NB: in deze handeling gaat het om examens volgens het A-programma die niet door middel van cijfers gewaardeerd worden
134.
 Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
 Handeling: het vaststellen van de normen voor slagen en afwijzen in geval van examens volgens het A-programma binnen het lbo welke niet door cijfers zijn gewaardeerd
 Periode: 1975-1990
 Grondslag: Eindexamenbesluit lbo, besluit van 23-01-1976, Stb. 31, art. 28, lid 10
 Produkt: ministeriële regeling
 NB:
135.
 Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
 Handeling: het vaststellen van een C-examenprogramma, naast het D-programma, voor het mavo en van de algemene eindexamenvakken in het vbo
 Periode: 1990-
 Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 7, lid 3
 Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo, Stb. 1997, 588, art. 7, lid 3

Produkt: ministeriële regeling
NB:

136.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van een C-eindexamenprogramma voor de op het beroep gerichte vakken in het vbo
Periode: 1990-
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 7, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB: de minister kan besluiten voor één of meer op het beroep gerichte vakken geen examenprogramma vast te stellen; het bevoegd gezag kan dit dan doen.

137.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van een examenprogramma dat niet met een letter wordt aangeduid voor de praktijktechnische vakken en de vakken van de afdelingen landbouw en natuurlijke omgeving van het vbo
Periode: 1990-
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 7, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-centrale commissie vaststelling eindexamenopgaven-

138.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het instellen van een centrale commissie voor de vaststelling van de eindexamenopgaven en de beoordelingsnormen
Periode: 1970-
Grondslag:

- Eindexamenbesluit lhno, Stb. 1970, 114, art. 8, lid 1
- Eindexamenbesluit leao, Stb. 1970, 115, art. 8, lid 1
- Eindexamenbesluit lmo, Stb. 1970, 116, art. 8, lid 1
- Eindexamenbesluit lto, Stb. 1970, 167, art. 8, lid 1
- Eindexamenbesluit lbo, Stb. 1976, 31, art. 21, lid 1
- Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1971, 151, art. 24, lid 1
- Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 39, lid 1

Produkt: instellingsbeschikking (**zie ook paragraaf 4.11**)
NB: CEVO

139.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van een inspecteur van het voortgezet onderwijs, die werkzaam zal zijn als voorzitter en lid van de commissie vaststelling eindexamenopgaven ten behoeve van het lbo
Periode: 1970-1975
Grondslag: Eindexamenbesluit lhno, Stb. 1970, 114, art. 8, lid 1
Eindexamenbesluit leao, Stb. 1970, 115, art. 8, lid 1
Eindexamenbesluit lmo, Stb. 1970, 116, art. 8, lid 1
Eindexamenbesluit lto, Stb. 1970, 167, art. 8, lid 1
Produkt: beschikking
NB:

140.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het instellen van adviescommissies per vak, groep van vakken, schoolsoort of groep

van schoolsoorten ten behoeve van de eindexamens binnen het lbo
Periode: 1975-1990
Grondslag: Eindexamenbesluit lbo, besluit van 23-01-1976, Stb. 31, art. 21, lid 3
Produkt: instellingsbeschikking
NB:

141.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere voorschriften omtrent de samenstelling van de centrale examencommissie en de adviescommissies ten behoeve van het lbo
Periode: 1975-1990
Grondslag: Eindexamenbesluit lbo, besluit van 23-01-1976, Stb. 31, art. 21, lid 6
Produkt: ministeriële regeling
NB:

142.
Actor: de CEVO
Handeling: het tot stand brengen van de opgaven van de centrale examens
Periode: 1981-
Grondslag: Instellingsbeschikking van 14-04-1981, Stcrt. 1981, 82, ook Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo, Stb. 1989, 327, art. 39, 1a
Produkt: examenopgaven
NB:

143.
Actor: de CEVO
Handeling: het vaststellen van de opgaven van de centrale examens
Periode: 1981-
Grondslag: Instellingsbeschikking van 14-04-1981, Stcrt. 1981, 82, ook Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo, Stb. 1989, 327, art. 39, 1b
Produkt: examenopgaven
NB:

144.
Actor: de CEVO
Handeling: het tot stand brengen en vaststellen van de van de beoordelingsnormen van het gemaakte examenwerk
Periode: 1981-
Grondslag: Instellingsbeschikking van 14-04-1981, Stcrt. 1981, 82, ook Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo, Stb. 1989, 327, art. 39, lid 1d en e
Produkt: normen
NB:

145.
Opmerking: de oorspronkelijke handeling 145 is ,op verzoek van het CEVO, later samengevoegd met handeling 144.

146.
Actor: de CEVO
Handeling: het adviseren aan de minister van Onderwijs en de minister van Landbouw omtrent de productie, vaststelling en normering van examenopgaven en de organisatie van de centraal geregelde examens
Periode: 1981-
Grondslag: Instellingsbeschikking van 14-04-1981, Stcrt. 1981, 82
Produkt: advies
NB:

147.
Actor: de CEVO
Handeling: het stimuleren van de evaluatie van de examens en van studie en onderzoek op het gebied van de examens
Periode: 1981-
Grondslag: Instellingsbeschikking van 14-04-1981, Stcrt. 1981, 82
Produkt:
NB:

148.
Actor: de CEVO
Handeling: het geven van regels voor het bepalen van een score, voortvloeiend uit de beoordeling en voor de omzetting van de scores in cijfers voor de centrale examens
Periode: 1990-
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo, Stb. 1989, 327, art. 39, lid 1f en 1g
Produkt: regels
NB:

149.
Opmerking: de oorspronkelijke handeling 149 is, op verzoek van het CEVO, later samengevoegd met handeling 148

150.
Actor: de CEVO
Handeling: het vaststellen en bekendmaken van regels over de hulpmiddelen die door de kandidaat gebruikt mogen worden bij het afleggen van de centrale examens
Periode: 1990-
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo, Stb. 1989, 327, art. 39, lid 1h
Produkt: regels
NB:

151.
Actor: de CEVO
Handeling: het uitoefenen van andere taken die opgedragen worden door de minister
Periode: 1990-
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo, Stb. 1989, 327, art. 39, lid 1i
Produkt:
NB: het gaat hier om taken die niet eerder genoemd zijn in art. 39.
Zolang deze taken niet bekend zijn zal deze handeling in het BSD niet gewaardeerd worden

152.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels voor de vergoeding van de kosten en voor de beloning van de leden van de centrale commissie vaststelling opgaven
Periode: 1990-
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 39, lid 3
Produkt: besluit
NB:

-afwijkingen met betrekking tot het examen-

153.
Actor: de inspectie
Handeling: het doen van een verzoek aan de centrale commissie vaststelling opgaven om nieuwe opgaven vast te stellen in geval van een niet op regelmatige wijze afgenomen centraal

- examen
- Periode: 1990-
 Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 43, lid 2
 Produkt: verzoekschrift
 NB: tevens wordt bepaald op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen
- 154.
- Actor: de inspectie
 Handeling: het bepalen door wie de opgaven voor het schriftelijk examen worden vastgesteld en wanneer het examen zal worden afgenomen in geval een schriftelijk examen opnieuw moet worden afgenomen
- Periode: 1970-1990
 Grondslag: Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, besluit van 08-04-1970, Stb. 151, art. 29, lid 2
 Produkt: beschikking
 NB: in deze handeling gaat het om gevallen waarbij het schriftelijk examen niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, of bij gevallen van twijfel daaromtrent. De inspectie kan dan besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer kandidaten kan worden afgenomen
- 155.
- Actor: de inspectie
 Handeling: het verlenen van toestemming aan een gehandicapte kandidaat om het eindexamen op een andere wijze af te leggen
- Periode: 1969-1990
 Grondslag: Eindexamenbesluit lhno, Stb. 1970, 114, art. 17
 Eindexamenbesluit leao, Stb. 1970, 115, art. 16
 Eindexamenbesluit lmo, Stb. 1970, 116, art. 16
 Eindexamenbesluit lto, Stb. 1970, 167, art. 17
 Interimbesluit eindexamens havo-mavo, besluit van 08-10-1969, Stb. 438, art. 14, lid 7
 Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1970, 151, art. 26, lid 8
- Produkt: beschikking
 NB: thans geeft de directeur de toestemming, en meldt dit aan de inspectie
- 156.
- Actor: de inspectie
 Handeling: het adviseren van het bevoegd gezag omtrent de spreiding van het eindexamen ten behoeve van kandidaten die door bijzondere omstandigheden niet in staat zijn geweest het onderwijs in alle eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen
- Periode: 1990-
 Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 59, lid 1
 Produkt: advies
 NB:
- 157.
- Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
 Handeling: het geven van richtlijnen voor het afwijken van de voorschriften in het eindexamenbesluit lbo met betrekking tot het gebruik van de Nederlandse taal vanwege de achtergrond van de kandidaat
- Periode: 1975-1990
 Grondslag: Eindexamenbesluit lbo, besluit van 23-01-1976, Stb. 31, art. 8, lid 2
 Produkt: ministeriële regeling
 NB:

158.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen dat er bij een of meer van de eindexamens in een of meer vakken geen schriftelijk eindexamen zal worden afgenomen
Periode: 1970-1990
Grondslag: Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, besluit van 08-04-1970, Stb. 151, art. 52
Produkt: besluit
NB:

159.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van vakken waarvoor geen schoolonderzoek maar een mondeling examen zal worden afgenomen
Periode: 1970-1990
Grondslag: Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, besluit van 08-04-1970, Stb. 151, art. 53
Produkt: besluit
NB:

-verantwoording-

160.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van nadere voorschriften omtrent de inrichting van de verslagen van het eindexamen lbo
Periode: 1968-1990
Grondslag: Eindexamenbesluit lhno, Stb. 1970, 114, art. 31, lid 3
Eindexamenbesluit leao, Stb. 1970, 115, art. 30, lid 3
Eindexamenbesluit lmo, Stb. 1970, 116, art. 30, lid 3
Eindexamenbesluit lto, Stb. 1970, 167, art. 31, lid 3
Eindexamenbesluit lbo, Stb. 1976, 31, art. 30, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

161.
Actor: de minister van Onderwijs / IBG
Handeling: het zorgdragen voor het tijdig laten drukken en verzenden van de opgaven, de beoordelingsnormen en de door de centrale commissie vaststelling eindexamenopgaven gegeven regels
Periode: 1990-
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 40, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB: vanaf 1994 is de IBG de actor

162.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen dat de kandidaten de opgaven, aantekeningen en andere door hen gemaakte stukken inleveren bij iemand die toezicht houdt.
Periode: 1990-
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 40, lid 8
Produkt: ministeriële regeling
NB: bij de regeling wordt tevens bepaald wanneer de opgaven, aantekeningen en andere stukken aan de kandidaten worden teruggegeven

163.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw

Handeling: het geven van nadere voorschriften met betrekking tot de uitvoering van de correctie van het centraal examen
Periode: 1990-
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 41, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB: van deze handeling is tot nu toe geen gebruik gemaakt

164.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het bepalen dat er kan worden afgeweken van de regels omtrent de correctie van het centraal examen en van de vaststelling van het cijfer
Periode: 1990-
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 41, lid 5
Produkt:
NB: deze handeling kan plaatsvinden in verband met de aard van de opgaven, ter vermijding van overbelasting van de geëxamineerden of ter versnelling van de examenprocedure

165.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen van de vorm waarop de statistische gegevens betreffende de eind-examenuitslagen moeten worden verstrekt
Periode: 1970-1990
Grondslag: Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, besluit van 08-04-1970, Stb. 151, art. 41
Produkt: ministeriële regeling
NB:

166.

Actor: de minister van Onderwijs/ IBG
Handeling: het verstrekken van een schriftelijke verklaring dat het diploma is uitgereikt aan geslaagden
Periode: 1970-1998
Grondslag: Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, besluit van 08-04-1970, Stb. 151, art. 49, lid 2
Produkt: beschikking
NB: deze verklaring heeft de zelfde waarde als het diploma zelf.
Waarschijnlijk wordt de handeling weer opgenomen per 1 augustus 1999

-onregelmatigheden-

167.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het beslissen over de handelwijze in gevallen dat het centraal examen door on-voorzien omstandigheden in een of meer vakken aan een of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen
Periode: 1990-
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 44
Produkt: beschikking
NB:

168.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het bepalen dat aan een bijzondere school in het vak geschiedenis en staatsinrichting of maatschappijleer geen centraal examen hoeft te worden afgenomen vanwege bezwaren van godsdienstige of levensbeschouwelijke aard

Periode: 1990-
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 46, lid 1
Produkt: beschikking
NB:

169.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften met betrekking tot de uitvoering van het afleggen van deelexamens aan meerdere scholen
Periode: 1990-
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo, Stb. 1989, 327, art. 50, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

170.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van nadere voorschriften met betrekking tot de regeling van de eind-examens ten behoeve van het lbo
Periode: 1968-1975
Grondslag: Eindexamenbesluit lhno, Stb. 1970, 114, art. 33
Eindexamenbesluit leao, Stb. 1970, 115, art. 32
Eindexamenbesluit lmo, Stb. 1970, 116, art. 32
Eindexamenbesluit lto, Stb. 1970, 167, art. 33
Produkt: ministeriële regeling
NB:

171.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent de voorschriften voor examens die niet vanwege de school worden afgenomen
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 29, lid 6
WVO, Stb. 1986, 552, art. 29, lid 6
WVO, Stb. 1993, 666, art. 29, lid 6
Produkt: advies
NB: deze adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

172.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het afwijken van de voorschriften betreffende de eindexamens op rijksscholen, gemeentelijke scholen of bijzondere scholen
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 29, lid 7
WVO, Stb. 1986, 552, art. 29, lid 7
WVO, Stb. 1993, 666, art. 29, lid 7
Produkt: advies
NB: bij de Wet van 18-04-1991 vervalt per 01-08-1995 de toevoeging op rijksscholen komen te vervallen

173.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het toestaan dat wordt afgeweken van het Eindexamenbesluit vanwege de bijzondere inrichting van rijksscholen, gemeentelijke of bijzondere scholen
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 29, lid 7
WVO, Stb. 1986, 552, art. 29, lid 7
WVO, Stb. 1993, 666, art. 29, lid 7
WVO, Stb. 1998, 512, art. 29, lid 6
Produkt: beschikking
NB: per 01-08-1995 is de toevoeging op rijksscholen vervallen

-extraneï-

174.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het stellen van voorschriften voor toelating tot het eindexamen van diegenen die niet als leerling zijn ingeschreven (extraneï)
Periode: 1986-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 30, lid 2
WVO, Stb. 1993, 666, art. 30, lid 2
Produkt: advies
NB: deze adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

175.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het stellen van voorschriften voor toelating tot het eindexamen van diegenen die niet als leerling zijn ingeschreven (extraneï)
Periode: 1986-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 30, lid 2
WVO, Stb. 1993, 666, art. 30, lid 2
Produkt: AMvB, *Eindexamenbesluit*
NB: daarbij wordt o.a. vastgesteld in welke gevallen een bedrag aan het bevoegd gezag verschuldigd is, alsmede de hoogte daarvan.

176.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het goedkeuren van een bijzondere regeling van het eindexamen voor extraneï binnen het lbo
Periode: 1975-1990
Grondslag: *Eindexamenbesluit lbo*, besluit van 23-01-1976, Stb. 31, art. 32, lid 3
Produkt: besluit
NB:

177.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van een model van de verklaring welke een leerling ontvangt bij het verlaten van de school
Periode: 1968-1998
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 31, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 31, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 31, lid 4, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb.

270
WVO, Stb. 1993, 666, art. 31, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB:

4.3.3 Staatsexamens

Artikel 60 van de WVO regelt dat er jaarlijks de gelegenheid gegeven wordt om met gunstig gevolg een staatsexamen vwo, havo of mavo af te leggen voor een commissie die ingesteld is door het IBG. Indien het staatsexamen met goed gevolg is afgelegd krijgt de kandidaat een diploma dat overeenkomt met een diploma van een school genoemd in art. 29 van de WVO.

In het *Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo*, Stb. 1978, 623, worden de voorschriften vastgesteld omtrent de staatsexamens. In verband met de invoering van de profielen in de tweede fase havo-vwo vanaf augustus 1998, zal ook het Staatsexamenbesluit waarschijnlijk begin 1999, gaan veranderen.

178.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften voor eindexamens die niet vanwege de school worden afgenomen
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 29, lid 6
WVO, Stb. 1986, 552, art. 29, lid 6
WVO, Stb. 1993, 666, art. 29, lid 6
WVO, Stb. 1998, 512, art. 29, lid 5
Produkt: AMvB, *Staatsexamenbesluit*
NB:

179.

Actor: de minister van Onderwijs / IBG
Handeling: het instellen van een commissie waarbij staatsexamens kunnen worden afgelegd
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 60, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 60, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 60, lid 1
WVO, Stb. 1998, 512, art. 60, lid 1
Produkt: beschikking
NB: door het behalen van het staatsexamen kunnen diploma's verkregen worden voor vwo, havo en mavo.
Vanaf 01-01-1994 is de IBG actor in plaats van de minister van Onderwijs; dit is bepaald in de Wet van 15-12-1993, Stb. 714, *Wet verzelfstandiging Informatiseringsbank*.

-staatsexamencommissie-

180.

Actor: de minister van Onderwijs/ IBG
Handeling: het benoemen van de voorzitters, de ondervoorzitters, secretarissen en de overige leden van de staatsexamencommissies
Periode: 1972-1999
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo Stb. 1971, 741, art. 12
Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 12
Produkt: beschikking
NB: vanaf 1994 is de IBG de actor

181.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het vaststellen van voorschriften voor de staatsexamens
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 60, lid 5
WVO, Stb. 1986, 552, art. 60, lid 5
WVO, Stb. 1993, 666, art. 60, lid 5
Produkt: advies
NB: de adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

-voorschriften en vakken-

182.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van voorschriften voor de staatsexamens
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 60, lid 5
WVO, Stb. 1986, 552, art. 60, lid 5
WVO, Stb. 1993, 666, art. 60, lid 5
WVO, Stb. 1998, 512, art. 60, lid 5
Produkt: AMvB, *Staatsexamenbesluit*
NB: tevens kan de hoogte van het bedrag, dat voor de toelating tot de examens verschuldigd is, bepaald worden

183.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister inzake het aanwijzen van vakken die uitsluitend worden afgenomen volgens het D-programma
Periode: 1978-1995
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 2, lid 2
Produkt: advies
NB:

184.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van vakken die uitsluitend worden afgenomen volgens het D-programma
Periode: 1978-2000
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 2, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-vrijstellingen-

185.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen voor welke vakken en op welke gronden in het kader van een staats-examen vrijstelling kan worden verleend aan hen die op andere wijze zijn geëxamineerd
Periode: 1969-
Grondslag: Interimbesluit staatsexamens havo-mavo, Stb. 1969, 407, art. 7
Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1971, 741, art. 10, lid 1
Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 10, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

186.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van nadere voorschriften omtrent de vrijstellingsregeling
Periode: 1978-
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 10, lid 5
Produkt: ministeriële regeling
NB:

187.

Actor: de minister van Onderwijs / IBG
Handeling: het verlenen van vrijstellingen
Periode: 1978-
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 10, lid 3
Produkt: beschikking
NB: tevens zendt de minister, en vanaf 1994 de IBG, de verzoeker een bewijs van vrijstelling

188.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het model van het bewijs van de vrijstelling
Periode: 1978-
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 10, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-examenprogramma's-

189.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister omtrent het vast te stellen examenprogramma
Periode: 1969-1995
Grondslag: Interimbesluit staatsexamens havo-mavo, Stb. 1969, 407, art. 8,
Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1971, 741, art. 11
Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 11
Produkt: advies
NB:

190.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het examenprogramma
Periode: 1969-1999
Grondslag: *voor havo-mavo:* Interimbesluit staatsexamens havo-mavo, Stb. 1969, 407, art. 8
voor vwo-havo-mavo: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1971, 741, art. 11
Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 11
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-aanmelding en examendagen-

191.

Actor: de minister van Onderwijs / IBG

Handeling: het jaarlijks vaststellen en bekendmaken van het tijdstip en de wijze waarop de kandidaten voor het staatsexamen zich moeten aanmelden
Periode: 1969-
Grondslag: Interimbesluit staatsexamens havo-mavo, besluit van 18-09-1969, Stb. 407, art. 10
Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1971, 741, art. 13
Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 13
Produkt: ministeriële regeling
NB: vanaf 1994 is de IBG de actor

192.
Actor: de minister van Onderwijs / IBG
Handeling: het aanwijzen van de dagen waarop het schriftelijk examen zal worden afgenomen
Periode: 1978-
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 14
Produkt: ministeriële regeling
NB: vanaf 1994 wordt dit door het IBG gedaan

-toezicht-

193.
Actor: de minister van Onderwijs/ IBG
Handeling: het benoemen van toezichthouders
Periode: 1978-1999
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 18, lid 1
Produkt: beschikking
NB: vanaf 1994 wordt dit door de IBG gedaan

194.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen dat, ten aanzien van een of meer zittingen, de kandidaten de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken, inleveren bij een van de toezichthouders
Periode: 1978-
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 19, lid 7a
Produkt: ministeriële regeling
NB: bij dezelfde regeling wordt bepaald wanneer de opgaven, aantekeningen en andere stukken aan de kandidaten worden teruggegeven

-onregelmatigheden-

195.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het beslissen over de handelswijze in gevallen dat het schriftelijk examen in één of meer vakken niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen
Periode: 1978-
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 21a
Produkt: beschikking
NB: deze handeling kan plaatsvinden indien zich onvoorziene omstandigheden hebben voorgedaan

-commissie van beroep-

196.
Actor: de minister van Onderwijs/ de IBG
Handeling: het instellen van een commissie van beroep
Periode: 1978-
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 22, lid 4
Produkt: beschikking

NB: vanaf 1994 is de IBG de actor

-uitslag-

197.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het geven van voorschriften met betrekking tot de uitvoering van de bepalingen over de uitslag van staatsexamens en deelstaatsexamens

Periode: 1978-

Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art.30a, lid 3

Produkt: ministeriële regeling

NB:

-modellen-

198.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het vaststellen van de modellen van cijferlijsten, diploma's en certificaten

Periode: 1978-

Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 42, lid 1

Produkt: ministeriële regeling

NB:

-bijzondere groepen-

199.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het geven van voorschriften ten aanzien van bijzondere groepen staatsexamenkandidaten

Periode: 1978-1999

Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 45, lid 1

Produkt: ministeriële regeling

NB:

-overige voorschriften-

200.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het geven van voorschriften omtrent de wijze van bewaren van het schriftelijk werk van de kandidaat na het verstrijken van de bewaartermijn

Periode: 1978-

Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 52, lid 2

Produkt: ministeriële regeling

NB:

201.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het geven van voorschriften met betrekking tot de staatsexamens waarbij in één of meer vakken geen schriftelijk examen wordt afgenomen

Periode: 1978-

Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 54

Produkt: ministeriële regeling

NB:

4.4 PERSONEEL

-Formatie-

Het bevoegd gezag van een school stelt jaarlijks beleid vast met betrekking tot de formatie van de verschillende categorieën personeel van de school. Art. 84 van de WVO geeft de grondslagen voor de berekening van de omvang van de formatie van rectoren, directeuren, conrectoren, adjunct-directeuren, leraren en ondersteunend personeel. De omvang van de formatie komt nader aan bod in paragraaf 4.6 inzake de bekostiging.

4.4.1 Directie

Aan het hoofd van een school voor vwo staat een rector, aan het hoofd van de overige scholen een directeur. De rector of directeur wordt bijgestaan door een conrector of adjunct-directeur en worden bij afwezigheid door hen vervangen.

Het bevoegd gezag van een school voor vwo, avo of vbo kan een **centrale directie** plaatsen. De centrale directie heeft onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag de leiding van de voorbereiding en de uitvoering van het beleid van de school, alsmede de coördinatie van de dagelijkse gang van zaken en het beheer van de school.

Het bevoegd gezag kan bepalen dat de wettelijk bepaalde taken en bevoegdheden onder hun verantwoordelijkheid worden uitgeoefend door de centrale directie.

202.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het stellen van regels omtrent het aantal conrectoren of adjunct-directeuren dat door het bevoegd gezag benoemd mag worden
Periode: 1985-1993
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 32, lid 3, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408
WVO, Stb. 1986, 552, art. 32, lid 3
Produkt: AMvB
NB: bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, komt deze handeling te vervallen

203.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van voorschriften omtrent het minimum aantal lessen dat de rector, directeur, conrector of adjunct-directeur moet geven
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 32, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 32, lid 4
WVO, Stb. 1993, 666, art. 32, lid 4
WVO, Stb. 1998, 512, art. 32, lid 4
Produkt: AMvB
NB:

204.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van voorschriften ten behoeve van een scholengemeenschap omtrent het aantal correctoren en adjunct-directeuren en het minimum aantal lessen dat rector, directeur, corrector of adjunct-directeur moet geven
Periode: 1968-1998
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 32, lid 4
WVO, Stb. 1986, 552, art. 32, lid 5
WVO, Stb. 1993, 666, art. 32, lid 5
Produkt: AMvB
NB:

4.4.2 Leraren en niet-onderwijzend personeel

Art. 33 van de WVO bepaalt wie er tot leraar aan een school voor vwo, havo of mavo benoemd kunnen worden.

Een leraar dient, volgens art. 33, in het bezit te zijn van :

- een verklaring omtrent het gedrag, afgegeven volgens de *Wet op de justitiële documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag*, Stb. 1955, 395
- een bewijs van bekwaamheid voor het door hem aan die school te geven onderwijs, onderscheiden in bewijzen van bekwaamheid van de eerste en van de tweede graad
- een bewijs van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding of
- een ten aanzien van het door hem te geven onderwijs afgegeven EU-verklaring als bedoeld in de Algemene wet erkenning EU-hoger-onderwijsdiploma's dan wel in de Algemene wet erkenning EU-beroepsopleidingen

en die niet krachtens rechterlijke uitspraak van het geven van onderwijs is uitgesloten.

Art. 34 van de WVO gaat nader in op de bewijzen van bekwaamheid, zoals die in art. 33 genoemd zijn. Het bezit van een bewijs van bekwaamheid van de **eerste graad** is vereist voor het geven van onderwijs in de hoogste drie leerjaren van scholen voor vwo, de hoogste twee leerjaren voor havo, en in havo-afdelingen van atheneea, lycea en scholen voor mavo.

Het bezit van een bewijs van bekwaamheid van de **tweede graad** is vereist voor het geven van onderwijs in de laagste drie leerjaren voor scholen van vwo en havo, aan scholen voor mavo (en lavo) en scholen voor vbo.

De voor de aanwijzing van deze bewijzen van bekwaamheid noodzakelijke uitvoeringsregelingen kwamen echter, onder andere door het feit dat dit bij AMvB moest gebeuren, niet vlot tot stand; pas in 1985 zag het *Besluit onderwijsbevoegdheden WVO* het licht.

Om onder andere toch snel tegemoet te komen aan de behoefte van het onderwijsveld aan bevoegde leraren, werd in de **Overgangswet WVO** een voorziening getroffen. Artikel 108, lid 1, van de OWVO bepaalt dat naast de bewijzen van bekwaamheid bedoeld in art. 33 van de WVO een aantal oude bewijzen van bekwaamheid gelden als bewijzen van bekwaamheid tot het geven van voortgezet onderwijs. Deze bewijzen van bekwaamheid staan vermeld in bijlage I bij de Overgangswet WVO, samen met de vakken en soorten van onderwijs waarvoor, en de voorwaarden waaronder, de bevoegdheid geldt.

De OWVO geeft de minister de mogelijkheid om deze bevoegdheid uit te breiden en te beperken betreffende vakken en soorten van onderwijs (art. 108, lid 1 en 2) en ook om onderwijsbevoegdheid te verbinden aan bewijzen van bekwaamheid die niet genoemd zijn in de bijlage bij de wet (art. 110, lid 1).

Er is door de jaren heen ruimschoots gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de lijst van bewijzen van bekwaamheid aan te vullen door middel van een ministeriële regeling.

-bewijzen van bekwaamheid-

205.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het aanwijzen van bewijzen van pedagogische en didactische vaardigheden, het vaststellen van voorschriften en het doen van voorstellen daartoe
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 33, lid 1c
WVO, Stb. 1986, 552, art. 33, lid 1c
WVO, Stb. 1993, 666, art. 33, lid 1c
Produkt: advies
NB: vervalt bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

206.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van bewijzen van pedagogische en didactische vaardigheden, het vaststellen van voorschriften en het doen van voorstellen daartoe
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 33, lid 1c, art. 34, lid 2, art. 35 en 36
WVO, Stb. 1986, 552, art. 33, lid 1c, art. 34, lid 2, art. 35 en 36
WVO, Stb. 1993, 666, art. 33, lid 1c, art. 34, lid 2, art. 35 en 36
WVO, Stb. 1998, 512, art. 33, lid 1c, art. 34, lid 2, art. 35 en 36
Produkt: AMvB
NB: deze AMvB waarbij de bewijzen van pedagogische en didactische vaardigheden aangewezen worden is echter tot nu toe niet tot stand gekomen

207.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het verlenen van een ontheffing van de wettelijk gestelde benoemingsvereisten, bedoeld in art. 33, lid 1 b en c van de WVO
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 33, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 33, lid 2
WVO, Stb. 1993, 666, art. 33, lid 2
WVO, Stb. 1998, 512, art. 33, lid 2
Produkt: beschikking
NB: het gaat hier om bijzondere gevallen, over personen die in een bepaald vak of onderdeel van een vak door buitengewone bekwaamheid uitmunten, maar niet aan de gevraagde benoemingsvereisten voldoen.

208.

Actor: de inspectie
Handeling: het verlenen van goedkeuring aan een afwijking van de benoemingsvereisten voor zover het een gemeentelijke of bijzondere school betreft
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 33, lid 5
WVO, Stb. 1986, 552, art. 33, lid 5
WVO, Stb. 1993, 666, art. 33, lid 5
WVO, Stb. 1998, 512, art. 33, lid 5
Produkt: beschikking
NB: indien de goedkeuring wordt geweigerd, kan het bevoegd gezag bij de minister in

beroep gaan

209.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels omtrent de gronden waarop kan worden afgeweken van de vereiste bewijzen van bekwaamheid voor leraren en de procedure ervan
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 33, lid 8, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270
WVO, Stb. 1993, 666, art. 33, lid 8
WVO, Stb. 1998, 512, art. 33, lid 8
Produkt: AMvB, *Besluit onderwijsbevoegdheden WVO/OWVO*, art. 3b
NB:

210.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van (afwijkende) regels ten aanzien van benoemingsvereisten voor leraren op scholen voor vwo en havo ten aanzien van het verzorgen van de vakken of programma-onderdelen
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 33, lid 9, zoals gewijzigd bij de Wet van 02-07-1997, *Profielen voortgezet onderwijs*, Stb 322
WVO, Stb. 1998, 512, art. 33, lid 9
Produkt: AMvB, *Besluit onderwijsbevoegdheden WVO/OWVO*, art. 3d
NB:

211.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw over het aanwijzen van bewijzen van bekwaamheid
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 34, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 34, lid 2
WVO, Stb. 1993, 666, art. 34, lid 2
Produkt: advies
NB: deze handeling is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

212.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van bewijzen van bekwaamheid
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 34, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 34, lid 2
WVO, Stb. 1993, 666, art. 34, lid 2
WVO, Stb. 1998, 512, art. 34, lid 2
Produkt: AMvB, *Besluit onderwijsbevoegdheden WVO*, besluit van 30-08-1985, Stb. 506
NB: bij de aanwijzing worden de graad van het bewijs van bekwaamheid en het vak of de combinatie van vakken waarvoor het bewijs van bekwaamheid geldt vermeld

213.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het goedkeuren dat er tijdelijk wordt afgeweken van de eisen van benoembaarheid
Periode: 1993-
Grondslag: Besluit Onderwijsbevoegdheden WVO, Stb. 1985, 506, art. 3a en 3b, zoals gewijzigd bij het Besluit van 16-12-1993, Stb. 13
Produkt: besluit
NB: de goedkeuring voor een tijdelijke afwijking van de bevoegdheidseisen kan o.a. verleend worden in verband met de invoering van de basisvorming en de invoering van het vbo

214.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het stellen van voorwaarden waaronder voor onbepaalde tijd wordt afgeweken van de eisen van benoembaarheid
Periode: 1967-
Grondslag: OWVO, zoals gewijzigd bij wet van 01-07-1981, Stb. 456, art. 114a,
Produkt: AMvB,
tot 1996: *Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel*, Stb. 1985, 110, Hoofdstuk I-N (overgangsregeling 10-jarig onbevoegden VO,
na 1996: *Besluit onderwijsbevoegdheden WVO/OWVO*, art. 3c

NB:

215.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het goedkeuren dat er voor onbepaalde tijd wordt afgeweken van de eisen van benoembaarheid
Periode: 1985-
Grondslag: Besluit Onderwijsbevoegdheden WVO/OWVO, Stb. 1985, 506, art.3c
Produkt: beschikking
NB: de goedkeuring voor afwijking van de bevoegdheidseisen voor onbepaalde tijd kan verleend worden aan leraren die reeds 10 jaar, voor ten minste 19 klokuren per week, achtereen onbevoegd les gegeven hebben en ouder zijn dan 45 jaar.

216.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van de lijst van bewijzen van bekwaamheid OWVO
Periode: 1985-
Grondslag: Regeling bewijzen van bekwaamheid OWVO, regeling van 11-02-1985, Stcrt. 63, art. 1
Produkt: lijst van bewijzen van bekwaamheid
NB: deze lijst is als bijlage bij de regeling gegeven; aan de bewijzen van bekwaamheid is de bevoegdheid verbonden tot het geven van voortgezet onderwijs aan de scholen en de vakken die in de bijlage aangegeven zijn, onder de in de bijlage genoemde voorwaarden.

217.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het verbinden van onderwijsbevoegdheid aan andere vakken dan genoemd in de lijst van bewijzen van bekwaamheid, en het aanbrengen van beperkingen
Periode: 1967-1995
Grondslag: OWVO, art. 108
Produkt: advies
NB: in de bijlage bij de OWVO wordt een lijst van bewijzen van bekwaamheid gegeven met de daarbij behorende vakken
De handeling vervalt bij Wet van 10-07-1995, Stb. 355

218.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het verbinden van onderwijsbevoegdheid aan andere vakken dan genoemd in de lijst van bewijzen van bekwaamheid, en het aanbrengen van beperkingen
Periode: 1967-
Grondslag: OWVO, art. 108
Produkt: besluit
NB: in de bijlage bij de OWVO wordt een lijst van bewijzen van bekwaamheid gegeven met de daarbij behorende vakken

219.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent het verbinden van bevoegdheid tot het geven van voortgezet onderwijs aan bewijzen van bekwaamheid die niet opgenomen zijn in de bijlage van de OWVO
Periode: 1967-1995
Grondslag: OWVO, art. 110, lid 1
Produkt: advies
NB: deze handeling is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

220.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het verbinden van bevoegdheid tot het geven van voortgezet onderwijs aan bewijzen van bekwaamheid die niet opgenomen zijn in de bijlage van de OWVO
Periode: 1967-
Grondslag: OWVO, art. 110, lid 1
Produkt: beschikking
NB: de minister geeft aan om welke vakken en om welke scholen het in deze handeling gaat

221.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het verlenen van onderwijsbevoegdheid tot het geven van voortgezet onderwijs aan personen die in het bezit zijn van een in het buitenland behaald bewijs van bekwaamheid
Periode: 1973-
Grondslag: OWVO, zoals gewijzigd bij wet van 18-04-1973, Stb. 229, art. 110, lid 2
Produkt: beschikking
NB: de minister geeft aan om welke vakken en om welke scholen het in deze handeling gaat.
Bezitters van bewijzen van bekwaamheid binnen de EU kunnen vanaf 1993 op grond van de EU-regeling , Regeling onderwijsbevoegdheid Lid-staten, onderwijsbevoegdheid VO verkrijgen (zie RIO HBO).

222.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent het regelen in welke gevallen leraren die een bevoegdheid bezitten of achten te bezitten voor bepaalde soorten van onderwijs, tevens onderwijs kunnen geven in een vak of combinatie van vakken in een soort van onderwijs waarvoor zij niet de vereiste bevoegdheid bezitten
Periode: 1985-1995
Grondslag: OWVO, zoals gewijzigd bij wet van 04-07-1985, Stb. 408, art. 110a
Produkt: advies
NB: deze handeling is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

223.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het regelen in welke gevallen leraren die een bevoegdheid bezitten of achten te bezitten voor bepaalde soorten van onderwijs, tevens onderwijs kunnen geven in een vak of combinatie van vakken in een soort van onderwijs waarvoor zij niet de vereiste bevoegdheid bezitten
Periode: 1985-
Grondslag: OWVO, zoals gewijzigd bij wet van 04-07-1985, Stb. 408, art. 110a
Produkt: ministeriële regeling
NB:

224.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent het bepalen voor welke scholen van voortgezet onderwijs de bezitter van een bewijs van bekwaamheid bedoeld onder de nummers 1 t/m 38 van de OWVO, tevens in het bezit dient te zijn van een bewijs van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding
Periode: 1973-1995
Grondslag: OWVO, zoals gewijzigd bij de wet van 18-04-1973, Stb. 229, art. 111, lid 2
Produkt: advies
NB: deze handeling is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

225.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het bepalen voor welke scholen van voortgezet onderwijs de bezitter van een bewijs van bekwaamheid bedoeld onder de nummers 1 t/m 38 van de OWVO, tevens in het bezit dient te zijn van een bewijs van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding
Periode: 1973-
Grondslag: OWVO, zoals gewijzigd bij de wet van 18-04-1973, Stb. 229, art. 111, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

226.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het, met betrekking tot vakken waarvoor geen bewijs van bekwaamheid is aangewezen, verklaren dat een leraar wordt geacht in het bezit te zijn van een bewijs van bekwaamheid tot het geven van voortgezet onderwijs in vakken en scholen door de minister aangewezen, alsmede van een bewijs van pedagogische en didactische vaardigheden
Periode: 1967-
Grondslag: OWVO, art. 114
Produkt: ministeriële regeling
NB:

227.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent het instellen van akten van bekwaamheid van de eerste, tweede en derde graad ten behoeve van andere vakken dan genoemd in de wet
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Stb.1963, 40, art. 35, lid 1 t/m 3

Produkt: advies
NB: deze handeling is wat betreft de derde graad vervallen in 1985, bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408, houdende wijziging van de WVO in verband met een herziene regeling met betrekking tot het gradenstelsel

228.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het instellen van akten van bekwaamheid van de eerste, tweede en derde graad ten behoeve van andere vakken dan genoemd in de wet
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 35, lid 1 t/m 3
Produkt: AMvB
NB: deze handeling is wat betreft de derde graad vervallen in 1985, bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408, houdende wijziging van de WVO in verband met een herziene regeling met betrekking tot het gradenstelsel. De rest is nog van toepassing

229.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / minister van Landbouw omtrent de vereisten voor het geven van onderwijs aan de daarbij aan te geven schoolsoorten en in daarbij aan te geven vakken of combinaties daarvan waarbij wordt afgeweken van het wettelijk bepaalde
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 35, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, art. 35, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 35, lid 3
Produkt: advies
NB: het gaat hierbij om afwijkingen ten opzichte van het bepaalde in art. 35, lid 1 en 2, waar aangegeven wordt in welke leerjaren of schoolsoorten lesgegeven mag worden indien men in het bezit is van een eerste- of een tweede-graads bevoegdheid. De adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355.

230.

Actor: de minister van Onderwijs / minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de vereisten voor het geven van onderwijs aan de daarbij aan te geven schoolsoorten en in daarbij aan te geven vakken of combinaties daarvan waarbij wordt afgeweken van het wettelijk bepaalde
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 35, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, art. 35, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 35, lid 3
WVO, Stb. 1998, 512, art. 35, lid 3
Produkt: AMvB, *Besluit onderwijsbevoegdheden WVO/OWVO*
NB: het gaat hierbij om afwijkingen ten opzichte van het bepaalde in art. 35, lid 1 en 2, waar aangegeven wordt in welke leerjaren of schoolsoorten lesgegeven mag worden indien men in het bezit is van een eerste- of een tweede-graads bevoegdheid.

231.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het aanwijzen van aanvullende vakken of combinaties van vakken waarvoor een eerste

graads bevoegdheid ook geldig is
Periode: 1985-1995
Grondslag: OWVO, Stb. 1967, 386, art. 35, lid 4, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408, herziene regeling met betrekking tot het gradenstelsel
WVO, Stb. 1986, 552, art. 35, lid 4
WVO, Stb. 1993, 666, art. 35, lid 4
Produkt: advies
NB: vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

232.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van aanvullende vakken of combinaties van vakken waarvoor een eerste graads bevoegdheid ook geldig is
Periode: 1985-
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 35, lid 4, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408, herziene regeling met betrekking tot het gradenstelsel
WVO, Stb. 1986, 552, art. 35, lid 4
WVO, Stb. 1993, 666, art. 35, lid 4
WVO, Stb. 1998, 512, art. 35, lid 4
Produkt: AMvB, *Besluit onderwijsbevoegdheden WVO/OWVO*
NB:

233.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / minister van Landbouw omtrent bijzondere gevallen waarin een leraar met een tweede-graads bevoegdheid tijdelijk les kan geven op eerste-graads niveau
Periode: 1985-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 35a, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408
WVO, Stb. 1986, 552, art. 35a
WVO, Stb. 1993, 666, art. 35a
Produkt: advies
NB: de handeling is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

234.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het stellen van regels omtrent bijzondere gevallen waarin een leraar met een tweede-graads bevoegdheid tijdelijk les kan geven op eerste-graads niveau
Periode: 1985-
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 35a, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408
WVO, Stb. 1986, 552, art. 35a
WVO, Stb. 1993, 666, art. 35a
WVO, Stb. 1998, 512, art. 35a
Produkt: AMvB
NB: het gaat hier om gevallen waarin leraren met een bewijs van bekwaamheid van de tweede graad plus een bewijs van pedagogische en didactische bekwaamheid tot een bepaald aantal lessen tijdelijk tevens onderwijs geven in het desbetreffende vak of de combinatie van vakken aan de scholen of leerjaren van scholen, waarvoor het bezit van een bewijs van bekwaamheid van de eerste graad is vereist. Melding aan de inspectie is vereist.

235.

Actor: de Onderwijsraad

Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent het aanwijzen van andere vakken dan genoemd in de wet en de bijbehorende bewijzen van bekwaamheid
Periode: 1968-1985
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 36, lid 3, 5, 6, 7 en 8
Produkt: advies
NB: deze handeling is vervallen bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408

236.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van andere vakken dan genoemd in de wet en de bijbehorende bewijzen van bekwaamheid
Periode: 1968-1985
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 36, lid 3, 5, 6, 7 en 8
Produkt: AMvB
NB: deze handeling is vervallen bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408

237.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / minister van Landbouw omtrent het afgeven van een verklaring dat een leraar in het bezit is van een eerste- dan wel tweede graads bevoegdheid plus een bewijs van pedagogische en didactische bekwaamheid in gevallen van vakken waarin geen bewijzen van bekwaamheid zijn aangewezen
Periode: 1985-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 36, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408
WVO, Stb. 1986, 552, art. 36, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 36 lid 1
Produkt: advies
NB: vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

238.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het stellen van regels omtrent het afgeven van een verklaring dat een leraar wordt geacht in het bezit te zijn van een eerste- dan wel tweede graads bevoegdheid plus een bewijs van pedagogische en didactische bekwaamheid in gevallen van vakken waarin geen bewijzen van bekwaamheid zijn aangewezen
Periode: 1985-
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 36, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408
WVO, Stb. 1986, 552, art. 36, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 36 lid 1
WVO, Stb. 1998, 512, art. 36, lid 1
Produkt: AMvB
NB: deze AMvB is nooit tot stand gekomen; de handeling wordt wel uitgevoerd op basis van art 114 van de OWVO

239.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / minister van Landbouw omtrent het

Periode: verkrijgen van de bewijzen van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding
1968-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 37
WVO, Stb. 1986, 552, art. 37
WVO, Stb. 1993, 666, art. 37
Produkt: advies
NB: vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

240.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van voorschriften voor het verkrijgen van de bewijzen van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 37
WVO, Stb. 1986, 552, art. 37
WVO, Stb. 1993, 666, art. 37
WVO, Stb. 1998, 512, art. 37
Produkt: AMvB
NB:

241.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het besluiten dat een leraar zijn onderwijsbevoegdheid heeft verloren bij een veroordeling wegens een misdrijf
Periode: 1968-1987
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 41, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 41, lid 2
Produkt: beschikking
NB: al dan niet onder voorwaarden kan besloten worden om de onderwijsbevoegdheid terug te geven
Dit artikel is vervallen bij de wet van 25 maart 1987, Stb. 157

242.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het teruggeven van de onderwijsbevoegdheid aan een leraar
Periode: 1987-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. V, lid 5, zoals gewijzigd bij Wet van 25 maart 1987, Stb. 157
Produkt: beschikking
NB:

-grondslag rechtspositie-

243.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van de salarisschalen, rechten en plichten en algemene arbeidsduur van directie, leraren en ander nader aan te wijzen niet-onderwijzend personeel voor vwo, avo en vbo
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 38
WVO, Stb. 1986, 552, art. 38

WVO, Stb. 1993, 666, zoals gewijzigd bij de Wet van 31-05-1995, Stb.318, *Regeling lump-sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo, avo en vbo*, art. 38a, lid 2 en 3
WVO, Stb. 1998, 512, art. 38a, lid 2 en 3
Produkt: AMvB, tot 1996: *Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel*, Stb. 1985, 110
na 1996: *Kaderbesluit rechtspositie VO*, Stb. 1995, 371
NB: onder regeling van de rechtspositie wordt ook verstaan het vaststellen van bepalingen inzake aanstelling, benoeming, schorsing, disciplinaire maatregelen en ontslag van personeel

244.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent geneeskundig onderzoek bij benoeming van personeel, omtrent vakantie, verlof, aanspraken op salaris in geval van militaire dienst, ziekte of ongeval, wachtgeld, alsmede andere rechten van het personeel
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 39, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 39, lid 2
WVO, Stb. 1993, 666, art. 39, lid 2
Produkt: AMvB, o.a. *Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel*, Stb. 1985, 110
NB:

245.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels omtrent de wijze waarop met de daarvoor in aanmerking komende overheids- of personeelsorganisaties en, voor zover zij er belang bij hebben, organisaties van gemeente- en schoolbesturen, overleg moet worden gepleegd over de rechtspositie van het personeel
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 40
WVO, Stb. 1986, 552, art. 40
WVO, Stb. 1993, 666, art. 40, lid 2
Produkt: AMvB, o.a. *Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel*, Stb. 1985, 110
NB: in de Wet van 03-12-1992, Stb. 662, art. 40a (bij de Wet van 31-05-1995, Stb. 318 vernummerd tot 40b) wordt de grondslag gegeven voor het instellen van geschillencommissies georganiseerd overleg.¹¹

4.4.3 Stages

Het bevoegd gezag is verplicht aan studenten die in opleiding zijn voor een functie in het voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs of basisonderwijs, gelegenheid te bieden om onderwijservaring op te doen binnen de school.

De directeur of rector regelt, onder verantwoordelijkheid van het schoolbestuur, de werkzaamheden in verband met de begeleiding door de leraren van de studenten. Dit gebeurt in overeenstemming met leraren die als mentor optreden, studenten en betrokken opleidingsinstituut, of, in geval van studenten die zich voorbereiden op het staatsexamen ter verkrijging van onderwijsbevoegdheid, in

¹¹ Door of namens het bevoegd gezag van een school voor vwo, avo of vbo kan overleg gevoerd worden met de daarvoor in aanmerking komende vakorganisaties van overheids- en onderwijspersoneel, op een met deze schriftelijk overeengekomen wijze. In het geval van een geschil over de deelneming aan het overleg en in het geval van een geschil over de aard, de inhoud en de organisatie van het overleg, leggen de betrokken partijen het geschil voor aan een geschillencommissie. Deze commissie bestaat uit drie personen, die door de partijen gezamenlijk worden aangewezen. De uitspraak van de geschillencommissie heeft bindende kracht.

overeenstemming met de betrokken staatsexamencommissie.

246.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het verlenen van een (gedeeltelijke) ontheffing aan het schoolbestuur van een school van van de verplichting om aan studenten in opleiding een stageplaats te bieden
Periode: 1985-
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 39a, lid 6, zoals gewijzigd bij de Wet van 19-04-1985, Stb. 256
WVO, Stb. 1986, 552, art. 39a, lid 6
WVO, Stb. 1993, 666, art. 39c, lid 6
WVO, Stb. 1998, 512, art. 39c, lid 6
Produkt: beschikking
NB: de minister verleent de ontheffing op grond van bijzondere omstandigheden. De ontheffing geldt voor een schooljaar

247.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het geven van nadere voorschriften betreffende de stages van studenten binnen het voortgezet onderwijs
Periode: 1985-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 39c, lid 8 en 9, zoals gewijzigd bij de Wet van 19-04-1985, Stb. 256
WVO, Stb. 1986, 552, art. 39c, lid 8 en 9
WVO, Stb. 1993, 666, art. 39c, lid 8 en 9
Produkt: advies
NB: de adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

248.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere voorschriften omtrent de stages van studenten binnen het voortgezet onderwijs
Periode: 1985-
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 39c, lid 8 en 9, zoals gewijzigd bij de Wet van 19-04-1985, Stb. 256
WVO, Stb. 1986, 552, art. 39c, lid 8 en 9
WVO, Stb. 1993, 666, art. 39c, lid 8 en 9
WVO, Stb. 1998, 512, art. 39c, lid 8 en 9
Produkt: AMvB, o.a. *Schoolpracticumbesluit voortgezet onderwijs*, 1985, Stb. 563
NB: het gaat om voorschriften over o.a. het maximum aantal lessen waartoe het schoolbestuur verplicht is studenten gedurende het schooljaar toe te laten en het maximum aantal studenten dat bij dezelfde les kan worden toegelaten, de wijze van aanmelden van studenten bij de school, de wijze waarop de school bekendheid moet geven aan de beschikbaarheid en aard van de stageplaatsen.

4.4.4 Overige handelingen betreffende het personeel van een openbare school

249.
 Actor: de inspectie
 Handeling: het geven van advies betreffende de benoeming van de rector, directeur, conrectoren, adjunctdirecteuren en de leraren van een openbare school voor voortgezet onderwijs
 Periode: 1968-1993
 Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 43, lid 1
 WVO, Stb. 1986, 552, art. 43, lid 1
 Produkt: advies
 NB:
250.
 Actor: Gedeputeerde Staten
 Handeling: het verlenen van ontslag, disciplinaire straf of het opleggen van een schorsing van een rector, directeur, conrector, adjunctdirecteur of leraar van een openbare school
 Periode: 1968-
 Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 43, lid 2
 WVO, Stb. 1986, 552, art. 43, lid 2
 WVO, Stb. 1993, 666, art. 43, lid 2
 WVO, Stb. 1998, 512, art. 43, lid 2
 Produkt: beschikking
 NB: deze handeling kan plaatsvinden indien het bevoegd gezag geen gehoor geeft aan het advies van de inspecteur om over te gaan tot disciplinaire straf, schorsing of ontslag van een rector, directeur, conrector, adjunctdirecteur of leraar van een gemeentelijke school. Bovendien vindt deze handeling plaats in geval het een rector, directeur, conrector, adjunctdirecteur of leraar van een gemeentelijke school is, die tevens lid van de gemeenteraad is, van een gemeente die de school in stand houdt.
251.
 Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
 Handeling: het geven van voorschriften omtrent verplichtingen, benoeming, schorsing, disciplinaire straffen van de rector, de directeur, de conrector, de adjunctdirecteur, de leraren of het overige personeel van een openbare school voor voortgezet onderwijs
 Periode: 1968-
 Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 43, lid 3
 WVO, Stb. 1986, 552, art. 43, lid 3
 WVO, Stb. 1993, 666, art. 43, lid 1
 WVO, Stb. 1993, 666, zoals gewijzigd bij Wet van 31-05-1995, Stb. 318, art. 38a, lid 4
 WVO, Stb. 1998, Stb. 512, art. 38a, lid 4
 Produkt: AMvB, o.a. *Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel*, Stb. 1985, 110
 NB:
252.
 Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
 Handeling: het schorsen van een leraar in zijn bevoegdheid tot het geven van onderwijs aan een openbare school wegens het niet eerbiedigen van ieders geloofs- of levensovertuiging
 Periode: 1968-
 Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 44, lid 2
 WVO, Stb. 1986, 552, art. 44, lid 2
 WVO, Stb. 1993, 666, art. 44, lid 2
 WVO, Stb. 1998, 512, art. 44, lid 2
 Produkt: beschikking
 NB:

4.5 Handelingen voortkomend uit de overige regels voor het openbaar onderwijs en de voorwaarden voor bekostiging uit openbare kas van het bijzonder onderwijs

4.5.1 Openbaar onderwijs

Doelstelling openbaar onderwijs

Het openbaar onderwijs draagt bij aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving, en met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden. Openbare scholen zijn toegankelijk voor leerlingen zonder onderscheid naar godsdienst of levensbeschouwing. Openbaar onderwijs wordt gegeven met eerbiediging van ieders godsdienst of levensbeschouwing.

Bestuursvorm

Het verschil tussen openbare scholen en bijzondere scholen is o.a. gelegen in de bestuursvorm. Een openbare school heeft een publiek-rechtelijk bestuur, een bijzondere school een privaatrechtelijk bestuur.

Openbare scholen hebben verder, in tegenstelling tot bijzondere scholen, geen identiteit die aan een specifieke maatschappelijke groepering is gerelateerd. Zij zijn algemeen; ze bieden onderwijs aan dat door iedereen gevolgd mag worden, zonder onderscheid naar gezindte of overtuiging.

Een openbare school is een school die in stand wordt gehouden door:

- een **gemeente**, dan wel door een openbaar lichaam, ingesteld bij een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in de *Wet gemeenschappelijke regelingen*, Stb. 1984, 669. Daaraan nemen een of meer gemeenten deel, al dan niet te zamen met een of meer privaatrechtelijke rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid
- een **openbare rechtspersoon**, krachtens publiekrecht ingesteld, zoals te vinden is in art. 42a van de WVO
- een **stichting** zoals bedoeld in art. 42b

4.5.1.1 Bestuursoverdracht openbare school

253.

Actor: de minister van Onderwijs /de minister van Landbouw

Handeling: het verlenen van een ontheffing aan de rechtspersoon die een openbare school in stand houdt, van het overdragen van de rechten ten aanzien van gebouwen, terreinen en roerende zaken bij bestuursoverdracht

Periode: 1992-

Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 42a, lid 4, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*

Produkt: beschikking

NB: de overdracht geschiedt bij notariële akte, bij deze akte verbindt de overdragende rechtspersoon zich tevens de rechten ten aanzien van gebouwen, terreinen en roerende zaken over te dragen.

Bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, houdende wijziging van de WVO, Stb. 1993, 666, in verband met de *decentralisatie van de huisvestingsvoorzieningen*, wordt bepaald dat de **gemeenteraad** een dergelijke ontheffing kan geven voor scholen voor vwo, avo en vbo, voor andere scholen verleent **de minister** de ontheffing.

Bij de Wet van 14-11-1996, Stb. 580, wordt art. 42a vernummerd tot 42c, doordat er nieuwe art. 42a en 42b toegevoegd worden omtrent de instandhouding van een openbare school door een openbare rechtspersoon of door een stichting

4.5.1.2 Godsdienstonderwijs aan openbare scholen

Aan de openbare scholen worden op verzoek van kerkelijke gemeenten of van plaatselijke kerken de leerlingen in de gelegenheid gesteld in de schoollokalen godsdienstonderwijs te volgen van godsdienstleraren, die door die gemeenten of kerken aangewezen worden. De schoollokalen worden kosteloos ter beschikking gesteld.

254.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het beslissen in een geschil tussen het schoolbestuur (gemeente) en de plaatselijke kerken, kerkgemeenten of genootschappen op geestelijke grondslag over het vaststellen van lessen of het beschikbaar stellen van lokalen voor godsdienstonderwijs of vormingsonderwijs
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 46, lid 3 en art. 47, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, art. 46, lid 3 en art. 47, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 46, lid 3 en art. 47, lid 3
WVO, Stb. 1998, 512, art. 46, lid 3 en art. 47, lid 3
Produkt: beschikking
NB:

255.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels omtrent het toekennen van een vergoeding aan de kerkelijke gemeenten, plaatselijke kerken of genootschappen op geestelijke grondslag voor het godsdienstonderwijs of vormingsonderwijs
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 46, lid 4 en art. 47, lid 4
WVO, Stb. 1986, 552, art. 46, lid 4 en art. 47, lid 4
WVO, Stb. 1993, 666, art. 46, lid 4 en art. 47, lid 4
WVO, Stb. 1998, 512, art. 46, lid 4 en art. 47, lid 4
Produkt: AMvB
NB: deze AMvB is echter nooit tot stand gekomen

4.5.2 Rijksscholen

4.5.2.1 Bestuuroverdracht van het bestuur van rijksscholen voor vwo, avo en lbo

Een rijksschool is een door het Rijk in stand gehouden school voor vwo, havo, mavo of lavo. Bij de Wet van 18-04-1991, Stb. 226, *Regeling bestuuroverdracht rijksscholen*, wordt o.a. de bestuuroverdracht van bovengenoemde scholen geregeld.

Een verzoek tot bestuuroverdracht van een rijksschool kan worden ingediend door de gemeenteraad van de gemeente waarin de rijksschool is gevestigd of door het krachtens de desbetreffende gemeenschappelijke regeling bevoegde orgaan van een openbaar lichaam.

Het verzoek vermeldt de aangelegenheden die de aanvrager in het kader van de overdracht van belang acht, hierbij wordt in ieder geval een prognose gegeven omtrent het gewenste moment van overdracht.

Na de indiening van het verzoek treedt de minister in overleg met de aanvrager, waarna hij, binnen twee jaar, een beslissing op dit verzoek neemt.

Rijksscholen die niet voor bestuuroverdracht in aanmerking komen worden opgeheven volgens de bepalingen in Art. IV, onderdeel A van de Wet van 18-04-1991, Stb. 226, *Regeling bestuuroverdracht rijksscholen*.

Ten aanzien van de bestuuroverdracht van Rijksscholen voor middelbaar landbouwonderwijs

beslist de Minister van Landbouw volgens de bepalingen in de Art. VI tot en met VII, van de Wet van 18-04-1991, Stb. 226, *Regeling bestuursoverdracht rijksscholen.*

256.

Actor: Gedeputeerde Staten
Handeling: het aan een gemeente waarin een rijksschool is gevestigd opdragen om een verzoek tot bestuursoverdracht van de rijksschool in te dienen bij de minister
Periode: 1991-1995
Grondslag: Wet van 18-04-1991, Stb. 226, art. III C, lid 4
Produkt: beschikking
NB: deze handeling vindt plaats indien Gedeputeerde Staten van mening is dat dit noodzakelijk is om te voorzien in de behoefte aan openbaar onderwijs in een genoegzaam aantal scholen

257.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het beslissen op een verzoek van de gemeenteraad voor bestuursoverdracht van een rijksschool
Periode: 1991-1995
Grondslag: Wet van 18-04-1991, Stb. 226, art. III E
Produkt: beschikking
NB:

258.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het opdragen aan een gemeente waarin een rijksschool is gevestigd om een verzoek tot bestuursoverdracht van de rijksschool bij hem in te dienen
Periode: 1991-1995
Grondslag: Wet van 18-04-1991, Stb. 226, art. III F, lid 1
Produkt: beschikking
NB: deze handeling vindt plaats indien de minister van mening is dat dit noodzakelijk is om te voorzien in de behoefte aan openbaar onderwijs in een genoegzaam aantal scholen en wanneer Gedeputeerde Staten geen gebruik gemaakt heeft van hun bevoegdheid om dit aan de gemeente op te dragen.

259.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het overdragen van rijksscholen aan de gemeente of openbaar lichaam
Periode: 1991-1995
Grondslag: Wet van 18-04-1991, Stb. 226, art. III G, lid 1
Produkt: beschikking
NB: de minister komt met de gemeente of het openbaar lichaam overeen op welk tijdstip de overdracht plaatsvindt.

260.

Actor: de minister van Landbouw
Handeling: het opdragen aan een gemeente waarin een rijksschool voor middelbaar landbouwonderwijs is gevestigd om een verzoek tot bestuursoverdracht van de rijksschool bij hem in te dienen
Periode: 1991-1995
Grondslag: Wet van 18-04-1991, Stb. 226, art. VI, lid 1
Produkt: beschikking
NB:

4.5.3 Bijzonder onderwijs

Het bijzonder onderwijs onderscheidt zich onder andere van het openbaar onderwijs door de bestuursvorm. Bovendien bezitten bijzondere scholen een identiteit die aan een specifieke maatschappelijke groepering is gerelateerd. De inhoud van deze identiteit komt dus voort uit een godsdienstige, levensbeschouwelijke, maatschappelijke of onderwijs-ideologische achtergrond.

Een bijzondere school staat onder bestuur van een **natuurlijk persoon** of een **privaatrechtelijke rechtspersoon** met volledige rechtsbevoegdheid die zich het geven van onderwijs in de zin van de wet ten doel stelt zonder daarbij het maken van winst te beogen.

Het schoolbestuur draagt zorg voor een deskundig beheer. Het bevoegd gezag van een bijzondere school is aangesloten bij een commissie van beroep. Tegen beslissingen van rechtspositionele aard van het schoolbestuur kan het personeel van een bijzondere school in beroep gaan bij deze commissie.

De commissie van beroep strekt haar werkkring uit over ten minste twintig bijzondere scholen.

4.5.3.1 Bestuursoverdracht bijzondere scholen voor voortgezet onderwijs

261.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw

Handeling: het verlenen van een ontheffing aan de rechtspersoon die een bijzondere school in stand houdt van de verplichting tot het overdragen van de rechten ten aanzien van gebouwen, terreinen en roerende zaken in geval van bestuursoverdracht

Periode: 1992-

Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 50, lid 4, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*

Produkt: beschikking

NB: de overdracht geschiedt bij notariële akte, bij deze akte verbindt de overdragende rechtspersoon zich tevens de rechten ten aanzien van gebouwen, terreinen en roerende zaken over te dragen.

Bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, houdende wijziging van de WVO, Stb. 1993, 666, in verband met de *decentralisatie van de huisvestingsvoorzieningen*, wordt bepaald dat de **gemeenteraad** een dergelijke ontheffing kan geven voor scholen voor vwo, avo en vbo, voor andere scholen verleent **de minister** de ontheffing.

4.5.3.2 Overige voorwaarden voor rijksbekostiging van het bijzonder voortgezet onderwijs

262.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw

Handeling: het geven van nadere voorschriften omtrent de samenstelling en werkwijze van de commissies van beroep ten behoeve van het bijzonder voortgezet onderwijs

Periode: 1968-

Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 53, lid 4
WVO, Stb. 1986, 552, art. 53, lid 4
WVO, Stb. 1993, art. 53, lid 4
WVO, Stb. 1998, art. 53, lid 4

Produkt: AMvB

NB:

263.

Actor: de Onderwijsraad

Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het

aanwijzen van niet uit openbare kas bekostigde bijzondere scholen die een bevoegdheid krijgen om aan eindexamenkandidaten die met een goed gevolg hun eindexamen hebben behaald een diploma uit te reiken

Periode: 1968-1997
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 56, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 56, lid 1
WVO, Stb. 1993, art. 56, lid 1

Produkt: advies
NB:

264.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van niet uit openbare kas bekostigde bijzondere scholen die een bevoegdheid krijgen om aan eindexamenkandidaten die met een goed gevolg hun eindexamen hebben behaald een diploma uit te reiken

Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 56, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 56, lid 1
WVO, Stb. 1993, art. 56, lid 1
WVO, Stb. 1998, art. 56, lid 1

Produkt: beschikking
NB: de aanwijzing geschiedt op verzoek van het schoolbestuur aan de minister. Bij het verzoek worden overlegd:

- het leer- of schoolwerkplan van de school¹²
- een opgave van de bewijzen van bekwaamheid en van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding aan de leraren
- de statuten en het reglement van de rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid die de school in stand houdt.

De minister kon tot 1997, nadat hij de Onderwijsraad had gehoord, de aanwijzing weer intrekken als niet voldaan wordt aan de vereisten gesteld in de artikelen 56 en 58 of indien van misbruik van de aanwijzing is gebleken. De adviesverplichting van de Onderwijsraad is inmiddels per 11-06-1997 vervallen.

4.5.4 Andere vormen van voortgezet onderwijs

265.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van andere vormen van voortgezet onderwijs waarvan de kosten geheel of gedeeltelijk voor rijksbijdrage in aanmerking komen

Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 40, art. 61
WVO, Stb. 1986, 552, art. 61
WVO, Stb. 1993, 666, art. 61
WVO, Stb. 1998, 512, art. 61

Produkt: besluit

¹² De minister kan, nadat hij de Onderwijsraad heeft gehoord, ten behoeve van de bijzondere inrichting van de school goedkeuren dat wordt afgeweken van de voorschriften waaraan een leer- of schoolwerkplan volgens de artikelen 22 en 23 van de WVO moet voldoen

NB: tot 1997 ging het hier in ieder geval over vormingsinstituten voor jeugdigen, voor wie de verplichting tot het volgen van volledig dagonderwijs was geëindigd (zie ook Wet decentralisatie huisvestingsvoorzieningen, Stb. 1996, 402). De zinsnede in art. 61 die van toepassing was op vormingsinstituten voor jeugdigen is bij die wet geschrapt. Het vormingswerk voor jeugdigen is thans ondergebracht in de WEB. Aan de hand van art. 63 kan de Kroon bepalen welke artikelen van de WVO kunnen worden toegepast op inrichtingen bedoeld in artikel 61.

266.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels voor het geheel of gedeeltelijk bekostigen van andere vormen van voortgezet onderwijs
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 40, art. 61
WVO, Stb. 1986, 552, art. 61
WVO, Stb. 1993, 666, art. 61
WVO, Stb. 1998, 512, art. 61
Produkt: AMvB
NB:

267.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van richtlijnen betreffende het programma en de eisen van bekwaamheid van de leraren binnen andere vormen van onderwijs, alsmede voorschriften ten aanzien van de lokalen
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 40, art. 62
WVO, Stb. 1986, 552, art. 62
WVO, Stb. 1993, 666, art. 62
WVO, Stb. 1998, 512, art. 62
Produkt: AMvB
NB:

4.5.5 Ouders en leerlingen; inspraak en medezeggenschap

De WVO van 1963, Stb. 40 bepaalde dat er aan elke openbare school een oudercommissie verbonden moest worden. Zo'n commissie werd gevormd door ouders, voogden en verzorgers van de leerlingen. Mede zitting hadden, met adviserende stem, de rector of directeur en een leraar. Het schoolbestuur van een bijzondere school kon eveneens de ouders in de gelegenheid stellen een oudercommissie te vormen. De commissie had tot doel de bloei van de school te bevorderen door bij de ouders, voogden of verzorgers de belangstelling hiervoor aan te kweken. Meerdere commissies binnen een gemeente konden zich verenigen tot een ouderraad of schoolraad. De commissies veranderden in 1981 in een medezeggenschapsraad.

In de Wet van 16-12-1981, *Wet medezeggenschap onderwijs*, Stb. 778, wordt de basis gelegd voor de medezeggenschap van het personeel, de ouders en de leerlingen binnen het basis- en voortgezet onderwijs. In de medezeggenschapsraad kunnen zij meepraten over het onderwijskundig beleid van de school. Leerlingen hebben op basis van deze wet ook de mogelijkheid een leerlingenraad op te richten. Over dat beleid wordt door de scholen verantwoording afgelegd in diverse plandocumenten. In de toekomst zal het **schoolplan** het interne beleidsproces (voor de dialoog tussen schoolbestuur, schooldirectie en medezeggenschapsraad) het schoolbeleid verantwoorden, terwijl de **schoolgids** een verantwoording van de school naar de ouders toe gaat vormen.

In een door de overheid uit te geven landelijke **onderwijsgids** zullen ouders en leerlingen geïnformeerd worden over hun rechten en plichten tegenover de school.

Een wettelijke plicht tot het instellen van klachtenregelingen binnen de scholen zal de positie van

ouders en leerlingen verder versterken. Een kwaliteitswet zal het wettelijke kader vormen voor een aantal zaken met betrekking tot het kwaliteitsbeleid in het voortgezet onderwijs. Alle scholen moeten per 1 augustus 1998 over een klachtenregeling beschikken. In het schoolplan moet beschreven worden hoe de school de kwaliteit van het onderwijs bewaakt en verbetert, welk onderwijskundig beleid en welk personeelsbeleid men voert. In de schoolgids worden de ouders en de leerlingen geïnformeerd over o.a. de gang van zaken op de school. Verder is de Inspectie van het Onderwijs in september 1998 gekomen met de zogenaamde □kwaliteitskaarten□. (zie ook bijlage 5)

268.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het stellen van regels waarop meerdere oudercommissies binnen een gemeente zich kunnen verenigen tot een ouder- of schoolraad
Periode: 1968-1981
Grondslag: WVO, Stb. 40, art. 45, lid 2
Produkt: advies
NB: deze handeling is vervallen bij de Wet van 16-12-1981, *Wet medezeggenschap onderwijs*, Stb. 778.

269.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels waarop meerdere oudercommissies binnen een gemeente zich kunnen verenigen tot een ouder- of schoolraad
Periode: 1968-1981
Grondslag: WVO, Stb. 40, art. 45, lid 2
Produkt: AMvB
NB: deze handeling is vervallen bij de Wet van 16-12-1981, *Wet medezeggenschap onderwijs*, Stb. 778.

270.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de totstandkoming, de inrichting en de verdere bevoegdheden van de oudercommissies, de ouderraden en de schoolraden
Periode: 1968-1981
Grondslag: WVO, Stb. 40, art. 45, lid 5
Produkt: AMvB
NB: deze handeling is vervallen bij de Wet van 16-12-1981, *Wet medezeggenschap onderwijs*, Stb. 778.

4.6 BEKOSTIGING

De *Wet op het voortgezet onderwijs (WVO)* bevat de grondslagen voor de bekostiging. In deze wet wordt ook geregeld op welke wijze vergoedingsbedragen worden vastgesteld.

Het *Bekostigingsbesluit WVO* beschrijft de administratieve processen waarlangs de scholen de vergoedingen ontvangen. Het *Bekostigingsbesluit WVO* hangt nauw samen met het *Huisvestingsbesluit WVO/WCBO* en het *Formatiebesluit*.

Aanvang, wijze en beëindiging van de bekostiging

4.6.1 Aanvang van bekostiging

4.6.1.1 Plan van Scholen

De bekostiging van een school kan pas aanvang nemen als de school wordt geplaatst op een Plan van Scholen, dat vastgesteld is volgens de bepalingen van de WVO, artikelen 65 t/m 74.

Het plan vormt de grondslag voor het stichten van nieuwe scholen.

De minister van Onderwijs stelt jaarlijks een Plan van Scholen vast. Daarin is aangegeven welke scholen in de drie kalenderjaren, volgende op het jaar van vaststelling, voor rijksbekostiging in aanmerking zullen worden gebracht.

Dit plan heeft tot **doel** te komen tot een evenwichtig geheel van onderwijsvoorzieningen naar soort van onderwijs, mede gelet op het verlangde onderwijs in het betrokken gebied. Op het plan worden uitsluitend scholen geplaatst waarover overleg heeft plaatsgevonden met de daarvoor in aanmerking komende organisaties en, indien het landbouwonderwijs betreft, met de minister van Landbouw, en nadat (tot 1997) de Onderwijsraad gehoord is.

271.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het jaarlijks vaststellen van het plan van scholen
Periode: 1968-1997
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 65, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 65, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 65, lid 1
Produkt: advies
NB:

272.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het jaarlijks vaststellen van het plan van scholen
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 65, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 65, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 65, lid 1
Produkt: beschikkingen en een toetsingskader voor de volgende planperiode (art. 65a, lid 1, onder b)
NB:

273.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het geven van voorschriften omtrent het bepalen van het tijdstip waarop verzoeken tot opnemen in het plan van scholen, ingediend door een gemeente waarin een of meer rijksscholen gevestigd zijn, behandeld zullen worden

Periode: 1991-1995

Grondslag: Wet van 18-04-1991, Stb. 226, art. V

Produkt: AMvB

NB: in deze handeling gaat het om gemeenten die geen verzoek tot bestuursoverdracht van rijksscholen hebben ingediend, maar wel opgenomen willen worden in het plan van scholen.

274.

Actor: Gedeputeerde Staten

Handeling: het vaststellen of voldoende is voorzien in de behoefte aan openbaar onderwijs in een voldoende aantal scholen in de provincie

Periode: 1968-

Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art.66, lid 2
Besluit aanvang bekostiging WVO, Stb. 1969, 22, art. 9
WVO, Stb. 1986, 552, art. 66, lid 2
WVO, Stb. 1993, 666, art. 66, lid 2

Produkt: besluit

NB: dit gebeurt ten minste eenmaal in de drie jaren

275.

Actor: Provinciale Staten

Handeling: het geven van een oordeel over de verzoeken tot opnemng in het Plan van Scholen

Periode: 1985-

Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 66, lid 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 09-08-1985, Stb. 466
WVO, Stb. 1986, 552, art. 66, lid 5
WVO, Stb. 1993, 666, art. 66, lid 5

Produkt: advies

NB:

276.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw

Handeling: het opnemen van een school in het eerstvolgende Plan van Scholen na een beslissing op een beroep

Periode: 1968-

Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 72
WVO, Stb. 1986,552, art. 72
WVO, Stb. 1993, 666, art. 72

Produkt: beschikking

NB:

277.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw

Handeling: het voor bekostiging in aanmerking brengen van cursussen

Periode: 1968-

Grondslag: WVO, Wet van 14-05-1963, Stb. 40, art. 75, lid 1
WVO, Stb. 1986,552, art. 75, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 75b, lid 1

Produkt: beschikking

NB: de minister kan aan de bekostiging voorwaarden verbinden

278.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het onder voorwaarden voor bekostiging in aanmerking brengen van een school welke is opgericht door een omzetting van een bekostigde bijzondere school in een gelijksoortige openbare school of omgekeerd
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 75, lid 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 15-03-1969, Stb. 142
Wet van 28-05-1975, Stb. 386, art. 75, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 75, lid 2
WVO, Stb. 1993, 666, art. 75, lid 1
Produkt: beschikking
NB: vooraf is er overleg geweest met de daarvoor in aanmerking komende organisaties

279.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het goedkeuren dat een bekostigde school wordt gesplitst of een andere plaats van vestiging krijgt
Periode: 1975-
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 75, lid 3, zoals gewijzigd bij de Wet van 28-05-1975, Stb. 386
WVO, Stb. 1986, 552, art. 75, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 75, lid 2
Produkt: beschikking
NB: de minister kan hierbij voorwaarden stellen. Voordat de minister goedkeuring verleent, is er overleg geweest met de daarvoor in aanmerking komende organisaties.

280.

Actor: Gedeputeerde Staten
Handeling: het vaststellen of er voldoende wordt voorzien in de behoefte aan openbaar onderwijs in een genoegzaam aantal scholen naar aanleiding van verzoeken om omzetting of verplaatsing van een openbare school
Periode: 1987-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 75, lid 4, zoals gewijzigd bij de Wet van 18-06-1987, Stb. 341
WVO, Stb. 1993, 666, art. 75, lid 3
Produkt: besluit
NB: deze handeling vindt plaats naar aanleiding van een verzoek om omzetting van een openbare school in een gelijksoortige bijzondere school of een verzoek betreffende de verplaatsing van een openbare school

281.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het bekostigen van een nevenvestiging
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 75, lid 6, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270
WVO, Stb. 1993, 666, art. 75, lid 5
Produkt: beschikking
NB: de minister kan hiertoe besluiten als zich bijzondere omstandigheden hebben voorgedaan en nadat hij de daarvoor in aanmerking komende organisaties gehoord heeft. De minister stelt hierbij voorwaarden.

282.
Actor: Provinciale Staten
Handeling: het jaarlijks adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent omzettingen, splitsingen, verplaatsingen of nevenvestigingen van scholen voor voortgezet onderwijs
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 75a, lid 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270
WVO, Stb. 1993, 666, art.75a, lid 2
Produkt: advies
NB:

283.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van overzichten van verzoeken tot omzetting, splitsing, verplaatsing of nevenvestiging
Periode: 1993-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 75a, lid 4, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270
WVO, Stb. 1993, 666, art.75a, lid 4
Produkt: beschikking
NB: de minister stelt tevens vast welke nevenvestigingen voor rijksbekostiging in aanmerking zullen worden gebracht. Bovendien wordt bekeken of het tot stand brengen van een omzetting, splitsing, verplaatsing of nevenvestiging niet leidt tot een versterking van het evenwichtig geheel van voorzieningen.

284.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het stellen van regels voor het ter beschikking stellen van middelen ten behoeve van studiekeuzevoorlichting aan (potentiële) leerlingen van scholen
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 75c, zoals gewijzigd bij de Wet van 19-12-1991, Stb. 709, *Kaderwet volwasseneneducatie 1991*
WVO, Stb. 1993, 666, art. 75c
Produkt: ministeriële regeling
NB:

285.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het ter beschikking stellen van aanvullende middelen ten behoeve van de uitvoering van het onderwijs of voor verhoging van de mogelijkheid tot deelname aan het onderwijs
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 75d, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, *Wet op het cursorisch beroepsonderwijs*, Stb. 337
WVO, Stb. 1993, 666, art. 75d
Produkt: beschikking
NB: deze handeling vind onder nader te stellen voorwaarden plaats

286.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de uitvoering van de aanvang van de bekostiging
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 76
WVO, Stb. 1986, 552, art. 76
WVO, Stb. 1993, 666, art. 76
Produkt: AMvB, *Besluit aanvang bekostiging WVO*, besluit van 13-01-1969, Stb 22, gewijzigd bij
o.a. Besluit van 10-11-1993, Stb. 594

NB:

287.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van aanwijzingen over de manier waarop prognoses omtrent de te
verwachten omvang van scholen tot stand moeten komen
Periode: 1969-
Grondslag: Besluit aanvang bekostiging WVO, besluit van 13-01-1969, Stb. 22, art. 4 t/m 6
Produkt: besluit
NB: een verzoek om opnemning in een plan van scholen dient te worden ingediend met een
prognose omtrent de te verwachten omvang van de school

288.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het opdelen van Nederland in gebieden, die als rekeneenheid zullen dienen bij het
opstellen van prognoses omtrent de te verwachten omvang van scholen
Periode: 1969-
Grondslag: Besluit aanvang bekostiging WVO, besluit van 13-01-1969, Stb. 22, art.5, lid 1
Produkt: besluit
NB:

289.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere aanwijzingen omtrent de wijze waarop Burgemeester en
Wethouders van een gemeente gegevens omtrent het openbaar voortgezet onderwijs
moeten verstrekken
Periode: 1969-
Grondslag: Besluit aanvang bekostiging WVO, besluit van 13-01-1969, Stb. 22, art.8, lid 4
Produkt: besluit
NB: de bedoelde gegevens zijn onder andere:

- het aantal en de soort van de in de gemeente gevestigde rijksscholen (**tot 1995**) en gemeentelijke scholen, alsmede van de scholen die door de gemeente in samenwerking met een of meer andere gemeenten in stand worden gehouden
- de adressen van die scholen
- de aantallen leerlingen, verdeeld over de leerjaren aan elk van die scholen

290.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het beslissen welke gegevens het bevoegd gezag van een school moet overleggen
voordat de feitelijke bekostiging kan aanvangen
Periode: 1969-
Grondslag: Besluit aanvang bekostiging WVO, besluit van 13-01-1969, Stb. 22, art. 10
Produkt: besluit
NB:

291.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het tijdstip voor welke het verzoek om in aanmerking te komen voor bekostiging van cursussen moet worden ingediend
Periode: 1969-
Grondslag: Besluit aanvang bekostiging WVO, besluit van 13-01-1969, Stb. 22, art. 13
Produkt: besluit
NB: daarbij wordt tevens bepaald welke gegevens moeten worden overlegd

292.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere voorschriften omtrent de wijze van bekostiging van een scholengemeenschap
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 77, lid 3
WVO, Stb. 1986,552, art. 77, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*, art. 77, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 77, lid 4
Produkt: AMvB
NB:

4.6.1.2 Voorzieningen in de huisvesting en inventaris

Bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*, werd een nieuwe afdeling ingevoerd betreffende de voorzieningen in de huisvesting en inventaris. In de Wet van 04-07-1996, Stb. 402 wordt bepaald dat de zorg voor de voorzieningen in de huisvesting voor scholen voor vwo, avo en vbo voor rekening komen van de gemeenteraad van de gemeente waarin de scholen of hoofdvestigingen van de scholen gevestigd zijn.

293.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vergoeden van voorzieningen in de huisvesting en inventaris
Periode: 1993-1997
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 76a, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: beschikking
NB: de vergoeding kan alleen gegeven worden wanneer de minister zijn goedkeuring verleend heeft aan de voorziening.

294.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere voorschriften voor de uitvoering van de bekostiging van voorzieningen in de huisvesting en inventaris
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 76a, lid 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: AMvB
NB: art. 76a is bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, houdende wijziging van de WVO, Stb. 1993, 666, vernummerd tot 76y, en gaat het vanaf 01-01-1997 uitsluitend om de

bekostiging van inrichtingen voor voortgezet onderwijs, zoals aangegeven in art. 61 van de WVO.

295.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen waaruit de voorzieningen in de huisvesting en inventaris¹³ uitsluitend kunnen bestaan
Periode: 1993-1996
Grondslag: Huisvestingsbesluit WVO/WCBO, besluit van 25-06-1993, Stb. 356, art. 3, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB: deze handeling geldt niet voor scholen voor landbouwonderwijs

296.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het model voor aanvragen voor voorzieningen in de huisvesting en inventaris

¹³ Voorzieningen in de huisvesting worden onderscheiden in blijvende- en tijdelijke voorzieningen.

Onder [blijvende voorzieningen] wordt verstaan:

- nieuwbouw
- uitbreiding
- aanpassing van een gebouw dat als blijvende voorziening in de huisvesting geldt
- terreinen, daaronder begrepen vestiging van erfpacht en andere beperkte rechten
- te verwerven gebouwen

Onder [tijdelijke voorzieningen] wordt verstaan:

- nieuwbouw van tijdelijke lokalen voor scholen of nieuwbouw van tijdelijke kantoorruimten voor landelijke organen
- verplaatsing van tijdelijke lokalen voor scholen of verplaatsing van tijdelijke kantoorruimten voor landelijke organen
- huur van gebouwen
- huur van terreinen
- te verwerven gebouwen

Onder [voorzieningen in de inventaris] wordt verstaan:

- eerste aanschaf van schoolmeubelen
- eerste aanschaf van leer- en hulpmiddelen

Periode: 1993-1996
Grondslag: Huisvestingsbesluit WVO/WCBO, besluit van 25-06-1993, Stb. 356, art. 4, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB: bij dezelfde regeling wordt vastgesteld welke gegevens het bevoegd gezag van een school moet geven

297.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het jaarlijks vaststellen van een investeringsprogramma¹⁴ en een intentioneel investeringsprogramma¹⁵ (IIS)
Periode: 1993-
Grondslag: Huisvestingsbesluit WVO/WCBO, besluit van 25-06-1993, Stb. 356, art. 5, lid 1
Produkt: besluit
NB: deze programma's worden vastgesteld na overleg met de daarvoor in aanmerking komende organisaties

298.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van voorschriften omtrent een prognosetechniek ten aanzien van het leerlingenaantal, een methodiek voor ruimtenormering alsmede een beoordelingstechniek en criteria ten behoeve van prioriteitenstelling
Periode: 1993-1996
Grondslag: Huisvestingsbesluit WVO/WCBO, besluit van 25-06-1993, Stb. 356, art. 11
Produkt: ministeriële regeling
NB:

299.

Actor: de minister van Onderwijs

¹⁴ Het investeringsprogramma omvat de voorzieningen voor blijvende en tijdelijke nieuwbouw, blijvende en tijdelijke uitbreiding en de te verwerven gebouwen, alsmede de eerste aanschaf van schoolmeubelen en leer- en hulpmiddelen, voor zover deze een bedrag van f500.000 gulden te boven zullen gaan.

¹⁵ Het intentioneel investeringsprogramma omvat de voorzieningen ten aanzien waarvan het voornemen bestaat om deze in enige van de komende jaren voor vergoeding in aanmerking te laten komen. Het gaat hierbij ook om de voorzieningen voor blijvende en tijdelijke nieuwbouw, blijvende en tijdelijke uitbreiding en de te verwerven gebouwen, alsmede de eerste aanschaf van schoolmeubelen en leer- en hulpmiddelen, voor zover deze een bedrag van f500.000 gulden te boven zullen gaan.
Voor de beslissing tot opnemning in het investeringsprogramma zal ten minste geverifieerd moeten worden of de behoefte nog in dezelfde mate aanwezig is.

Handeling: het jaarlijks vaststellen van de tarieven voor ingebruikgeving en verhuur
Periode: 1993-1996
Grondslag: Huisvestingsbesluit WVO/WCBO, besluit van 25-06-1993, Stb. 356, art.13, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB: het gaat hier om de tarieven die het bevoegd gezag ten hoogste in rekening mag brengen

300.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het toekennen van vergoeding voor voorzieningen in het jaar 1993
Periode: 1993-1996
Grondslag: Huisvestingsbesluit WVO/WCBO, besluit van 25-06-1993, Stb. 356, art. 16
Produkt: besluit
NB: deze handeling moet gezien worden in het kader van overgangsvoorschriften; voor de toewijzing van voorzieningen in het jaar 1993 geldt een afwijkende procedure.

301.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent het vaststellen van de minimum vloeroppervlakten van voorzieningen in de huisvesting voor scholen voor vwo, avo, vbo
Periode: 1997-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, in verband met de decentralisatie huisvestingsvoorzieningen, ten aanzien van een nieuw artikel 76c, lid 2
Produkt: AMvB, *Uitvoeringsbesluit voorzieningen in de huisvesting PO/VO*, Stb. 1997, 125
NB: het gaat om de bruto vloeroppervlakten per gelijktijdig aanwezige leerling. De oppervlakten kunnen per schoolsoort verschillend worden vastgesteld.

4.6.2 Wijze van bekostiging

In deze paragraaf wordt het volgende onderscheid gemaakt

- de **grondslagen** voor de bekostiging, met onderverdeling in 3 perioden waarin verschillende bekostigingssystematieken van kracht waren
- de **wijze** waarop de hoogte van de vergoeding wordt bepaald
- de **wijze** waarop de vergoeding wordt uitgekeerd

4.6.2.1 Grondslagen voor bekostiging

Onderscheiden worden de volgende perioden:

a) De periode vóór 1992

De grondslag voor de bekostiging vormden de artikelen 78 tot en met 115 van de WVO, Stb. 1963, 40. Er werd onderscheid gemaakt in de volgende kosten

- salarissen
- stichtingskosten
- huren
- inrichtingskosten
- exploitatiekosten

b) De periode 1992-1996

De kosten van de gemeentelijke en bijzondere scholen worden door het Rijk vergoed met inachtneming van de artikelen 76a, 76b en 78 t/m 106.

Onderscheid werd gemaakt in:

- huisvestingskosten
- inventariskosten
- exploitatiekosten
- personeelskosten
- nascholingskosten

De **programma's van eisen (PVE's)** vormen de grondslag voor de vergoeding van de huisvestings- en inventariskosten, en zouden de grondslag vormen van de exploitatiekosten. In de praktijk is voor de vergoeding van de exploitatiekosten gebruik gemaakt van een overgangsregeling, geformuleerd in art. XV van de Wet van 27-02-1992, Stb. 112.

Het **Formatiebudgetsysteem** vormt de grondslag voor de personeelskosten en de nascholingskosten. De artikelen 84 en 85 van de WVO gaan over de vergoeding die de scholen voor vwo, avo en vbo genormeerd ontvangen voor hun personeelsbeleid. Er wordt uitgegaan van een **formatiebudgetsysteem**, waarbij formatierekeneenheden (**fre s**) worden gehanteerd. Deze fre's bepalen het budget van een schoolbestuur voor wat betreft het personeelsbeleid. Op basis van een AMvB wordt het aantal toe te kennen fre's bepaald. Deze basisregeling gaat uit van een formatie-omvang die redelijkerwijs voldoende wordt geacht voor het geven van onderwijs en de overige werkzaamheden die voortvloeien uit de betreffende schoolsoort.

Scholen ontvangen een normatieve opslag van fre's ten behoeve van wrijvingen (fricties).

In bijzondere gevallen kunnen er meer fre's toegekend worden dan op grond van de basisregeling is vastgesteld. Het *Formatiebesluit* geeft hiervoor de voorwaarden.

c) vanaf 1996: lumpsum

Vanaf 1 augustus 1996 is er sprake van een normatief berekende personele vergoeding, die samen met de genormeerde exploitatievergoeding een lump-sum vormt, waardoor het bestuur meer bestedingsvrijheid krijgt. Onder lump-sum krijgen de scholen een bedrag ineens uitbetaald voor zowel de personele- als de exploitatiekosten.
Tot 1 augustus 1998 is er sprake van een invoeringsperiode.

4.6.2.2 De periode **vóór 1992**

Tot 1992 bestonden de kosten van de scholen uit:

- **salarissen** (kosten van salarissen en toelagen, uitkeringen, pensioenbijdragen, bijdragen voor weduwen en wezen en premies)
- **stichtingskosten** (kosten van aankopen, stichten, verbouwen, herbouwen en uitbreiden van schoolgebouwen, dienstwoningen voor het personeel en van terreinen bestemd voor het onderwijs)
- **huren** van schoolgebouwen, lokalen, dienstwoningen of terreinen, alsmede de kosten van bijvoorbeeld erfpacht
- **inrichtingskosten** (kosten van het aanschaffen van schoolmeubelen, leer- en hulpmiddelen en schoolbehoeften)
- **exploitatiekosten** (
 - kosten voor onderhoud van schoolgebouwen of lokalen, dienstwoningen en terreinen en van de daarop rustende lasten
 - de kosten voor water en energieverbruik
 - kosten voor onderhoud van het meubilair en leer- en hulpmiddelen
 - kosten van aanschaffen van schoolmeubelen, leer- en hulpmiddelen en schoolbehoefte ter vervanging of aanvulling van de oude schoolmeubelen of leer- en hulpmiddelen
 - administratiekosten
 - kosten van medezeggenschap
 - andere uitgaven ter verzekering van de goede gang van het onderwijs
 - kosten voor godsdienst- of vormingsonderwijs)

* de kosten voor schoonmaken vielen oorspronkelijk onder de personele kosten; vanaf 1994 is deze post overgeheveld naar de materiële bekostiging.

4.6.2.2.1 Salarissen

302.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels voor het vergoeden van de salarissen van het personeel van scholen voor voortgezet onderwijs
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 80 en 81
WVO, Stb. 1986, 552, art. 77
Produkt: ministeriële regeling
NB:

303.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften voor elke soort van scholen betreffende de formatie van het niet-onderwijzend personeel
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 79, lid 9
WVO, Stb. 1986, 552, art. 79, lid 9
Produkt: AMvB, *Besluit houdende regels inzake de rechtspositionele gevolgen i.v.m. de invoering van het m.d.g.o.*, Stb. 1985, 500)

NB:

4.6.2.2.2 Stichtingskosten

304.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het bedrag dat zou zijn besteed ten behoeve van een overeenkomstige rijksschool ,in verband met de berekening van de vergoeding voor de stichtingskosten van een gemeentelijke school voor vwo, havo of mavo
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 82, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 80, lid 1
Produkt: beschikking
NB:

305.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het jaarlijks vergoeden van de stichtingskosten van een gemeentelijke school voor vwo, havo of mavo
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 82
WVO, Stb. 1986, 552, art. 80, lid 2 t/m 4
Produkt: beschikking
NB:

306.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels voor het toekennen van een vergoeding voor de kosten van tijdelijke voorziening in gebouwen of terreinen
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 82, lid 8
WVO, Stb. 1986, 552, art. 80, lid 5
Produkt: AMvB, *Besluit kostenvergoeding tijdelijke voorziening in gebouwen of terreinen WVO, Stb. 1980, 61*
NB:

307.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels voor het bekostigen van een tijdelijke voorziening in de huisvesting
Periode: 1976-1992
Grondslag: Besluit kostenvergoeding tijdelijke voorziening in gebouwen of terreinen WVO, Stb. 1980, 61, art. 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

308.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het goedkeuren van een tijdelijke voorziening ten behoeve van de huisvesting
Periode: 1976-1992

Grondslag: Besluit kostenvergoeding tijdelijke voorziening in gebouwen of terreinen WVO, Stb. 1980, 61, art. 2
Produkt: beschikking
NB:

309.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het jaarlijks vergoeden van de stichtingskosten van een bijzondere school voor wvo, havo of mavo
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 83
WVO, Stb. 1986, 552, art. 81
Produkt: beschikking
NB: de minister dient zijn goedkeuring te verlenen aan de plannen en begrotingen omtrent de gebouwen en terreinen van een bijzondere school voor wvo, havo of mavo

310.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het benoemen van een deskundige ten behoeve van het schatten van de waarde van gebouwen en terreinen van een bijzondere school voor wvo, havo of mavo die om niet zijn verkregen of uit eigen middelen zijn bekostigd
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 83, lid 6
WVO, Stb. 1986, 552, art. 81, lid 6
Produkt: beschikking
NB: deze handeling vindt plaats indien het bevoegd gezag zich niet kan vinden in de vaststelling van de waarde door de minister; drie deskundigen zullen dan een nieuwe schatting doen. De overige twee deskundigen worden benoemd door respectievelijk Gedeputeerde Staten en door het bevoegd gezag. Het Rijk draagt de kosten van de schatting.

311.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels voor het toekennen van een vergoeding voor de kosten van tijdelijke voorziening in gebouwen en terreinen van een bijzondere school voor wvo, havo of mavo
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 83, lid 11
WVO, Stb. 1986, 552, art. 81, lid 11
Produkt: AMvB, *Besluit kostenvergoeding tijdelijke voorziening in gebouwen of terreinen WVO, Stb. 1980, 61*
NB:

4.6.2.2.3 Inrichtingskosten

312.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het bedrag dat nodig zou zijn voor de inrichting of onderdelen van die inrichting van een overeenkomstige rijkschool, ten behoeve van de berekening

van de vergoeding van de inrichtingskosten van een gemeentelijke school voor vwo, havo of mavo
Periode: 1967-1992
Grondslag: OWVO, Wet van 30-06-1967, Stb. 386, art. 84, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 82, lid 1
Produkt: beschikking
NB:

313.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het bedrag dat nodig zou zijn voor de inrichting of onderdelen van die inrichting van een overeenkomstige rijksschool, ten behoeve van de berekening van de vergoeding van de inrichtingskosten van een bijzondere school voor vwo, havo of mavo
Periode: 1967-1992
Grondslag: OWVO, Wet van 30-06-1967, Stb. 386, art. 85, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 83, lid 1
Produkt: beschikking
NB:

314.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het bedrag dat nodig zou zijn voor de stichting en inrichting of onderdelen van die inrichting van een overeenkomstige rijksschool, ten behoeve van de berekening van de vergoeding van de stichtings- of inrichtingskosten van een gemeentelijke of bijzondere school voor lavo of beroepsonderwijs
Periode: 1967-1992
Grondslag: OWVO, Wet van 30-06-1967, Stb. 386, art. 83, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 81 en 84
Produkt: beschikking
NB:

4.6.2.2.4 Exploitatiekosten

315.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften waarbij het model voor de begroting alsmede de richtlijnen voor de raming van de exploitatiekosten wordt vastgesteld
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 79, lid 8
WVO, Stb. 1986, 552, art. 79, lid 8
Produkt: AMvB, *Besluit wijze van bekostiging WVO*, Stb. 1968, 639
NB: bij de voorbereiding van de AMvB heeft overleg plaatsgevonden met de daarvoor in aanmerking komende organisaties

316.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels voor het jaarlijks vaststellen van het vergoedingsbedrag voor de exploitatiekosten van een school voor vwo, havo of mavo
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 87, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 85, lid 1
Produkt: AMvB, *Besluit wijze van berekening rijksvergoeding exploitatiekosten vwo, havo, mavo*, Stb. 1980, 161

NB: het vergoedingsbedrag wordt jaarlijks voor 1 oktober vastgesteld.
Indien het bevoegd gezag meer dan een school voor vwo,havo of mavo in stand houdt, kunnen de bedragen van de vergoeding van de exploitatiekosten, toegekend voor elk van die scholen afzonderlijk, onder goedkeuring van de minister worden besteed ten behoeve van de exploitatie van die scholen gezamenlijk.

317.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van een maatstaf om het aantal ruimte-eenheden te kunnen bepalen waarover de rijksscholen beschikken
Periode: 1979-1992
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 85, lid 3
Produkt: AMvB, *Besluit wijze van berekening rijksvergoeding exploitatiekosten vwo, havo, mavo, Stb. 1980, 161*

NB:

318.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het jaarlijks vaststellen van het totaal van de in het voorafgaande kalenderjaar uitgegeven bedragen aan exploitatiekosten van de rijksscholen
Periode: 1977-1992
Grondslag: Besluit wijze van berekening rijksvergoeding exploitatiekosten vwo-havo-mavo, Stb. 1980, 161, art. 2, lid 1
Produkt: besluit

NB:

319.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent een verhoging van het vergoedingsbedrag voor de exploitatiekosten van een gemeentelijke of bijzondere school welke in bijzondere omstandigheden verkeert
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 92, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 90, lid 1
Produkt: advies
NB: de adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

320.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het verhogen van het vergoedingsbedrag voor de exploitatiekosten van een gemeentelijke of bijzondere school welke in bijzondere omstandigheden verkeert
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 92, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 90, lid 1
Produkt: beschikking
NB: het verzoek moet ingediend worden door het bevoegd gezag van de school

4.6.2.2.5 Vaststelling en uitkering van de vergoedingen

321.

Actor: de minister van Onderwijs /de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het gedeelte van de kosten van personeel dat belast is met

werkzaamheden in verband met contractactiviteiten, dat dient ter compensatie van de ten laste van het Rijk komende kosten van de voor dit personeel geldende rechtspositionele voorzieningen

Periode: 1989-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 14-06-1989, Stb. 297, art. 93a
Produkt: beschikking
NB: onder contractactiviteiten wordt verstaan: niet ten laste van □s Rijks kas komende cursussen en werkzaamheden

322.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het bedrag van de vergoedingen waarop de gemeente of het schoolbestuur van een bijzondere school aanspraak heeft
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 94 en 95
WVO, Stb. 1986, 552, art. 92 en 93
Produkt: beschikking
NB: de uitkering van de vergoeding gebeurt bij voorschot. Er worden voorschriften gegeven voor de verrekening van de uitgekeerde voorschotten met het bedrag van de vastgestelde vergoeding.

323.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels voor het op de vergoeding in mindering brengen van de salarissen, de toelagen en uitkeringen voor personeel
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 96
WVO, Stb. 1986, 552, art. 94
Produkt: AMvB, *Besluit wijze van bekostiging WVO, Stb. 1968, 639, en Besluit proefprojecten nieuw vervolg/beroepsonderwijs, Stb. 1980, 283*
NB:

4.6.2.3 De periode 1992-1996

Binnen het bekostigingsproces kunnen verschillende stappen onderscheiden worden:

- het vaststellen van:
 - **programma's van eisen** voor huisvestings- en inventaris-kosten
 - **normvergoedingen** voor de exploitatiekosten
 - **formatieregelingen** voor personeelskosten
- het toekennen van **voorschotten** aan scholen
- **financiële controle**
- **vaststelling** van de bedragen
- **verrekening** van de uitgekeerde voorschotten met de vergoeding door het ministerie
- **vaststelling** van het **totaalbedrag** en de toezending van de **beschikking** aan de scholen

4.6.2.3.1 Programma's van eisen voor huisvestings- en inventariskosten

De grondslag voor de vergoeding van huisvestings- en inventariskosten wordt gevormd door de programma's van eisen die bij ministeriële regeling vastgesteld worden. Alvorens deze ministeriële regeling wordt vastgesteld vraagt de minister advies aan een adviesgroep, die door hem ingesteld is, en waarin zijn vertegenwoordigd organisaties van gemeente- en schoolbesturen.

Er wordt onderscheid gemaakt in

- a) blijvende voorzieningen ; het gaat hierbij om nieuwbouw, uitbreiding, aanpassing van een gebouw dat als blijvende voorziening in de huisvesting geldt, terreinen, waaronder begrepen vestiging van erfpacht en andere beperkte rechten, en te verwerven gebouwen
- b) tijdelijke voorzieningen in de huisvesting, waaronder begrepen nieuwbouw of verplaatsing van tijdelijke lokalen, huur van gebouwen, terreinen en te verwerven gebouwen
- c) voorzieningen in de inventaris, waaronder voorzieningen als schoolmeubelen en hulp- en leermiddelen

Bovendien hebben de bovengenoemde programma's van eisen betrekking op herstel van schade.

Elk programma van eisen omvat

- een omschrijving van de in aanmerking genomen componenten waaruit de voorzieningen zijn opgebouwd
- de daarvoor noodzakelijk geachte bedragen
- de wijze waarop de voor elke voorziening vast te stellen vergoeding wordt berekend

De programma's van eisen voldoen aan de redelijke behoefte van een in normale omstandigheden verkerende school

324.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw

Handeling: het instellen van een adviesgroep programma's van eisen

Periode: 1992-

Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 80, lid 5, zoals gewijzigd bij Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel WVO*

Produkt: beschikking

NB: in deze adviesgroep hebben zitting organisaties van gemeente- en schoolbesturen. De

adviesgroep is een extern orgaan, en heeft als eerste taak te adviseren over de pve's, daarnaast functioneert de adviesgroep als evaluatie-orgaan voor de ontwikkelde pve's, de normbedragen en de overgangsregeling.

325.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het benoemen en ontslaan van de voorzitter en vier adviserende leden van de Adviesgroep Programma's van Eisen
Periode: 1993-1997
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art.69, lid 2
Produkt: beschikking
NB: de voorzitter wordt voorgedragen door verschillende onderwijsorganisaties

326.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het benoemen van de secretaris en overig personeel van het bureau van de Adviesgroep 'programma's van eisen'
Periode: 1993-1997
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 71, lid 2
Produkt: beschikking
NB: de adviesgroep wordt bijgestaan door een secretariaat, bestaand uit een secretaris en ten hoogste drie personeelsleden

327.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het evalueren van het herziene bekostigingsstelsel
Periode: 1993-1997
Grondslag: Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*, Stb. 112, art. XIX
Produkt: verslag, bestaande uit een rapport *Evaluatierapport BSM*, en een *Beleidsnota BSM*
NB: bij deze evaluatie wordt bekeken of de voorschriften bedoeld in art. XV voortgezet moeten worden

328.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van de programma's van eisen voor de huisvestings- en inventaris- kosten van scholen
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 80, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: ministeriële regeling
NB: deze handeling vervalt bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, houdende wijziging van de WVO, Stb. 1993, 666 in verband met de decentralisatie van de huisvestingsvoorzieningen met ingang van 01-01-1997 voor zover het scholen voor wvo, avo of vbo betreft. Voor zover het inrichtingen voor voortgezet onderwijs betreft blijft de handeling bestaan.

329.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het verlenen van een aanvullende vergoeding aan een school voor huisvestings- en inventariskosten in verband met bijzondere ontwikkelingen in het onderwijs

Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 83, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: beschikking
NB: het bevoegd gezag van een school dient een dergelijk verzoek in. De minister bepaalt hierbij het doel en de periode voor deze vergoeding.
Deze handeling vervalt bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, houdende wijziging van de WVO, Stb. 1993, 666 in verband met de decentralisatie van de huisvestingsvoorzieningen met ingang van 01-01-1997 voor zover het scholen voor vwo, avo of vbo betreft. Voor zover het inrichtingen voor voortgezet onderwijs betreft blijft de handeling bestaan.

4.6.2.3.2 Exploitatiekosten

Een programma van eisen voor de exploitatiekosten heeft betrekking op

- onderhoud (bouwkundig onderhoud van huisvestingsvoorzieningen)
- energie (gas, water, elektriciteit)
- middelen (leer- hulpmiddelen en schoolmeubelen)
- administratie, beheer en bestuur
- vanaf 1994: schoonmaken¹⁶ (o.a. kosten voor schoonmaakmiddelen)
- heffingen (rioolrechten, waterschapsrechten en andere publiekrechtelijke belastingen)

* de belasting ter zake van onroerende zaken (OZB) is vanaf 1-1-1997 voor rekening van de gemeente.

De minister hoort de Onderwijsraad over de voorzieningen □middelen en administratie,beheer en bestuur□

330.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het jaarlijks vaststellen van programma's van eisen voor de exploitatiekosten van scholen voor vwo,avo en vbo
Periode:
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*,ten aanzien van een nieuw artikel 86, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB: **art. 86 is echter niet in werking getreden; de vergoeding voor de exploitatiekosten vindt plaats op basis van art. XV van de Wet van 27-02-1992, Stb. 112.**

Deze interimregeling voor de vergoeding van de exploitatiekosten is in werking getreden op 1 januari 1993. Deze overgangsregeling zal nog omgezet moeten worden in een nieuwe regeling. Er is thans een wetsvoorstel ingediend waarbij de componenten van de vergoeding van de exploitatiekosten in de WVO zelf geregeld zullen worden (regeling nieuw bekostigingsstelsel exploitatiekosten voortgezet onderwijs).In deze nieuwe regeling, die waarschijnlijk in zal gaan per 1 augustus 1999, zal een nieuw artikel 86 worden opgenomen dat de componenten van de exploitatievergoeding opsomt, en dat tevens regelt hoe de bedragen worden vastgesteld. Bovendien wordt daarin voorzien in een aanpassing op grond van loon- en prijsontwikkelingen. De vaststelling van de vergoeding per school en per leerling vindt (nog steeds) plaats bij ministeriële regeling.

¹⁶ Bij de Wet van 22-12-1993, Stb. 741 is de post schoonmaakkosten toegevoegd aan de kostensoort exploitatiekosten.

331.
 Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
 Handeling: het geven van regels voor het vergoeden van de exploitatiekosten
 Periode: 1993-
 Grondslag: Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*, art. XV
 Produkt: ministeriële regeling
 NB: deze interimregeling voor het bekostigingsstelsel materieel (BSM) wordt ook aangeduid als *Interimregeling BSM*
332.
 Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
 Handeling: het geven van nadere voorschriften omtrent de voorschotten op de vergoeding van de exploitatiekosten worden aangevraagd, vastgesteld en verstrekt
 Periode: 1993-1997
 Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 44
 Produkt: ministeriële regeling
 NB:
333.
 Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
 Handeling: het toekennen van een aanvullende vergoeding voor exploitatiekosten aan een school voor vwo, avo of vbo
 Periode: 1992-
 Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 89, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs* WVO, Stb. 1993, 666, zoals gewijzigd bij de Wet van 31-05-1995, Stb. 318, *Regeling lump-sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo, avo, vbo*, art. 89, lid 2
 Produkt: beschikking
 NB: de extra vergoeding wordt toegekend indien bijzondere omstandigheden¹⁷ daartoe aanleiding geven. Dit artikel wordt bij de Wet van 31-05-1995, Stb. 318, *Regeling lump-sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo, avo, vbo*, houdende wijziging van o.a. de WVO, Stb. 1993, 666 vervangen door een nieuw art. 89
334.
 Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw

¹⁷ Onder bijzondere omstandigheden moet men hier verstaan:
 - bijzondere ontwikkelingen in het vwo-, avo- of vbo- onderwijs,
 De minister bepaalt hierbij de periode en het doel van de vergoeding,
 - bijzondere omstandigheden van de school zelf in verband met de staat van de huisvesting ten gevolge waarvan voor die school de totale kosten voor exploitatie aanzienlijk afwijken van die, nodig voor de redelijke behoeften van een in normale omstandigheden verkerende school. Voordat de minister een beslissing neemt, hoort hij de Onderwijsraad; de minister kan aan zijn beslissing voorwaarden verbinden.

Handeling:	het vaststellen van voorschriften omtrent toekenning van een aanvullende vergoeding voor exploitatiekosten
Periode:	1996-
Grondslag:	WVO, Stb. 1993, 666, art. 89, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 31-05-1995, Stb. 318, <i>Regeling lump-sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo, avo, vbo</i>
Produkt:	ministeriële regeling
NB:	deze handeling kan plaatsvinden indien bijzondere ontwikkelingen in het vwo, avo of vbo daartoe aanleiding geven

4.6.2.3.3 Formatie

Grondslag voor de formaties van dagscholen voor vwo, avo en vbo vormt art. 84 van de WVO, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*. De totale omvang van de formaties, bedoeld in art. 84, is het zogenaamde **formatiebudget**. Dit formatiebudget wordt in de vorm van **formatierekeneenheden** aan het bevoegd gezag van de scholen toegekend.

Dit artikel 84 is vervallen bij de Wet van 31-05-1995, Stb. 318, *Regeling lump sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo, avo, vbo*, en vervangen door een nieuw artikel 84.

In dit artikel wordt onder andere de grondslag vastgesteld voor de omvang van de formatie. De berekening hiervoor wordt in ieder geval gevormd door :

- een normatieve relatie tussen het aantal leerlingen en het aantal personeelsleden van de school, onderscheiden naar personeelscategorieën
- een opslag in verband met formatieve fricties en vanwege herbezetting in verband met arbeidsduurverkorting en,
- wat betreft de leraren, een vast aantal formatieplaatsen

In de Wet van 31-05-1995, Stb. 318, *Regeling lump sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo, avo, vbo* wordt in art. 85 en nieuw begrip geïntroduceerd: de **gemiddelde personeelslast (GPL)**. De gemiddelde personeelslast is het genormeerde bedrag van de personele middelen¹⁸ per formatieplaats voor elke personeelscategorie, in welk bedrag tevens zijn verwerkt incidentele loonontwikkelingen en algemene salarismaatregelen. De gemiddelde personeelslast kan per schoolsoort verschillen. Tot 01-08-1998 is er sprake van een overgangperiode betreffende de GPL. De GPL voor de personeelscategorie van de leraren wordt per schoolsoort jaarlijks (met ingang van 01-08-1998) vastgesteld met inachtneming van de landelijke gewogen gemiddelde leeftijd van deze personeelscategorie van die schoolsoort. Correctie is mogelijk indien de gewogen gemiddelde leeftijd van een school afwijkt van de landelijk gewogen gemiddelde leeftijd.

-Grondslag formatie-

335.

Actor:	de Onderwijsraad
Handeling:	het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent het vaststellen van de grondslag voor de formatie van directie, onderwijzend en niet-onderwijzend personeel van een school voor vwo, avo en vbo

¹⁸ Onder **personele middelen** worden verstaan de middelen ten behoeve van de salarissen, toelagen, uitkeringen, overhevelingstoeslagen en vergoedingen ten behoeve van personeel van scholen, alsmede de bijdragen tot hun pensioen en tot dat van hun nagelaten betrekkingen

Periode: 1992-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 84, lid 1 t/m 3, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: advies
NB: de adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

336.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent het vaststellen van de grondslag voor de formatie van directie, onderwijzend en niet-onderwijzend personeel van een school voor vwo, avo en vbo

Periode: 1992-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 84, lid 1 t/m 3, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*

Produkt: AMvB

NB: **deze handeling komt te vervallen bij de Wet van 31-05-1995, Stb. 318, *Regeling lump-sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo,avo,vbo*, waarin de oude artikelen 84 en 84a worden vervangen door een nieuw artikel 84 dat de grondslag vormt voor de berekening van de omvang van de formatie vwo,avo en vbo**

337.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het toekennen van meer formatie aan een school voor vwo, avo of vbo dan toegestaan op grond van de wet

Periode: 1992-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 84, lid 4, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*

Produkt: advies

NB: de adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

338.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent het toekennen van meer formatie aan een school voor vwo, avo of vbo dan toegestaan op grond van de wet

Periode: 1992-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 84, lid 4, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*

Produkt: AMvB

NB: **deze handeling komt te vervallen bij de Wet van 31-05-1995, Stb. 318, *Regeling lump-sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo,avo,vbo*, waarin de oude artikelen 84 en 84a worden vervangen door een nieuw artikel 84 dat de grondslag vormt voor de berekening van de omvang van de formatie vwo,avo en vbo**

-Formatierekeneenheden-

Het bevoegd gezag van een school of scholengemeenschap heeft per schooljaar aanspraak op een formatiebudget dat omvat:

- formatierekeneenheden¹⁹ in verband met de directie

¹⁹ Een formatierekeneenheid is de rekeeneenheid waarin op geobjectiveerde wijze de kosten zijn uitgedrukt van de functies van het personeel van de school

- formatierekeneenheden in verband met het onderwijzend personeel
- formatierekeneenheden in verband met onderwijsondersteunend personeel
- in voorkomende gevallen, aanvullende formatierekeneenheden
- in voorkomende gevallen, formatierekeneenheden in verband met de bijzondere inrichting van het onderwijs
- formatierekeneenheden vanwege herbezetting in verband met arbeidsduurverkorting
- formatierekeneenheden in verband met formatieve fricties

339.

Actor: de Onderwijsraad
 Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw met betrekking tot voorschriften omtrent het verbruik van de formatierekeneenheden
 Periode: 1992-1996
 Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 84a, lid 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 113
 Produkt: advies
 NB: **deze handeling komt te vervallen bij de Wet van 31-05-1995, Stb. 318, *Regeling lump-sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo,avo,vbo*, waarin de oude artikelen 84 en 84a worden vervangen door een nieuw artikel 84 dat de grondslag vormt voor de berekening van de omvang van de formatie vwo,avo en vbo**

340.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
 Handeling: het geven van voorschriften omtrent het verbruik van de formatierekeneenheden
 Periode: 1992-1996
 Grondslag: WVO, Stb.1986, 552, art. 84a, lid 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 113
 Produkt: AMvB
 NB: **deze handeling komt te vervallen bij de Wet van 31-05-1995, Stb. 318, *Regeling lump-sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo,avo,vbo*, waarin de oude artikelen 84 en 84a worden vervangen door een nieuw artikel 84 dat de grondslag vormt voor de berekening van de omvang van de formatie vwo,avo en vbo**

341.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
 Handeling: het toekennen van een jaarlijkse vergoeding voor de kosten van vervanging van personeel en de kosten van werkloosheidsuitkeringen of herplaatsingswachtgelden voor scholen van vwo, avo en vbo
 Periode: 1992-
 Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 84b, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 113
 Produkt: ministeriële regeling
 NB: de omvang van deze vergoedingen bedraagt een jaarlijks vast te stellen percentage van de salarissen, bedoeld in art. 85, onderdeel a, van de WVO, Stb. 1993, 666

342.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
 Handeling: het toekennen van meer formatierekeneenheden in verband met de directie dan bepaald in het Formatiebesluit in verband met het hoge leerlingenaantal
 Periode: 1992-1993
 Grondslag: Formatiebesluit dagscholen vwo-avo-vbo, besluit van 13-03-1992, Stb. 128, art. 3, lid 5

Produkt: beschikking
NB: de minister kan hierbij voorwaarden stellen.
Deze handeling komt te vervallen bij de wijziging van art. 3 in het Besluit van 06-04-1993, Stb. 209 (vereenvoudiging formatiegrondslag)

343.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het toestaan dat er wordt afgeweken van de voorwaarden voor het verkrijgen van een opslag vanwege ADV-herbezetting
Periode: 1994- 1 augustus 1998
Grondslag: Formatiebesluit WVO, besluit van 18-07-1995, Stb. 370, art. 5, lid 5
Produkt: beschikking
NB: deze handeling vindt alleen plaats indien er aan een aantal andere voorwaarden is voldaan.
Deze handeling vond met terugwerkende kracht plaats.

344.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het instellen van een commissie die moet adviseren over de verzoeken om afwijking van de voorwaarden voor het verkrijgen van een opslag vanwege ADV-herbezetting
Periode: 1994-1 augustus 1998
Grondslag: Formatiebesluit WVO, besluit van 18-07-1995, Stb. 370, art. 5, lid 6
Produkt: instellingsbesluit
NB:

345.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het afwijken van het bepaalde omtrent de leerlingentelling in verband met de aanvang of beëindiging van de bekostiging van een school, een scholengemeenschap of een afdeling van vbo of ivbo
Periode: 1996-
Grondslag: Formatiebesluit WVO, besluit van 18-07-1995, Stb. 370, art. 6, lid 6
Produkt: beschikking
NB:

346.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het toekennen van meer formatierekeneenheden ten behoeve van conciërgewerkzaamheden dan bepaald in het Formatiebesluit in verband met het hoge leerlingenaantal
Periode: 1992-1993
Grondslag: Formatiebesluit dagscholen vwo-avo-vbo, besluit van 13-03-1992, Stb. 128, art.8, lid 4
Produkt: beschikking
NB: conciërgewerkzaamheden , administratieve werkzaamheden, technisch ondersteunende werkzaamheden en schoonmaakwerkzaamheden zijn werkzaamheden die verricht worden door het onderwijsondersteunend personeel.
Deze handeling komt te vervallen bij de wijziging van art. 8 in het Besluit van 06-04-1993, Stb. 209 (vereenvoudiging formatiegrondslag)

347.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van voorschriften omtrent de berekening van de vloeroppervlakte van het schoolgebouw
Periode: 1992-1996
Grondslag: Formatiebesluit dagscholen vwo-avo-vbo, besluit van 13-03-1992, Stb. 128, art. 8, lid 5
Besluit van 06-04-1993, Stb. 209, houdende wijziging van het Formatiebesluit

Produkt: dagscholen vwo-av-vbo, onder G, art. 8, lid 3b
ministeriële regeling
NB: de berekening van de vloeroppervlakte is nodig voor de berekening van het aantal formatierekeneenheden in verband met schoonmaakwerkzaamheden

348.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van voorschriften met betrekking tot de toekenning van formatierekeneenheden ten behoeve van cursussen verbonden aan een school of een scholengemeenschap
Periode: 1992-
Grondslag: Formatiebesluit dagscholen vwo-avo-vbo, besluit van 13-03-1992, Stb. 128, art. 11
Formatiebesluit WVO, besluit van 18-07-1995, Stb. 370, art. 10
Produkt: ministeriële regeling
NB:

349.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van voorschriften omtrent de toekenning van aanvullende formatierekeneenheden
Periode: 1992-1996
Grondslag: Formatiebesluit dagscholen vwo-avo-vbo, besluit van 13-03-1992, Stb. 128, art. 12, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB: aanvullende formatierekeneenheden worden toegekend in verband met bijzondere ontwikkelingen in het onderwijs, voorzieningen ten behoeve van groepen leerlingen, splitsing en samenvoeging van scholen en in verband met de directie van scholengemeenschappen.
De ministeriële regeling kan erin voorzien dat de op grond van de regeling toegekende formatierekeneenheden worden omgezet in een vergoeding; de minister keert dan aan het bevoegd gezag een bedrag uit dat overeenkomt met de geldswaarde van de formatierekeneenheid.

350.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het goedkeuren dat er wordt afgeweken van het bepaalde ten aanzien van de berekening en toekenning van formatierekeneenheden als gevolg van de bijzondere inrichting van het onderwijs
Periode: 1992-
Grondslag: Formatiebesluit dagscholen vwo-avo-vbo, besluit van 13-03-1992, Stb. 128, art. 14
Formatiebesluit WVO, besluit van 18-07-1995, Stb. 370, art. 11
Produkt: beschikking
NB:

351.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van aanvullende voorschriften ten aanzien van onderdelen van de formules, genoemd in de bijlagen bij het besluit, ter berekening van het aantal formatierekeneenheden
Periode: 1992-1993
Grondslag: Formatiebesluit dagscholen vwo-avo-vbo, besluit van 13-03-1992, Stb. 128, art. 21, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB: het gaat hier in deze handeling om o.a. de volgorde van de berekening.
Deze handeling komt te vervallen bij het Besluit van 06-04-1993, Stb. 209, onder P

352.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de toekenning van formatierekeneenheden in verband met formatieve fricties voor de schooljaren 1992-1993 tot en met 1997-1998
Periode: 1992-
Grondslag: Formatiebesluit dagscholen vwo-avo-vbo, besluit van 13-03-1992, Stb. 128, art. 22
Besluit van 06-04-1993, Stb. 209, houdende wijziging van het Formatiebesluit dagscholen vwo-avo-vbo, onder Q
Produkt: ministeriële regeling
NB: het gaat hier om een overgangsbepaling

353.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het toekennen van extra formatierekeneenheden aan een scholengemeenschap vwo-avo-vbo ten behoeve van het vbo
Periode: 1992-
Grondslag: Formatiebesluit dagscholen vwo-avo-vbo, besluit van 13-03-1992, Stb. 128, art. 24
Produkt: ministeriële regeling
NB: in deze handeling gaat het om een overgangsbepaling voor het lhno en leao

354.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het uitkeren van een vergoeding voor de gespaarde leraarlessen in de jaren 1992-1993 tot en met 1997-1998
Periode: 1992-1993
Grondslag: Formatiebesluit dagscholen vwo-avo-vbo, besluit van 13-03-1992, Stb. 128, art. 25
Produkt: ministeriële regeling
NB: het gaat hier om een overgangsbepaling voor het verzilveren van opgespaarde leraarlessen; onder de tot 31-07-1992 geldende regeling konden scholen leraarlessen tot een bepaald maximum opsparen en dan overhevelen naar een volgend cursusjaar. Na 01-08-1992 werd het mogelijk om niet gebruikte formatierekeneenheden te verzilveren. Deze overgangsbepaling is opgenomen om te voorkomen dat scholen die in het schooljaar 1991-1992 leraarlessen opgespaard hadden, gedupeerd zouden worden.
Deze handeling komt te vervallen bij het Besluit van 06-04-1993, Stb. 209, onder

355.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het toekennen van extra formatierekeneenheden in verband met overgangsrechtelijke voorzieningen en omvang van de eerste graadsformatie
Periode: 1992-
Grondslag: Formatiebesluit dagscholen vwo-avo-vbo, besluit van 13-03-1992, Stb. 128, art. 26
Produkt: ministeriële regeling
NB: art. 26 geeft de grondslag om een voorziening te treffen voor eerdere overgangsregelingen, zoals die ten behoeve van de directieformatie bij de invoering van de Herstructurering Onderwijssalarisstructuur (HOS), verder biedt dit artikel de mogelijkheid om een overgangsrechtelijke voorziening te treffen voor de afbouw van de omvang van de eerste graadsformatie

-Nascholing personeel-

Onder nascholing wordt verstaan: een vorm van scholing, gegeven aan leden van het personeel om hun kennis, inzicht, vaardigheden en beroepshoudingen direct verband houdend met de uitoefening van hun beroep, voortbouwend op de in de initiële opleiding verworven aanvangsbekwaamheid te verdiepen en uit te breiden (WVO art. 1).

Het bevoegd gezag van een school stelt jaarlijks in verband met de nascholing van het personeel een

nascholingsplan vast. Het plan geeft voor het komend schooljaar een overzicht van voorgenomen nascholingsactiviteiten alsmede een raming van de kosten daarvan.

356.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van een vergoedingsbedrag per formatieplaats in verband met de nascholing van het personeel van een school voor vwo, avo of vbo
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 85a, zoals gewijzigd bij de Wet van 07-07-1993, Stb. 405
Produkt: ministeriële regeling
NB:

4.6.2.3.4 Vaststelling en uitkering van de vergoedingen

357.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het vergoedingsbedrag waarop het bevoegd gezag over het voorafgaande kalenderjaar aanspraak heeft
Periode: 1986-
Grondslag: WVO, Stb. 1986,552, art. 92 en 93
WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*, ten aanzien van een nieuw artikel 96m
WVO, Stb. 1993, 666, art. 96m
Produkt: ministeriële regeling
NB: deze handeling vervalt bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, houdende wijziging van de WVO, Stb. 1993, 666 in verband met de decentralisatie van de huisvestingsvoorzieningen met ingang van 01-01-1997 voor zover het scholen voor vwo, avo of vbo betreft. **Voor zover het inrichtingen voor voortgezet onderwijs betreft blijft de handeling bestaan.**

358.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het percentage van uitgaven ten behoeve van het personeel waarvan de kosten niet door het Rijk worden vergoed
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 96n, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: ministeriële regeling
NB: dit ter compensatie van de kosten voor de rechtspostionele voorzieningen voor personeel waarvan de kosten niet door het Rijk worden vergoed

359.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het bepalen in welke gevallen geen vermindering van de vergoeding voor personeel plaats zal vinden
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 96o, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: ministeriële regeling

NB:

360.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van regels voor het bij voorschot uitkeren van de vergoeding
Periode: 1986-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 96, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*, ten aanzien van een nieuw artikel 96r
WVO, Stb. 1993, 666, art. 96r
Produkt: AMvB
NB: tevens worden voorschriften gegeven voor het verrekenen van de voorschotten met het bedrag van de vastgestelde vergoeding

4.6.2.3.5 Wijze van bekostiging

-Huisvestings- en inventariskosten-

361.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het beschikbaar stellen van het bedrag aan de scholen ten behoeve van de voorzieningen met betrekking tot de huisvesting en inventaris
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 96b, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: ministeriële regeling
NB: deze handeling vervalt bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, houdende wijziging van de WVO, Stb. 1993, 666 in verband met de decentralisatie van de huisvestingsvoorzieningen met ingang van 01-01-1997 voor zover het scholen voor vwo, avo of vbo betreft. **Voor zover het inrichtingen voor voortgezet onderwijs betreft blijft de handeling bestaan.**

362.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het bepalen van het gedeelte van de huisvestings- en inventariskosten dat voor vergoeding in aanmerking komt
Periode: 1993-1997
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 7, lid 1
Produkt: beschikking
NB: deze handeling vindt plaats op verzoek van het bevoegd gezag, voordat het bekostigd onderwijs een aanvang neemt

363.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van een betalingsschema voor een voorziening in de huisvesting of inventaris
Periode: 1993-1997
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 13
Produkt: ministeriële regeling
NB:

364.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het vergoedingsbedrag voor huisvestings- en inventariskosten
Periode: 1993-1997
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 14
Produkt: ministeriële regeling
NB:

365.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het bedrag voor de aanvullende vergoeding voor de huisvestingskosten op aanvraag en de inventariskosten
Periode: 1993-1997
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 15
Produkt: ministeriële regeling
NB:

366.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het bedrag voor de vergoeding van de jaarlijkse huisvestingskosten
Periode: 1993-1997
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 17
Produkt: ministeriële regeling
NB:

367.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen het bedrag voor de aanvullende vergoeding voor de jaarlijkse huisvestingskosten
Periode: 1993-1997
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb.580, art. 18
Produkt: ministeriële regeling
NB:

368.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels voor het aan gemeenten vergoeden van de kosten voor voorzieningen in de huisvesting en inventaris ten behoeve van bijzondere scholen
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 96c, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: AMvB, *Bekostigingsbesluit WVO*
NB: het gaat hier om kosten van

- gebouwen en terreinen die herbestemd worden ten behoeve van een andere dan een gemeentelijke school
- gebruik van gemeentelijke voorzieningen in de huisvesting ten behoeve van het onderwijs in lichamelijke oefening, die niet gesticht zijn voor onderwijsdoelen

Deze handeling vervalt bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, houdende wijziging van

de WVO, Stb. 1993, 666 in verband met de decentralisatie van de huisvestingsvoorzieningen met ingang van 01-01-1997 voor zover het scholen voor vwo, avo of vbo betreft. **Voor zover het inrichtingen voor voortgezet onderwijs betreft blijft de handeling bestaan.**

369.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels voor de vergoeding aan een school van de kosten voor gebruik van een gebouw van een andere school
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 96c, lid 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: AMvB
NB: deze handeling vervalt bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, houdende wijziging van de WVO, Stb. 1993, 666 in verband met de decentralisatie van de huisvestingsvoorzieningen met ingang van 01-01-1997 voor zover het scholen voor vwo, avo of vbo betreft. Voor zover het inrichtingen voor voortgezet onderwijs betreft blijft de handeling bestaan.

370.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren dat bekostigde scholen worden overgedragen of ter beschikking worden gesteld
Periode: 1993-1997
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 20
Produkt: beschikking
NB:

371.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het jaarlijks vaststellen van het bedrag voor de vergoeding van de kosten in verband met herbestemming
Periode: 1993-1997
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 21
Produkt: ministeriële regeling
NB:

372.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere voorschriften omtrent de wijze waarop de bedragen voor kostenvergoeding in verband met herbestemming worden aangevraagd, vastgesteld en verstrekt
Periode: 1993-1997
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 23
Produkt: ministeriële regeling
NB:

373.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften met betrekking tot de bepaling van de omvang en inzake de wijze van vaststelling en uitkering van een vergoeding voor exploitatiekosten, personeelskosten, huisvestingskosten en inventariskosten ten behoeve van

inrichtingen voor voortgezet onderwijs
Periode: 1998
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 21-02-1998, Stb. 117, art. 23
Produkt: ministeriële regeling
NB:

374.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het goedkeuren dat het bevoegd gezag gebruik maakt van een gemeentelijke gymnastiekvoorziening
Periode: 1993-1997
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 24
Produkt: beschikking
NB:

375.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het jaarlijks vaststellen van het vergoedingsbedrag voor de kosten voor het gebruik van gemeentelijke gymnastiekvoorzieningen
Periode: 1993-1997
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 25
Produkt: ministeriële regeling
NB:

376.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het vergoedingsbedrag voor de kosten in verband met in-gebruikgeving
Periode: 1993-1997
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 27
Produkt: ministeriële regeling
NB:

377.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere voorschriften omtrent de wijze van aanvragen, het vaststellen en verstrekken van vergoedingen voor huisvestings- en inventariskosten
Periode: 1993-1997
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 29
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-Personeelskosten-

378.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vergoeden aan het bevoegd gezag van een school voor vwo, avo of vbo van de personeelskosten
Periode: 1992-1996

Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 96d, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: beschikking
NB: dit artikel 96d. vervalt per 01-08-1996, en wordt vervangen door een nieuw art. 96d

379.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het jaarlijks vergoeden van de kosten voor nascholing voor personeel van een school voor vwo, avo en vbo
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 96d.2, zoals gewijzigd bij de Wet van 07-07-1993, Stb. 405
Produkt: beschikking
NB:

380.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere voorschriften in verband met de vaststelling van het bedrag dat beschikbaar wordt gesteld ten behoeve van de personeelskosten voor scholen van vwo, avo of vbo
Periode: 1992-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 96d.1, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 113
Produkt: ministeriële regeling
NB: dit art. 96d. vervalt per 01-08-1996 en wordt vervangen door een nieuw art. 96d.

381.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere voorschriften omtrent het verstrekken van voorschotten op de vergoeding van personeels en exploitatiekosten
Periode: 1993-1997
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 37
Besluit van 18-07-1995, Stb. 370, houdende wijziging van o.a. het Bekostigingsbesluit WVO, art. 34
Produkt: ministeriële regeling
NB: vervallen bij nieuw Bekostigingsbesluit van 21-02-1998, Stb. 117

382.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het bedrag voor de vergoeding van personeels- en exploitatiekosten
Periode: 1998-
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 21-02-1998, Stb. 117, art. 8, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

383.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het bedrag van de aanvullende vergoeding voor personeels- en inventariskosten
Periode: 1998-
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 21-02-1998, Stb. 117, art. 9, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

384.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het bepalen van het kasritme voor de uitbetaling van het bedrag voor de aanvullende vergoeding van personeels- en inventariskosten
Periode: 1998-
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 21-02-1998, Stb. 117, art. 9, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB: het bedrag kan ook in één keer betaald worden

385.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het bedrag voor de exploitatiekosten
Periode: 1993-
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 39, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB: het gaat hier om het bedrag voor de exploitatiekosten zoals bedoeld in art. XV van de wet van 27-02-1992, Stb. 112

386.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het vergoedingsbedrag voor de nascholing
Periode: 1993-
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 41, lid 1
Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 21-02-1998, Stb. 117, art. 13
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-Exploitatiekosten-

387.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het beschikbaar stellen van een bedrag aan dagscholen voor vwo, avo en lbo voor de exploitatiekosten
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 96e, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs
Produkt: beschikking
NB: deze handeling vervalt bij de Wet van 31-05-1995, Stb. 318, *Regeling lump sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo, avo, vbo*, houdende wijziging van o.a. de WVO, Stb. 1993, 666, en wordt opgenomen in een nieuw art. 96d.
De exploitatiekosten worden vergoed op basis van art. XV van de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs

4.6.2.4 De periode na 1996

4.6.2.4.1 Personeels- en exploitatiekosten

388.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent het vaststellen van de grondslagen voor de omvang van de formatie van directie, leraren en onderwijsondersteunend personeel van een school voor vwo, avo of vbo
Periode: 1996-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 84, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 31-05-1995, Stb. 318, *Regeling lump-sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo, avo, vbo*
Produkt: advies
NB:

389.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels ter vaststelling van de grondslagen voor de omvang van de formatie van directie, leraren en onderwijsondersteunend personeel van een school voor vwo, avo of vbo
Periode: 1996-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 84, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 31-05-1995, Stb. 318, *Regeling lump-sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo, avo, vbo*
Produkt: AMvB
NB:

Tot augustus 1996 bestond de vergoeding voor de personeelskosten uitgaven voor

- salarissen, toelagen, uitkeringen en vergoedingen t.b.v. het personeel van de scholen
- bijdragen tot hun pensioen en tot dat van hun weduwen en wezen
- wettelijk verschuldigde en niet verhaalbare premies

Bij de Wet van 31-05-1995, Stb. 318, *Regeling lump sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo, avo, vbo*, wordt bepaald dat de vergoeding voor het personeel wordt vastgesteld door de krachtens art. 84 vastgestelde formatie te vermenigvuldigen met een gemiddelde **personeelslast**.

390.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van de gemiddelde personeelslast
Periode: 1996-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 85, lid 5, zoals gewijzigd bij de Wet van 31-05-1995, Stb. 318, *Regeling lump-sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo, avo, vbo*
Produkt: ministeriële regeling
NB: tevens worden ook de regels ten behoeve van de correctie vastgesteld

391.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van nadere regels omtrent de overgangperiode GPL
Periode: 1996-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, zoals gewijzigd bij de Wet van 31-05-1995, Stb. 318, *Regeling lump-sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo, avo, vbo*, art. X, lid 5
Produkt: ministeriële regeling
NB: de overgangperiode loopt tot 01-08-1998

392.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere regels omtrent de vergoeding van de personeelskosten voor het schooljaar 1997-1998 in verband met de invoering van de lump-sumbeposting voor

peroneels- en exploitatiekosten
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, zoals gewijzigd bij de Wet van 31-05-1995, Stb. 318, art. XI
Wet van 18-06-1998, Stb. 398, tot wijziging van een aantal onderwijswetten in verband
met onder meer de invoering van het schoolplan, de schoolgids en het klachtrecht, art.
IVA, lid 5
Produkt: ministeriële regeling
NB: **art. XI van de wet van 31-05-1995, Stb.318 is gewijzigd bij de Wet van 18-06-1998,
Stb. 398, art. IVA.**

393.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van voorschriften omtrent toekenning van een aanvullende vergoeding
voor personeelskosten
Periode: 1996-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 85a, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 31-05-1995, Stb.
318, *Regeling lump-sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo, avo, vbo*
Produkt: ministeriële regeling
NB: deze handeling vindt plaats indien bijzondere ontwikkelingen in het vwo, avo of vbo
daartoe aanleiding geven

394.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het toekennen van een aanvullende vergoeding voor personeelskosten aan een school
voor vwo, avo of vbo welke in bijzondere omstandigheden verkeert
Periode: 1996-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 85a, lid 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 31-05-1995, Stb.
318, *Regeling lump-sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo, avo, vbo*
beschikking
Produkt: beschikking
NB: het bevoegd gezag dient daartoe een verzoek in bij de minister in het schooljaar
waarin de bijzondere omstandigheden zich hebben aangediend.

395.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het jaarlijks beschikbaar stellen van een bedrag voor personeels- en exploitatiekosten
aan een school voor vwo, avo of vbo
Periode: 1996-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 96d. lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 31-05-1995, Stb.
318, *Regeling lump sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo, avo, vbo*
Produkt: ministeriële regeling
NB:

396.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels ter bepaling van gevallen waarin de vergoeding voor perso-
neelskosten kan worden aangewend voor voorzieningen in de exploitatie
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 99, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112,
Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs
WVO, Stb. 1993, 666, art. 99, lid 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 31-05-1995, Stb.
318, *Regeling lump sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo, avo, vbo*

Produkt: AMvB

NB: het betreft hier dagscholen voor vwo, avo en vbo.

In de Wet van 31-05-1995, Stb. 318, *Regeling lump sum en decentralisatie rechtspositieregeling vwo, avo, vbo*, houdende wijziging van o.a. de WVO, Stb. 1993, 666, wordt vermeld dat een deel van de vergoeding kan worden aangewend voor personeelskosten of voorzieningen in de exploitatie.

Er is thans een wetsvoorstel ingediend waarbij de vergoeding van de exploitatiekosten in de WVO zelf geregeld zal worden (regeling nieuw bekostigingsstelsel exploitatiekosten voortgezet onderwijs). In deze nieuwe regeling zal een artikel worden opgenomen dat de componenten van de exploitatievergoeding opsomt, en dat tevens regelt hoe de bedragen worden vastgesteld. Bovendien is voorzien in een aanpassing op grond van loon- en prijsontwikkelingen.

4.6.2.5 Bestuursoverdracht van een school door de rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid-

De rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid kan het bestuur van de school slechts overdragen bij notariële akte.

Bij die akte worden tevens overgedragen de schoolgebouwen, de inventaris en de terreinen, ten behoeve waarvan vergoeding wordt genoten en die zijn eigendom zijn, en wordt bepaald dat de verkrijgende rechtspersoon de het personeel in gelijke betrekkingen aan de school benoemt als door hen aan die school werden vervuld.

397.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels omtrent onderhoudsprogramma's van gebouwen, terreinen en roerende zaken
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 98, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: AMvB
NB: deze handeling vervalt bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, houdende wijziging van de WVO, Stb. 1993, 666 in verband met de decentralisatie van de huisvestingsvoorzieningen met ingang van 01-01-1997 voor zover het scholen voor vwo, avo of vbo betreft. **Voor zover het inrichtingen voor voortgezet onderwijs betreft blijft de handeling bestaan.**

398.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het verlenen van ontheffing aan de verplichte overdracht van schoolgebouwen, inventaris en terreinen bij bestuursoverdracht, in verband met bijzondere omstandigheden
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 98, lid 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 15-03-1969, Stb. 142
WVO, Stb. 1986, 552, art. 98, lid 2
Produkt: beschikking
NB: deze handeling vervalt bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, houdende wijziging van de WVO, Stb. 1993, 666 in verband met de decentralisatie van de huisvestingsvoorzieningen met ingang van 01-01-1997 voor zover het scholen voor vwo, avo of vbo betreft. Voor zover het **inrichtingen** voor voortgezet onderwijs betreft blijft de handeling bestaan.

399.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van toestemming aan de rechtspersoon tot het vervreemden of het onderwerpen aan enig beperkt recht van gebouwen, terreinen en roerende zaken
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 100, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 98, lid 3

WVO, Stb. 1993, 666, art. 98, lid 2
Produkt: beschikking
NB: deze handeling vervalt bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, houdende wijziging van de WVO, Stb. 1993, 666 in verband met de decentralisatie van de huisvestingsvoorzieningen met ingang van 01-01-1997 voor zover het scholen voor vwo, avo of vbo betreft. Voor zover het inrichtingen voor voortgezet onderwijs betreft blijft de handeling bestaan.

4.6.2.6 Vervangingsfonds

Het bevoegd gezag dient zich aan te sluiten bij een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid die zich ten doel stelt waarborgen te bieden voor de kosten van vervanging bij afwezigheid van personeel en voor de kosten van werkloosheidsuitkeringen of herplaatsingswachtgelden ten behoeve van gewezen personeel.

Het bevoegd gezag is verplicht jaarlijks aan de rechtspersoon een door die rechtspersoon vast te stellen bijdrage te voldoen in verband met vervanging, tenzij de minister op verzoek van het bevoegd gezag hieraan ontheffing verleent op grond van bezwaren van godsdienstige of levensbeschouwelijke aard. (zie art. 98a, WVO, Stb. 1993, 666)

400.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het verlenen van een ontheffing aan het bevoegd gezag van een school van de verplichting om zich aan te sluiten bij een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid in verband met kosten voor vervanging
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 98a, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: beschikking
NB: de ontheffing wordt verleend op grond van bezwaren tegen de aansluiting van godsdienstige of levensbeschouwelijke aard.

4.6.2.7 Budgettering wachtgelden en instelling participatiefonds-

Om de kosten van werkloosheidsuitkeringen en herplaatsingswachtgelden die ten laste komen van het Rijk te drukken, wordt in de Wet van 09-03-1995 bepaald dat deze kosten in beginsel ten laste zullen komen van het bevoegd gezag van een school.

Om de verantwoordelijkheid voor de kosten van de werkloosheidsuitkeringen en herplaatsingswachtgelden te kunnen dragen, is het wenselijk dat het bevoegd gezag zich aansluit bij het zogenaamde **participatiefonds**.

Ten behoeve van de sociale vernieuwing in het onderwijs²⁰ kan in een gemeente een samenwerkingsovereenkomst worden gesloten tussen bevoegde gezagsorganen van openbare scholen of inrichtingen, bevoegde gezagsorganen van bijzondere scholen of inrichtingen en het gemeentebestuur. In de overeenkomst wordt vastgelegd door de partijen dat zij ervoor zorgdragen dat gedwongen ontslag van personeel als gevolg van de samenwerking wordt voorkomen. Bovendien kunnen deelnemende partijen besluiten tot de oprichting van een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid ten behoeve van het beheer over een plaatselijk fonds sociale vernieuwing onderwijs, met het doel middelen die door de deelnemende partijen daarvoor worden ingezet, ter beschikking te stellen van sociale vernieuwing in het onderwijs, dan wel ermee in te stemmen dat de

²⁰ Onder **sociale vernieuwing** in het onderwijs wordt verstaan: de inspanning van bevoegde gezagsorganen, gemeentebesturen en andere maatschappelijke organisaties en instellingen, gericht op de verbetering van de positie van leerlingen die een maatschappelijke achterstand hebben opgelopen of dreigen op te lopen.

gemeenteraad, op grond van de Gemeentewet, art. 82, een commissie instelt ten behoeve van dat doel.

401.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het verlenen van een ontheffing aan het bevoegd gezag van een school van de verplichting om zich aan te sluiten bij een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid in verband met de kosten voor werkloosheidsuitkeringen of herplaatsingswachtgelden
Periode: 1995-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 98b, zoals gewijzigd bij de Wet van 09-03-1995, Stb. 112, *budgettering wachtgelden en instelling participatiefonds*
Produkt: beschikking
NB: de ontheffing wordt verleend op grond van bezwaren tegen de aansluiting van godsdienstige of levensbeschouwelijke aard.

4.6.2.8 Medegebruik lokalen, gebouwen, terreinen of roerende zaken

Gebouwen, terreinen of roerende zaken, waarvoor vergoeding wordt genoten, en die geheel of gedeeltelijk tijdelijk niet nodig zijn voor het onderwijs aan een school, kunnen, voor ten hoogste een jaar, in gebruik gegeven worden aan het bestuur van een andere school of aan derden verhuurd worden ten behoeve van andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden.

402.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het geven van regels met betrekking tot de ingebruikgeving van gebouwen, terreinen of roerende zaken
Periode: 1985-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 100a, lid 7, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 394, *Regeling medegebruik*
WVO, Stb. 1986, 552, art. 100a, lid 7
WVO, Stb. 1993, 666, art. 100a, lid 7
Produkt: advies
NB: de adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

403.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels met betrekking tot de ingebruikgeving van gebouwen, terreinen of roerende zaken
Periode: 1985-
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 100a, lid 7, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 394, *Regeling medegebruik*
WVO, Stb. 1986, 552, art. 100a, lid 7
WVO, Stb. 1993, 666, art. 100a, lid 7
Produkt: AMvB
NB: Deze handeling vervalt bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, houdende wijziging van de WVO, Stb. 1993, 666 in verband met de decentralisatie van de huisvestingsvoorzieningen met ingang van 01-01-1997 voor zover het scholen voor vwo, avo of vbo betreft. Voor zover het **inrichtingen** voor voortgezet onderwijs betreft blijft de handeling bestaan.

404.
Actor: de inspectie
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het voor langere tijd verhuren van gebouwen, terreinen of roerende zaken
Periode: 1985-1997
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 100c, lid 4, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 394, *Regeling medegebruik*
WVO, Stb. 1986, 552, art. 100c, lid 4
WVO, Stb. 1993, 666, art. 100c, lid 3
Produkt: advies
NB: deze handeling vervalt bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, houdende wijziging van de WVO, Stb. 1993, 666 in verband met de decentralisatie van de huisvestingsvoorzieningen met ingang van 01-01-1997 voor zover het scholen voor vwo, avo of vbo betreft. Voor zover het inrichtingen voor voortgezet onderwijs betreft blijft de handeling bestaan.

405.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van toestemming aan het schoolbestuur voor het voor langere tijd verhuren van gebouwen, terreinen of roerende zaken
Periode: 1985-1997
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 100c, lid 4, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 394, *Regeling medegebruik*
WVO, Stb. 1986, 552, art. 100c, lid 4
WVO, Stb. 1993, 666, art. 100c, lid 3
Produkt: beschikking
NB: het gaat hier om afwijkingen van hetgeen er in art. 100c, lid 1 bepaald is betreffende de tijdsduur van het verhuren
deze handeling vervalt bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, houdende wijziging van de WVO, Stb. 1993, 666 in verband met de decentralisatie van de huisvestingsvoorzieningen met ingang van 01-01-1997 voor zover het scholen voor vwo, avo of vbo betreft. Voor zover het inrichtingen voor voortgezet onderwijs betreft blijft de handeling bestaan.

406.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels betreffende de vergoedingen voor tijdelijke voorzieningen in gebouwen en terreinen
Periode: 1968-1997
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 98, lid 5, zoals gewijzigd bij de Wet van 15-03-1969, Stb. 142
WVO, Stb. 1986, 552, art. 101, lid 5
WVO, Stb. 1993, 666, art. 101, lid 5
Produkt: AMvB, *Besluit kostenvergoeding tijdelijke voorziening in gebouwen of terreinen WVO, Stb. 1980, 61*
NB: deze handeling vervalt bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, houdende wijziging van de WVO, Stb. 1993, 666 in verband met de decentralisatie van de huisvestingsvoorzieningen met ingang van 01-01-1997 voor zover het scholen voor vwo, avo of vbo betreft. Voor zover het inrichtingen voor voortgezet onderwijs betreft blijft de handeling bestaan.

4.6.2.9 Onderwijsachterstanden

Onder onderwijsachterstanden worden verstaan die negatieve effecten op de leer- en ontwikkelingsmogelijkheden van leerlingen, die het gevolg zijn van sociale, economische en culturele omstandigheden.

Gestreefd wordt om de gemeenten meer verantwoordelijkheden te geven bij de bestrijding van de onderwijsachterstanden.

In de Wet van 15-05-1997, Stb. 237, *Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid*, wordt bepaald dat er een **landelijk beleidskader** vastgesteld wordt voor de periode van 4 schooljaren. Dit landelijk beleidskader vermeldt de landelijke doelstellingen van het beleid inzake onderwijsachterstandenbestrijding en verstrekt informatie over de voornemens van de rijksoverheid met betrekking tot de landelijke evaluatie van het beleid inzake onderwijsachterstandenbestrijding. De gemeenteraad stelt voor een periode van telkens 4 schooljaren een zogenaamd **onderwijsachterstandenplan** vast, ter bestrijding van de onderwijsachterstanden.

407.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het bekostigen van activiteiten ter bestrijding van onderwijsachterstanden in het voortgezet onderwijs
Periode: 1993-1998
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 102b, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 21-04-1993, Stb. 253
Produkt: beschikking
NB: bij de Wet van 15-05-1997, Stb. 237, *Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid*, wordt bepaald dat dit art. 102b komt te vervallen per 1 augustus 1998, omdat de gemeente meer verantwoordelijkheden toebedeeld krijgt ten aanzien van de bestrijding van de onderwijsachterstanden.

408.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent nadere voorschriften met betrekking tot de vaststelling van onderwijsachterstanden
Periode: 1993-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 102b, lid 8, zoals gewijzigd bij de Wet van 21-04-1993, Stb. 253
Produkt: advies
NB: de adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

409.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere voorschriften met betrekking tot de vaststelling van onderwijsachterstanden
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 102b, lid 8, zoals gewijzigd bij de Wet van 21-04-1993, Stb. 253
Produkt: AMvB, *Besluit onderwijs voorrangsgebieden*, Stb. 1993, 327
NB:

410.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels ter vaststelling van het landelijk beleidskader met betrekking tot de onderwijsachterstanden
Periode: 1998-

Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 118a, zoals gewijzigd bij de Wet van 15-05-1997, Stb. 237, *Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOA)*
Produkt: AMvB
NB:

411.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van een landelijk beleidskader (LBK) met betrekking tot de onderwijs voorrangsgebieden
Periode: 1993-
Grondslag: Besluit onderwijs voorrangsgebieden, besluit van 16-06-1993, Stb. 327, art. 2, lid 1
Produkt: besluit
NB: het landelijk beleidskader wordt telkens voor een periode van vier jaren vastgesteld en vermeld in ieder geval de doeleinden van het beleid, de activiteiten die voor rijksbekostiging in aanmerking komen, de manier van toetsing van het beleid, de wijze waarop de onderwijsvoorrangsgebieden meewerken aan de meting en beoordeling en de systematiek voor het bepalen van de hoogte en de verdeling van de beschikbaar te stellen middelen

412.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van criteria op grond waarvan de gemeente in aanmerking komt voor een specifieke uitkering als tegemoetkoming in de kosten voor het bestrijden van onderwijsachterstanden
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 118d, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 15-05-1997, Stb. 237, *Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOA)*
Produkt: AMvB
NB: de uitkering wordt per jaar verstrekt

413.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere voorschriften omtrent de toepassing van de overgangsbepaling toedeling gemeentelijke middelen in verband met de onderwijsachterstanden
Periode: 1998-
Grondslag: Wet van 15-05-1997, Stb. 237, art. VII
Produkt: ministeriële regeling
NB:

4.6.2.10 Regeling informatievoorziening

Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat het ten behoeve van de minister beschikt over een overzichtelijke informatieverzameling van de financiële gegevens die van belang zijn voor de bekostiging.

414.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van boekhoudvoorschriften voor bijzondere scholen
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 99
WVO, Stb. 1986, 552, art. 97
WVO, Stb. 1993, 666, art. 97
Produkt: besluit, *Beschikking boekhoudvoorschriften bijzonder voortgezet onderwijs*,
NB: de minister kan ambtenaren aanwijzen die de boeken mogen inzien

415.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen wanneer en op welke wijze het bevoegd gezag de voorstellen tot stichting en inrichting van een bijzondere school voor voortgezet onderwijs moet indienen voor het verkrijgen van een vergoeding
Periode: 1968-1992
Grondslag: Besluit wijze van bekostiging, besluit van 20-11-1968, Stb. 639, art.3, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

416.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van modellen van de rekening die het bevoegd gezag aan de minister moet zenden na voltooiing van de stichting
Periode: 1968-1992
Grondslag: Besluit wijze van bekostiging, besluit van 20-11-1968, Stb. 639, art.3, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

417.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van de wijze en het tijdstip waarop het bevoegd gezag de rekeningen, verantwoordingen en bijlagen van het afgelopen kalenderjaar moet indienen
Periode: 1968-1992
Grondslag: Besluit wijze van bekostiging, besluit van 20-11-1968, Stb. 639, art. 7, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

418.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het goedkeuren van de begrotingen van het bevoegd gezag van avondscholen en dag-avondscholen of cursus
Periode: 1968-1992
Grondslag: Besluit wijze van bekostiging, besluit van 20-11-1968, Stb. 639, art. 11, lid 1
Produkt: beschikking
NB: het bevoegd gezag stuurt de begroting in om vergoeding te krijgen voor de stichtings- en inrichtingskosten

419.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere richtlijnen over de wijze waarop scholen voor voortgezet onderwijs hun financiële informatie moeten verstrekken
Periode: 1993-
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 58, lid 4 en 59
Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 21-02-1998, Stb. 117, art. 16
Produkt: ministeriële regeling
NB:

420.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van een model voor een financieel verslag
Periode: 1993-1997

Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 62, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

421.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het model voor de inrichting van de jaarrekening
Periode: 1998
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 21-02-1998, Stb. 117, art. 18, lid 5
Produkt: ministeriële regeling
NB:

422.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van de leidraad ten behoeve van de accountantscontrole, alsmede de formulieren voor de verstrekking van de gegevens en voor de verklaringen in verband met het terugstorten van niet bestede nascholingsgelden
Periode: 1993-1997
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, Besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 62a, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB: het Bekostigingsbesluit van 21-02-1998, Stb. 117 vermeldt in art. 20 dat de gegevens in verband met terugstorting van de nascholingsgelden dienen te worden opgenomen in de jaarrekening; er is dus geen noodzaak meer voor een nieuw model

423.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften ten behoeve van de afrekening en van de jaarrekening van de vergoedingen voor scholen van vwo, avo en vbo
Periode: 1993-
Grondslag: tot 1998: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 63, lid 4
na 1998: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 21-02-1998, Stb. 117, art. 20
Produkt: ministeriële regeling
NB: bij de regeling worden jaarlijks vastgesteld:

- een leidraad voor de accountantscontrole
- een formulier voor verstrekking van financiële gegevens door het schoolbestuur, in te dienen bij de minister
- een formulier voor de verklaringen van juistheid en volledigheid die het schoolbestuur bij de minister in moet dienen

424.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften betreffende de wijze van beschikbaarstelling van de financiële gegevens die van belang zijn voor de bekostiging
Periode: 1997-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 103, lid 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 02-07-1997, Stb. 316, *Regeling informatievoorziening*
Produkt: AMvB
NB: er zullen ook voorschriften gegeven worden betreffende de ordening

425.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw

Handeling: het geven van voorschriften omtrent de melding en terugmelding van gegevens ten behoeve van de vaststelling van de vergoeding voor personeels- en exploitatiekosten
Periode: 1998-
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 21-02-1998, Stb. 117, art. 14, lid 5
Produkt: ministeriële regeling
NB: het gaat in deze handeling over het traject dat leidt tot de vaststelling van de vergoeding voorafgaand aan het uitkeringsvak. De gegevens van de scholen dienen daarbij als grondslag voor de vaststelling van de vergoeding.
Bij dezelfde regeling wordt een model voor de correctie van de gegevens vastgesteld.

426.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van een model voor de verklaring van juistheid van de gegevens en van de accountantsverklaring
Periode: 1998
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 21-02-1998, Stb. 117, art. 14, lid 5
Produkt: ministeriële regeling
NB:

427.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de wijze van beschikbaarstelling van gegevens over het onderwijs
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 103a, lid 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 02-07-1997, Stb. 316, *Regeling informatievoorziening*
Produkt: AMvB
NB:

428.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de ordening van de informatie betreffende het onderwijs over de kengetallen
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 103a, lid 3, zoals gewijzigd bij de Wet van 02-07-1997, Stb. 316, *Regeling informatievoorziening*
Produkt: AMvB
NB:

429.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de uitvoering van de wijze van bekostiging
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 109
WVO, Stb. 1986, 552, art. 106, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
WVO, Stb. 1993, 666, art. 106, lid 3
Produkt: AMvB, o.a. *Besluit wijze van bekostiging WVO, Stb. 1968, 639*
NB: bij de *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*, Stb. 1992, 112 staat vermeld dat er tevens voorschriften worden gegeven voor

- de inrichting van de boekhouding van de bijzondere scholen
- de wijze waarop het bevoegd gezag verslag moet doen van het financiële

- beheer van de school
- de vaststelling van de begroting, rekening en verantwoording van een school door het bevoegd gezag
- de controle van de boekhouding en
- voorschriften omtrent de erkenning van godsdienstige of levensbeschouwelijke bezwaren tegen het sluiten van een verzekering.

430.

Actor: de minister van Onderwijs
 Handeling: het bepalen wanneer en op welke wijze het bevoegd gezag de voorstellen tot stichting en inrichting van een gemeentelijke school voor voortgezet onderwijs moet indienen voor het verkrijgen van een vergoeding
 Periode: 1968-1992
 Grondslag: Besluit wijze van bekostiging, besluit van 20-11-1968, Stb. 639, art. 2, lid 1
 Produkt: ministeriële regeling
 NB:

431.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
 Handeling: het geven van voorschriften omtrent de wijze waarop de leerlingenadministratie dient te worden ingericht
 Periode: 1992-
 Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 3, lid 1
 Besluit van 05-03-1996, Stb. 221, art. 3, lid 2
 Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 21-02-1998, Stb. 117, art. 3, lid 2
 Produkt: ministeriële regeling
 NB:

432.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
 Handeling: het vaststellen van een formulier voor de opgave van het aantal leerlingen
 Periode: 1992-1996
 Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 6, lid 2
 Produkt: ministeriële regeling
 NB: het bevoegd gezag dient binnen veertien dagen na teldatum opgave te doen van het leerlingenaantal

433.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
 Handeling: het geven van een regeling ter vaststelling van de wijze waarop het schoolbestuur de opgave van het leerlingenaantal moet verstrekken
 Periode: 1996-1998
 Grondslag: Besluit van 05-03-1995, Stb. 221, art. 6, lid 3
 Produkt: ministeriële regeling
 NB:

4.6.3 Beëindiging van de bekostiging

Een school wordt opgeheven wanneer het leerlingenaantal gedurende een aantal opeenvolgende jaren onder de minimumgrens lag. De bekostiging wordt dan beëindigd.

Bij avondscholen, dag-avondscholen of cursussen worden niet meer bekostigd als zij naar oordeel van de minister niet langer in een behoefte voorzien.

In art. 107 van de WVO worden de normen gegeven met betrekking tot de opheffing van de verschillende schoolsoorten.

De peildatum voor het aantal leerlingen is thans 1 oktober.

434.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het in stand houden dan wel bekostigen van scholen die te weinig leerlingen hebben
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 111, lid 4
WVO, Stb. 1986, 552, art. 108, lid 4
WVO, Stb. 1993, 666, art. 108, lid 4
Produkt: advies
NB:

435.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het in stand houden dan wel bekostigen van scholen die te weinig leerlingen hebben
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 111, lid 4
WVO, Stb. 1986, 552, art. 108, lid 4
WVO, Stb. 1993, 666, art. 108, lid 4
Produkt: beschikking
NB:

436.

Actor: Gedeputeerde Staten
Handeling: het vaststellen welke gemeentelijke scholen uit hun provincie gedurende een jaar niet meer aan de voor hen geldende norm voor bekostiging en instandhouding voldoen
Periode: 1987-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 108, lid 5, zoals gewijzigd bij de Wet van 18-06-1987, Stb. 341
Produkt: besluit
NB:

437.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de wijze waarop een exploitatie-overschot moet worden berekend
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 110a, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: AMvB
NB: het bevoegd gezag dient het exploitatie-overschot terug te storten in de desbetreffende overheidskas bij opheffing van een openbare school of cursus of indien de bekostiging van een bijzondere school of cursus wordt beëindigd

438.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de wijze waarop de beëindiging van de
bekostiging zal geschieden
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 115
WVO, Stb. 1986, 552, art. 112
WVO, Stb. 1993, 666, art. 112
Produkt: AMvB
NB:

439.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels omtrent het aanwijzen van vormen van beroepsonderwijs, anders
dan genoemd in de wet, waarop de WVO niet van toepassing is
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Stb. 40, art. 122, lid 1d
WVO, Stb. 1986, 552, art. 119, 1d
WVO, Stb. 1993, 666, art. 119, 1c
Produkt: AMvB, *KB van 14-12-1967, Stb. 668*
NB: deze handeling komt, per 01-01-1996, te vervallen met de inwerking treding van de
WEB, Stb. 1995, 501

4.7 Toezicht

De Inspectie van het onderwijs heeft tot taak toezicht te houden op het onderwijs, van primair tot en met hoger onderwijs. De Grondwet vormt hiervoor de basis.

Het toezicht op het onderwijs, met uitzondering van het landbouwonderwijs, is opgedragen aan de minister van Onderwijs. Het wordt onder zijn bevelen uitgeoefend door de inspecteur-generaal van het onderwijs en door de inspectie van het voortgezet onderwijs. De inspectie van het onderwijs functioneert op basis van een door de minister vastgestelde Regeling verzelfstandiging Onderwijsinspectie (1993) aangevuld met een managementscontract.

Het toezicht op het landbouwonderwijs is opgedragen aan de minister van Landbouw, het wordt onder zijn bevelen uitgeoefend door de Inspectie van het landbouwonderwijs.

In het jaarverslag 1997 van de Inspectie van het Onderwijs wordt de missie van de Inspectie als volgt omschreven: het bewaken en bevorderen van de kwaliteit van het onderwijs in Nederlandse scholen en instellingen op basis van gedegen kennis van die scholen en instellingen (jaarverslag 1997, pagina 9).

Het belangrijkste middel om deze missie te realiseren is het regelmatig bezoeken van scholen en instellingen door de inspecteurs. De inspectie heeft toegang tot de scholen; het schoolbestuur en het personeel van een school zijn verplicht aan de inspectie alle vereiste inlichtingen te geven omtrent de school en het onderwijs.

In de hier voorafgaande handelingen uit de handelingenlijst is de inspectie meerdere malen genoemd; de betreffende handelingen zijn voortgevloeid uit de WVO en de uitvoeringsbesluiten. De handelingen zijn daarbij in hun logische context geplaatst.

De hierna volgende handelingen voor het voortgezet onderwijs zijn echter nog niet naar voren gekomen. Bronnen hiervoor zijn onder andere het jaarwerkplan (1997 en 1998) van de Inspectie van het Onderwijs en het jaarverslag 1997.

In de verschillende onderwijswetten worden de volgende **algemene taken** van de inspectie onderscheiden:

- de **controletaak**, waarbij de inspectie toeziet op de naleving van de wettelijke voorschriften
- de **evaluatietaak**, waarbij de inspectie door middel van het bezoeken van scholen bekend blijft met de toestand van het onderwijs
- de **stimuleringsstaak**, waarbij de inspectie door overleg met bevoegde gezagsorganen en personeel van scholen en met regionale of lokale overheden overleg voert
- de **rapportagetaak**, waarbij de inspectie gevraagd en ongevraagd rapporteert aan de minister en tevens adviseert

Deze algemene taken vertalen zich als volgt voor het voortgezet onderwijs

440.

Actor: de inspectie

Handeling: het toezien op het naleven van de wettelijke bepalingen en voorschriften bij scholen voor voortgezet onderwijs

Periode: 1968-

Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 118, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 115, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 115, lid 1

Produkt: rapportages, verslagen zoals schoolbezoekverslag, jaarverslag, onderwijsverslag, examenverslag

NB: de controle-activiteiten vinden allereerst plaats door analyse van schooldocumenten en in de tweede plaats door schoolbezoek

441.
Actor: de inspectie
Handeling: het evalueren van de stand van het voortgezet onderwijs met betrekking tot de kwaliteit ervan
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: rapportages
NB:

442.
Actor: de inspectie
Handeling: het samenstellen van het gedeelte betreffende het voortgezet onderwijs in het Onderwijsverslag
Periode: 1993-
Grondslag:
Produkt: (gedeelte) Onderwijsverslag
NB:

443.
Actor: de inspectie
Handeling: het doen van voorstellen aan de minister indien deze in het belang van het voortgezet onderwijs worden geacht
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 119, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, art. 116, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 116, lid 3
Produkt: advies
NB:

444.
Actor: de inspectie
Handeling: het uitvoeren van extra taken, opgedragen door de minister, ten aanzien van rijkscholen
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 120
WVO, Stb. 1986, 552, art. 117
WVO, Stb. 1993, 666, art. 117
Produkt: besluit
NB: deze handeling is bij de Wet van 18-04-1991, Stb. 226, per 01-08-1995 vervallen

Verder heeft de inspectie onder andere de volgende **specifieke** taken op het gebied van het voortgezet onderwijs:

445.
Actor: de inspectie
Handeling: het verlenen van een ontheffing voor het geven van onderwijs in de Friese taal
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 11a, lid 2b
Produkt: ontheffing
NB:

446.
Actor: de inspectie
Handeling: het instemmen met en zo nodig overleg voeren over de eigen kerndoelen van scholen

Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 11a, lid 6
Produkt:
NB:
447.
Actor: de inspectie
Handeling: het voeren van overleg over verwijdering en toelating van leerlingen
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 27
Produkt:
NB:

448.
Actor: de inspectie
Handeling: het adviseren over bevoegdheidsverklaringen ten behoeve van het personeel
Periode: 1985-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 35 a, zoals gewijzigd bij de wet van 04-07-1985, Stb. 408
Produkt: advies
NB:

Verder neemt de inspectie kritisch kennis van onder andere:

- schorsingen en verwijderingen van leerlingen
- onregelmatigheden tijdens examens
- examenfaciliteiten voor anderstalige en gehandicapte leerlingen
- afwijkingen van onderdelen van de basisvorming

De inspectie houdt zich voorts bezig met het behandelen van klachten, het adviseren over examenprogramma's, over bevoegdheidsverklaringen op basis van in het buitenland behaalde bewijzen van bekwaamheid en het onderhouden van contacten met onderwijsinspecties in het buitenland.

Overige werkzaamheden die nog niet aan de orde zijn geweest:

449.
Actor: de inspectie
Handeling: het controleren van het schoolwerkplan / schoolplan
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 24
WVO, Stb. 1986, 552, art. 24
WVO, Stb. 1993, 666, art. 24
Produkt: gedeelte Onderwijsverslag
NB:

450.
Actor: de inspectie
Handeling: het controleren van het jaarverslag / de schoolgids
Periode: 1989-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 24a, zoals gewijzigd bij de Wet van 14-06-1989, Stb. 297
WVO, Stb. 1993, 666, art. 24a
Produkt: onderdeel Onderwijsverslag
NB:

451.
Actor: de inspectie

Handeling: het controleren van de te geven lessen, met name de lesuitval
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 22, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, art. 22, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 22, lid 3
Produkt: onderdeel Onderwijsverslag
NB:

452.

Actor: de inspectie
Handeling: het controleren van het directiestatuut
Periode: 1995-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 32c, zoals gewijzigd bij de Wet van 30-11-1995, Stb. 612
Produkt: rapportage
NB: het bevoegd gezag van een school voor vwo, avo of vbo stelt een directiestatuut vast. Dit statuut bevat in ieder geval de wettelijk opgedragen taken en bevoegdheden van de directie en instructies voor de uitoefening van die taken.

453.

Actor: de inspectie
Handeling: het controleren van de basisvorming
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 11a t/m 11f
Produkt: interne rapporten, bijdrage Onderwijsverslag
NB: tussen augustus 1997 en eind 1999 vindt onder leiding van de inspectie de landelijke Evaluatie van de basisvorming plaats

454.

Actor: de inspectie
Handeling: het controleren van de toelating van leerlingen tot het eerste en hogere leerjaren
Periode:
Grondslag: Inrichtingsbesluit vwo-havo-mavo-vbo, art. 3, 7 en 10
Produkt:
NB:

455.

Actor: de inspectie
Handeling: het controleren van de toetsing basisvorming
Periode: 1993-
Grondslag: Inrichtingsbesluit vwo-havo-mavo-vbo, art. 20
Produkt:
NB:

456.

Actor: de inspectie
Handeling: het controleren van het Examenreglement
Periode:
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo, art. 31
Produkt:
NB:

457.

Actor: de inspectie
Handeling: het controleren van het Programma van toetsing en afsluiting
Periode:

Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo, art. 31
Produkt:
NB:

458.
Actor: de inspectie
Handeling: het controleren van het verloop van de examens
Periode:
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo, art. 43
Produkt:
NB:

459.
Actor: de inspectie
Handeling: het controleren van de examenuitslag
Periode:
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo, art. 56
Produkt:
NB:

460.
Actor: de inspectie
Handeling: het controleren van het verloop van de staatsexamens
Periode:
Grondslag: Besluit Staatsexamens vwo-havo-mavo, art. 22
Produkt:
NB:

461.
Actor: de inspectie
Handeling: het controleren van de Wet Studiefinanciering en de Wet tegemoetkoming studiekosten
Periode:
Grondslag: WSF en WTS
Produkt:
NB:

462.
Actor: de inspectie
Handeling: het controleren van de leerlingenaantallen
Periode:
Grondslag:
Produkt:
NB:

463.
Actor: de inspectie
Handeling: het evalueren van het verloop van de centrale schriftelijke examens en de staatsexamens
Periode:
Grondslag:
Produkt:
NB: Eindexamenverslag en bijdrage in het Onderwijsverslag

4.8 Les- en cursusgeld, tegemoetkoming in de kosten

Leerlingen die voor de aanvang van het desbetreffende cursusjaar de leeftijd van 16 jaar hebben bereikt, en uit openbare kas bekostigd onderwijs volgen, zijn verplicht om lesgeld te betalen aan de minister. Het bevoegd gezag van de school schrijft de leerling voor het cursusjaar in; de leerling ontvangt een bewijs van inschrijving.

Indien een leerling onderwijs volgt zonder dat hij zich heeft ingeschreven, dan is hij aan de minister schadevergoeding verschuldigd.

4.8.1 Les- en cursusgeld

464.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere regels omtrent de inschrijving van leerlingen om in een bepaald cursusjaar onderwijs te kunnen volgen
Periode: 1987-
Grondslag: *Les- en cursusgeldwet*, wet van 07-07-1987, Stb. 343, art. 4, lid 4
Produkt: AMvB
NB: bij deze wet is de *lesgeldregeling tot de groep van 16- tot 18-jarigen* uitgebreid, de *Lesgeldwet voor boven 17-jarigen* (Stb. 1986, 250) vervangen en wordt de *School- en cursusgeldwet 1972* (Stb. 1983, 360) ingetrokken

465.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen of herzien van het bedrag van het lesgeld
Periode: 1987-
Grondslag: *Les- en cursusgeldwet*, wet van 07-07-1987, Stb. 343, art. 5, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

466.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels omtrent de voldoening, de vrijstelling, de vermindering en terugbetaling van het lesgeld²¹
Periode: 1987-
Grondslag: *Les- en cursusgeldwet*, wet van 07-07-1987, Stb. 343, art. 5, lid 4
Produkt: AMvB
NB:

467.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels omtrent de voldoening, de vrijstelling, de vermindering en terugbetaling van cursusgeld

²¹ **Lesgeld** is verschuldigd voor het volgen van uit de openbare kas bekostigd onderwijs aan een dagschool.
Cursusgeld is verschuldigd voor het volgen van uit de openbare kas bekostigd onderwijs aan avondscholen, dag-avondscholen en cursussen.

Periode: 1987-
Grondslag: *Les- en cursusgeldwet*, wet van 07-07-1987, Stb. 343, art. 6, lid 5
Produkt: AMvB
NB:

468.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het (gedeeltelijk) intrekken van de vergoeding voor een gemeentelijke of bijzondere school of cursus wegens het niet naleven van de voorschriften gegeven krachtens de *Les- en cursusgeldwet*

Periode: 1987-
Grondslag: *Les- en cursusgeldwet*, wet van 07-07-1987, Stb. 343, art.8, lid 1
Produkt: beschikking
NB:

4.8.2 Tegemoetkoming in de kosten

469.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de tegemoetkoming in de kosten verbonden aan het bezoeken van een school voor voortgezet onderwijs
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 40, art. 124
WVO, Stb. 1986, 552, art. 121
WVO, Stb. 1993, 666, art. 121
Produkt: AMvB, *Besluit studietoelagen WVO, Stb. 1974, 272*
Besluit proefprojecten nieuw vervolg (beroepsonderwijs), Stb. 1980, 283
NB: de regeling van de toekenning van studietoelagen is in beginsel opgezet voor leerlingen die volledig dagonderwijs volgen aan een openbare, of aan een bijzondere - bekostigde of krachtens art. 56 van de WVO aangewezen- school voor voortgezet onderwijs

470.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het toekennen van toelagen aan leerlingen van cursussen en leerlingen aan andere scholen of afdelingen dan genoemd in de WVO
Periode: 1974-1996
Grondslag: *Besluit studietoelagen WVO*, besluit van 29-04-1974, Stb. 272, art. 2, lid 2
Produkt: besluit
NB: de minister stelt hierbij voorwaarden en regels

471.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het stellen van regels omtrent de uitbetaling van de toelagen
Periode: 1974-1996
Grondslag: *Besluit studietoelagen WVO*, besluit van 29-04-1974, Stb. 272, art. 9
Produkt: besluit
NB:

472.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het jaarlijks vaststellen van normen ter berekening van de reiskosten en het de maximum hoogte van de vergoeding voor de overige kosten van leerlingen van

dagscholen voor voortgezet onderwijs
Periode: 1974-1996
Grondslag: Besluit studietoelagen WVO, besluit van 29-04-1974, Stb. 272, art. 20
Produkt: besluit
NB: het gaat hier om de kosten voor leerlingen van vwo, avo, mbo en lbo.
Onder □overige kosten□ wordt verstaan o.a. kosten van boeken en leermiddelen, kosten van dagelijks reizen naar school, kosten die uitwonende leerlingen hebben, andere door de minister aangewezen kostenfactoren

473.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het benoemen en ontslaan van de commissie, die tot taak heeft na te gaan of de bij of krachtens het Besluit studietoelagen WVO vastgestelde regels juist zijn toegepast bij verstrekking van de toelagen
Periode: 1974-1993
Grondslag: Besluit studietoelagen WVO, besluit van 29-04-1974, Stb. 272, art. 25, lid 2
Produkt: beschikking
NB: de commissie brengt advies uit aan de minister over herziening en nadere herziening van de toelagen

474.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere regels omtrent de wijze van behandeling van verzoeken om nadere herziening van de studietoelagen
Periode: 1974-1993
Grondslag: Besluit studietoelagen WVO, besluit van 29-04-1974, Stb. 272, art. 28
Produkt: besluit
NB:

4.9 Handelingen met betrekking tot overgangswetgeving

De volgende handelingen gaan over wettelijke bepalingen die de overgang van de oude naar nieuwe regelingen in goede banen moeten leiden.

475.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van een wet welke het tijdstip van inwerkingtreding van de WVO en het overgangsrecht zal regelen
Periode: (1986-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 124,
Produkt: OWVO, wet van 30-06-1967, Stb. 386
NB:

476.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van overgangsbepalingen met betrekking tot de vergoeding van de inrichtingskosten voor dagscholen voor vwo, avo en vbo en dag- en avondscholen
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*, art. XIV

Produkt: besluit
NB:

477.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van een overgangsregeling voor de vergoeding van de exploitatiekosten voor dagscholen voor vwo, avo en vbo
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*, art. XV
Produkt: ministeriële regeling
NB:

478.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van een overgangsregeling voor scholen voor beroepsonderwijs met betrekking tot de kosten voor voorzieningen in inventaris en onderhoud
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*, art. XVII
Produkt: besluit
NB:

Een school die aansluitend op het basisonderwijs en op grond van de Experimentenwet onderwijs (Stb. 1970, 370) experimenteert, is met ingang van 01-08-1993 een school voor voortgezet onderwijs als bedoeld in de WVO, van het schooltype waartoe de school behoorde voor de aanvang van het experiment.

479.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften betreffende de inrichting en eindexamens aan een school die op grond van de Experimentenwet experimenteert en die omgezet zal worden tot een school voor voortgezet onderwijs
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270, art. IV A, lid 3
Produkt: besluit
NB:

480.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het zorgdragen voor de evaluatie van de invoering van de basisvorming en de invoering van kerndoelen in het basisonderwijs en voorgezet onderwijs
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270, art. IV C
Produkt: evaluatierapport
NB: dit moet voor 01-08-1999 plaatsvinden

481.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels om af te kunnen wijken van de bevoegdheidseisen van leraren in

Periode: vaste diens aan een dagschool voor vbo
1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270, art. IV C
Produkt: AMvB
NB:

482.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van overgangsbepalingen ten aanzien van de omzetting van scholen en afdelingen voor ivbo in scholen en afdelingen leerwegondersteunend onderwijs of afdelingen praktijkonderwijs

Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb.1998, 337, art. II
Produkt: besluit
NB:

483.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van bepalingen om af te kunnen wijken van de voorschriften geldend op 31 juli 1998 ten behoeve van het leerwegondersteunend onderwijs in verband met nieuwe ontwikkelingen

Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb.1998, 337, art. II, lid 4
Produkt: AMvB/ ministeriële regeling
NB: onder nieuwe ontwikkelingen worden bijvoorbeeld salarismaatregelen bedoeld

484.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van voorschriften met betrekking tot de bekostiging en rechtspositie ten behoeve van afdelingen of scholen voor praktijkonderwijs

Periode: 1998-2002
Grondslag: WVO, Stb.1998, 337 , art. II, lid 6
Produkt: ministeriële regeling
NB:

485.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het aanmerken van vso-lom scholen en vso-lom gedeelten van de sovso-scholen als scholen of afdelingen voor speciaal voortgezet onderwijs

Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 337 , art. III, lid 1
Produkt: besluit
NB:

486.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het het geven van bepalingen om af te kunnen wijken van de voorschriften geldend op 31 juli 1998 ten behoeve van scholen of afdelingen voor speciaal voortgezet onderwijs in verband met nieuwe ontwikkelingen

Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 337 , art. III, lid 3
Produkt: AMvB/ ministeriële regeling
NB:

487.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het in aanmerking brengen voor bekostiging van (so)vso scholen als afdelingen voor leerwegondersteunend onderwijs

Periode: 1998-2002
Grondslag: WVO, Stb. 1998,337 , art. IV, lid 1
Produkt: besluit
NB:

488.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van voorschriften ten behoeve van afdelingen voor leerwegondersteunend onderwijs met betrekking tot de bekostiging en rechtspositie

Periode: 1998-2002
Grondslag: WVO, Stb. 1998,337 , art. IV, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB: bij de regeling zal worden aangegeven volgens welke regels en op welke wijze tijdelijk de bekostiging zal plaatsvinden.

489.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van nadere voorschriften ten behoeve van (so)vso-lom-scholen als afdelingen voor leerwegondersteunend onderwijs, die met betrekking tot de bekostiging aangemerkt willen worden als nevenvestiging

Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 337 , art. IV, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB: dit geldt vooral voor (so)vso-lom-scholen of afdelingen die onder de ISOVSO als zelfstandige school functioneerden

490.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het voor bekostiging in aanmerking brengen van (so)vso- scholen als afdeling voor praktijkonderwijs onder de WVO

Periode: 1998-2002
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 337 , art. V, lid 1
Produkt: besluit
NB: deze handeling bevat de grondslag om af te wijken van het bepaalde in art. IV, namelijk dat het oude lom-onderwijs voortaan leerwegondersteunend onderwijs zal verzorgen

491.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de bekostiging en rechtspositie van (so)vso-lom-scholen die niet aangemerkt worden als scholen of afdelingen voor leerwegondersteunend of praktijkonderwijs

Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 337 , art. VI, lid 3
Produkt: AMvB
NB: in deze handeling wordt de mogelijkheid geboden om de voormalige vso-lom-school op te zetten als een orthopedagogisch -didactisch centrum: een in het samenwerkingsverband centrale plaats waar de scholen uit het verband en beroep kunnen doen ten behoeve van het verzorgen van zorgonderwijs

492.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het aanmerken van (so)vso-mlk-scholen als scholen en afdelingen voor speciaal voortgezet onderwijs

Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 337 , art. VII, lid 1

Produkt: besluit
NB:

493.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van bepalingen om af te kunnen wijken van de voorschriften geldend op 31 juli 1998 ten behoeve van (so)vso-mlk-scholen of afdelingen, aangeduid als scholen voor speciaal voortgezet onderwijs, in verband met nieuwe ontwikkelingen
Periode: 1998-2002
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 337 , art. VII
Produkt: AMvB/ ministeriële regeling
NB:

494.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het voor bekostiging in aanmerking brengen van (so)vso-mlk-scholen of afdeling en als scholen of afdelingen voor praktijkonderwijs
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 337 , art. VIII, lid 1
Produkt: besluit
NB:

495.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels voor het vaststellen van het aantal leerlingen dat onderwijs volgt in een school of afdeling voor (so)vso-mlk
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 337 , art. VIII, lid 2
Produkt: AMvB
NB:

496.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het instellen van een landelijke geschillencommissie voor samenwerkingsverbanden
Periode: 1998
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 337 , art. IX, lid 1
Produkt: instellingsbeschikking
NB: de uitspraken van de commissie zijn bindend voor het samenwerkingsverband

497.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het benoemen van de voorzitter en de vier leden van de geschillencommissie voor samenwerkingsverbanden
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 337 , art IX, lid 2
Produkt: beschikking
NB:

498.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van een tijdelijke regeling met betrekking tot de nieuwe bevoegdheidseisen
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 337 , art. XV, lid 1
Produkt: AMvB

NB:

499.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van overgangsvoorschriften voor het personeel van (so)vso-scholen en de vakken van het voortgezet onderwijs waartoe zij bevoegd worden
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 337 , art. XV, lid 2
Produkt: AMvB
NB:

500.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van nadere voorschriften omtrent de bekostiging en regels ter uitvoering van de salarisgarantie van het zittend personeel
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 337 , art XVI, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

501.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels voor het vervangen van 'oude vakken' in de leerwegen
Periode: 1998
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 337 , art. XVIII, lid 1
Produkt: Inrichtingsbesluit vwo-havo-mavo-vbo en Examenbesluit WVO
NB:

502.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het wijzigen van de naar de stand van 31 juli 1998 'bevroren' examenvoorschriften
Periode: 1998
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 337 , art. XIX, onderdeel B
Produkt: Examenbesluit WVO
NB:

503.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels die de mogelijkheid bieden om tijdelijk van de bepalingen van de WVO of de WEB af te wijken in verband met de goede invoering van de gewijzigde WVO of WEB
Periode: 1999
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 337 , art. XXII, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

504.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het zenden van een tussentijdse rapportage over het invoeringsproces
Periode: 2000
Grondslag: WVO, Stb. 1998,337 , art. XXIII, lid 1
Produkt: evaluatierapport
NB: de evaluatie gaat over het opnemen in de WVO van de vso-scholen en de vso-gedeelten van de sovso-scholen, over de gang van zaken rond de vorming en aansluiting van samenwerkingsverbanden en over de AMvB op grond van art. 77, lid 4, waarin het zorgbudget wordt geregeld

4.10 Overige handelingen

4.10.1 Handelingen met betrekking tot leerwegen, leerwegondersteunend- en praktijkonderwijs mavo, vbo, vso

De volgende handelingen zijn net in werking getreden of moeten nog in werking treden. Door hun nog instabiele karakter zijn ze op deze plaats, achter aan, bij elkaar gezet, indien handelingen vervallen of indien er extra handelingen bijgevoegd moeten worden heeft dat minder verstrekkende effecten op de handelingenlijst dan wanneer de handelingen over de voorliggende paragrafen verdeeld zouden zijn.

505.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent opnemingsplannen in het plan van afdelingen uit de sectoren binnen het vbo waaraan reeds afdelingen zoals genoemd in art.10c zijn verbonden
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 69, lid 9
Produkt: AMvB
NB:

506.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de vaststelling en uitkering van een aanvullend bedrag ten behoeve van de leerlingen die leerwegondersteunend onderwijs of praktijkonderwijs volgen
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 77, lid 4
Produkt: AMvB, Bekostigingsbesluit
NB: het gaat hier in deze handeling om een bovenreguliere vergoeding. Artikel 77, lid 4 regelt het zorgbudget.

507.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van criteria voor aanspraak op bekostiging van scholen voor praktijkonderwijs en nevenvestigingen voor praktijkonderwijs
Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1998, 512, art. 109, lid 1
Produkt: AMvB, Bekostigingsbesluit
NB:

4.10.2 Handelingen uit de nieuwe instellingsbeschikking van het CEVO

De meest actuele instellingsbeschikking van een CEVO 'nieuwe stijl' dateert van 9 juli 1999, kenmerk VO/BOB/98/28927.

Extra handelingen, naar aanleiding van de nieuwe instellingsbeschikking en verdere uitwerking van handeling 151 uit het RIO:

508.

Actor: CEVO
Handeling: het gevolg geven aan verzoeken van de inspectie van het voortgezet onderwijs als bedoeld in art. 43, lid 2, van het *Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo*
Periode:

Grondslag:
Produkt: advies, rapport
NB: is een uitwerking van handeling 151

509.
Actor: CEVO
Handeling: het verstrekken aan de inspectie van alle gegevens met betrekking tot de centrale examens, waarover deze ambtshalve moet kunnen beschikken, voor zover zulks verband houdt met de taak van de CEVO

Periode:
Grondslag:
Produkt: informatie
NB:

510.
Actor: CEVO
Handeling: het coördineren van de werkzaamheden die nodig zijn voor de productie van de toetsen en de beoordelingsvoorschriften, alsmede van de werkzaamheden op landelijk niveau voor de afname van de toetsen

Periode:
Grondslag:
Produkt: verslagen
NB:

511.
Actor: CEVO
Handeling: het op verzoek van de minister van Onderwijs ontwikkelen of doen ontwikkelen van syllabi waarin de CEVO aanvullende informatie over de examenstof van de centrale examens afneemt

Periode: 1998-
Grondslag: Instellingsbeschikking van 09-07-1999
Produkt:
NB: nieuwe taak

512.
Actor: CEVO
Handeling: de minister van Onderwijs bijstaan bij de jaarlijkse opdracht aan de Informatie Beheer Groep en bij het beoordelen van verzoeken van het Cito, bedoeld in art. 2, lid 1b van de Wet Subidiëring Landelijke Onderwijsondersteunende Activiteiten, voor zover het activiteiten voor de centrale examens vwo, havo, mavo en vbo betreft

Periode: 1998-
Grondslag: Instellingsbeschikking 09-07-1999
Produkt: afspraken
NB: nieuwe taak

513.
Actor: CEVO
Handeling: het zorgdragen bij het vaststellen van de examens mavo en vbo voor de afstemming met de toetsen basisvorming, bedoeld in art. 28a, lid 3 van de WVO

Periode: 1998-
Grondslag: Instellingsbeschikking 09-07-1999
Produkt:

NB: nieuwe taak

514.

Actor: CEVO

Handeling: het produceren en vaststellen van de opgaven voor schoolonderzoeken vbo in de op het beroep gerichte vakken, voor zover in de desbetreffende vakken geen centraal examen is ingericht en in algemene vakken volgens het B-programma

Periode:

Grondslag:

Produkt: opgaven

NB:

4.10.3 Later toegevoegde handelingen

515

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het beslissen op bezwaarschriften

Periode: 1968-

Bron: driehoeksoverleg dd 27 mei 1999

Produkt: beschikkingen

NB:

516.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw

Handeling: het vaststellen van het bedrag dat scholen voor voortgezet onderwijs aan het Rijk dienen te voldoen wegens het onttrekken van gebouwen, terreinen of roerende zaken van hun onderwijsbestemming

Periode: 1968-1997

Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 101, lid 2

WVO, Stb. 1986, 552, art. 101, lid 2

WVO, Stb. 1993, 666, art. 101, lid 2

Produkt: ministeriële regeling

NB:

Hoofdstuk 5, bronnen

5.1 Personen die een bijdrage hebben geleverd aan dit onderzoek:

- dhr. drs. P.J. van Beuzekom, Ministerie van OCenW, VO/BOB
- dhr. drs. R.H. de Bruine, Ministerie van OCenW, VO/BOB
- dhr. mr. R. Brussee, Ministerie van OCenW, WJZ
- dhr. mr.A. Dijksterhuis, Ministerie van OCenW, VO/BJA
- dhr. J.M.L.P.A. Geenen, Ministerie van OCenW, VO/BJA (contactpersoon binnen de directie VO)
- dhr. H.A. Geerling, Ministerie van OCenW, VO/FB
- mevr. M. van der Geest-Ahuis, Inspectie van het Onderwijs, secretaris Hoofdinspecteur Voortgezet Onderwijs
- dhr. mr. J. Haack van de Goes, Ministerie van OCenW, VO/BJA
- mevr. D.J.G. van Keep, Ministerie van OCenW, CFI/IRB/RAC
- dhr. J.J. van de Lee, Ministerie van OCenW, VO/FB
- dhr. mr. A. Mikkelsen, Ministerie van OCenW, WJZ
- dhr. mr. E. Nagel, Ministerie van OCenW, VO/TAB
- mevr. E. Nijssen, CEVO/COB
- dhr. drs. R.J. Offerein, Ministerie van OCenW, VO/BOB
- mevr. mr. J.Visser, Ministerie van OCenW, VO/BOB
- dhr. J. Wijdenbosch, Inspectie van het Onderwijs, IC, contactpersoon
- dhr. F. Wisman, Ministerie van OCenW, VO/BOB
- medewerkers bibliotheek CITO

5.2 Geraadpleegde bronnen:

Wet- en regelgeving

- *Wet op het voortgezet onderwijs*, editie Schuurman en Jordens, 33-I, 7e druk, W.E.J. Tjeenk Willink-Zwolle, 1996
- *Wet op het voortgezet onderwijs, Uitvoeringsvoorschriften van algemene aard*, editie Schuurman en Jordens, 33-II, zesde druk, W.E.J. Tjeenk Willink-Zwolle, 1994
- *Wet op het voortgezet onderwijs, Uitvoeringsvoorschriften voor de scholen voor vwo, havo en mavo*, Schuurman en Jordens, 33-III, zesde druk, W.E.J. Tjeenk Willink-Zwolle, 1993
- *Wet op het voortgezet onderwijs, Uitvoeringsvoorschriften voor de scholen voor beroepsonderwijs*, Schuurman en Jordens, 33-IV, 5e druk, W.E.J. Tjeenk Willink-Zwolle, 1988

- *Wet op het voortgezet onderwijs, Uitvoeringsvoorschriften voor de scholen voor lager en middelbaar beroepsonderwijs*, Schuurman en Jordens, 33 V, zesde druk, W.E.J. Tjeenk Willink-Zwolle, 1992
- *Overgangswet WVO*, editie Schuurman en Jordens, 33-I, 7e druk, W.E.J. Tjeenk Willink-Zwolle, 1996
- Algemene Databank Wet- en regelgeving, Kluwer Datalex Den Haag
- OPMAAT, SDU

Overige bronnen:

- *Aarts, dr. J.F.M.C., Deen, dr. N., Giesbers, prof. dr. J.H.G.*, *Onderwijs in Nederland*, Wolters-Noordhof, 1985
- *Boekholt, Dr. P.Th.F.M. en de Booy, Dr. E.P.*, *Geschiedenis van de school in Nederland*, van Gorcum, 1987
- *Boekholt, Dr. P.Th.F.M.*, *Onderwijsgeschiedenis*, Walburgpers 1991
- *Brok, dr. M.F.A.*, *Wat moet ik met de Mammoet? Praktische wegwijzer in het nieuwe voortgezet onderwijs*, Bruna en Zn, 1968
- *Dodde, N.L.*, *□Dag, Mammoet! □ Verleden, heden en toekomst van het Nederlandse schoolstelsel*, Garant, 1993.
- *Dodde, N.L. en Leune, J.M.G.*, *Het Nederlandse schoolstelsel*, Wolters-Noordhof, 1995
- *Leppink, Mr. G.J.H. en Schut, Mr. F.H.L.*, *de wettelijke regeling van het Nederlandse onderwijs*, Educaboek, 1982
- *Reulen, J.J.M. en Rosmalen, P.H.W.*, *Het voortgezet onderwijs in Nederland, ontwikkelingen, structuren en regelingen*, Fer Remmers Tilburg, 1985
- *De gemeente uw partner. Het hoe en waarom van het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid*, Publicatie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, SDU Servicecentrum, 1997
- *Een nieuwe tweede fase voor havo en vwo*, Publicatie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, SDU Servicecentrum, 1997
- *Het voortgezet onderwijs, gids voor ouders, verzorgers en leerlingen 1997*, Publicatie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, AOCenW 1586, 1997
- *Kansen voor kinderen, overzicht beleid funderend onderwijs 1994-1998*, Publicatie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, april 1998
- *Nader beschouwd: tweede fase havo/vwo*. Publicatie van het PMVO, november 1996
- *Nader beschouwd: vso, (l)vbo, mavo*. Publicatie van het PMVO, februari 1998
- *Toetsing basisvorming 1997-2003. Kerndocument*. Publicatie van het PMVO, 1997
- diverse artikelen afkomstig uit *Uitleg*, jaargangen 1996, 1997, 1998

- diverse artikelen afkomstig uit *Schoolblad*, jaargangen 1996, 1997, 1998
- pers- en andere berichten afkomstig van Intranet, Ministerie van OCenW, 1997 en 1998
- Staatsalmanakken, Jaargangen 1963, 1968, 1973, 1978, 1983, 1988, 1993, 1998
- Memories van Toelichting bij de rijksbegrotingen van 1963, 1968, 1973, 1978, 1983, 1988, 1993 en 1998

Hoofdstuk 6, bijlagen

6.1 BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN:

- * **Algemene vakken:** de vakken bij het beroepsonderwijs worden verdeeld in algemene vakken en op het beroep gerichte vakken. Onder de eerste groep worden verstaan vakken als Nederlands, andere moderne talen, geschiedenis, lichamelijke oefening, muziek, etc.
- * **Assistentenklas:** oude naam voor de derde klas van de huishoudscholen waar wat meer uitgebreid huishoudonderwijs wordt gegeven.
- * **Atheneum A:** schooltype, in plaats gekomen van de HBS-A; studie van economische wetenschappen staat op de voorgrond.
- * **Atheneum B:** schooltype, in plaats gekomen van de HBS-B.; de studie van de wiskunde en de exacte wetenschappen staat op de voorgrond.
- * **AVO:** Algemeen Voortgezet Onderwijs, een opleiding in algemene, niet op een bepaald beroep gerichte vakken, die voorafgaat aan de beroepsopleiding; lager beroepsonderwijs wordt voorafgegaan door LAVO; middelbaar beroepsonderwijs door MAVO; hoger beroepsonderwijs door HAVO.
- * **Basisonderwijs:** nieuwe benaming voor het lager onderwijs; de term drukt uit dat dit onderwijs geen afgesloten opleiding meer geeft, maar een voorbereiding is voor het Voortgezet Onderwijs. Iedere leerling volgt na het basisonderwijs een of andere vorm van voortgezet onderwijs.
- * **Basistabel:** volgens de WVO worden door de minister niet meer volledig uitgewerkte lestabellen vastgesteld voor de verschillende schooltypen; er wordt alleen een beperkt aantal lessen voorgeschreven, die iedere leerling in de loop van de cursus moet volgen; de overige tijd wordt aangevuld met facultatieve en keuzevakken.
- * **Blijvende voorziening in de huisvesting:** een huisvestingsvoorziening waarvan de te verwachten gebruiksduur door de school ten minste 15 jaar bedraagt
- * **Bevoegd gezag:** aanduiding van de persoon of het college, dat het hoogste gezag over een school uitoefent.
 - Bij **Rijksscholen:** - de minister
 - bij **openbare scholen:** - het college van burgemeester en wethouders
of
 - het krachtens de desbetreffende gemeenschappelijke regeling bevoegde orgaan
of
 - de openbare rechtspersoon, bedoeld in art. 42a van de WVO, Stb 1993, 666, zoals gewijzigd bij de Wet van 14-11-1996, Stb. 580
of

- de stichting bedoeld in 42b van de WVO, Stb 1993, 666, zoals gewijzigd bij de Wet van 14-11-1996, Stb. 580
- bij **bijzondere scholen**: - het schoolbestuur
- * **Bevoegdheden**: de bevoegdheden van de leraren worden onderscheiden in bevoegdheden van de eerste, de tweede en de derde graad; aan elke graad is het recht verbonden aan bepaalde scholen les te geven.
- * **Bijzondere school**: een door een natuurlijk persoon of door een privaatrechtelijke rechts persoon in stand gehouden school
- * **Brugklas**: alle eerste klassen van de op het basisonderwijs aansluitende scholen dienend om de leerlingen te oriënteren en te leren studeren en voor de leraren om hen te observeren en voor verdere studie te determineren. Daarom zijn de lesprogramma's van die scholen gelijk; ze moeten de mogelijkheid bieden tot een correctie van die keuze; voor deze klassen is de naam brugklas of brugjaar in zwang gekomen, een andere naam is oriënterend jaar.
- * **Deelplannen**: bij de planning van de scholen door het departement wordt uitgegaan van regionaal opgemaakte plannen, de deelplannen.
- * **Determineren**: onder deze term verstaat men het bepalen van de meest geschikte schoolkeuzedor het langere tijd observeren van de leerling.
- * **Differentiatie**:
- * **Formatierekeneenheid**: de rekeneenheid waarin op geobjectiveerde wijze de kosten zijn uitgedrukt van de functies van het personeel van de school

- * **Kerdoelen** : zijn doelstellingen die een school aan het eind van de basisvorming moet hebben bereikt. Ze geven een beschrijving van de kwaliteiten van leerlingen op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden. Als basis voor de kerndoelen dient de adviesurentabel.
- * **Nascholing**: een vorm van scholing, gegeven aan leden van het personeel om hun kennis, inzicht, vaardigheden en beroepshoudingen direct verband houdend met de uitoefening van hun beroep, voortbouwend op de in de initiële opleiding verworven aanvangsbekwaamheid te verdiepen en uit te breiden
- * **Openbaar rechtspersoon**: een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld als bedoeld in art. 42a van de WVO, Stb 1993, 666, zoals gewijzigd bij de Wet van 14-11-1996, Stb. 580
- * **Openbare school**: a) een school in stand gehouden door het Rijk, door een gemeente, dan wel door een openbaar lichaam, ingesteld bij een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in de Wet gemeenschap-

pelijke regelingen, Stb. 1984, 669, waarin deelnemen een of meer gemeenten, al dan niet te zamen met een of meer privaatrechtelijke rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid

- b) een door een openbare rechtspersoon als bedoeld in art. 42a van de WVO, Stb 1993, 666, zoals gewijzigd bij de Wet van 14-11-1996, Stb. 580, in stand gehouden school
- c) een door een stichting als bedoeld in art. 42b van de WVO, Stb 1993, 666, zoals gewijzigd bij de Wet van 14-11-1996, Stb. 580, in stand gehouden school

- * **Profiel:** een samenhangend onderwijsprogramma ten behoeve van de bovenbouw vwo en havo, zodanig ingericht dat het het volgende biedt:
 - een algemene maatschappelijke voorbereiding en persoonlijke vorming
 - een algemene voorbereiding op het hoger onderwijs
 - een bijzondere voorbereiding op groepen van naar inhoud verwante opleidingen in het hoger onderwijs

- * **Schoolpracticum:** het verkrijgen van ervaring in de school als bedoeld in art. 3a van de WVO

- * **Stagebegeleider:** degene die is belast met de begeleiding vande leerling en werkzaam is bij de stagegever

- * **Stagegever:** de rechtspersoon of natuurlijke persoon bij wie de stage wordt doorlopen

- * **Stageleraar:** de leraar van de school waarop de leerling is ingeschreven, belast met de begeleiding van de leerling tijdens de stage

- * **Tijdelijke voorziening in de huisvesting:** een huisvestingsvoorziening waarvan de de verwachten gebruiksduur door de school ten hoogste 15 jaar bedraagt

6.2DE INRICHTING VAN HET VOORTGEZET ONDERWIJS

6.2.1 Scholen en scholengemeenschappen

a)

Vorbereidend wetenschappelijk onderwijs wordt gegeven aan gymnasia, athenea en lycea, elk met een cursusduur van zes jaren.

Aan de **gymnasia** wordt onderwijs gegeven, voorzover niet anders bij wet bepaald, in Nederlandse taal- en letterkunde, Latijnse taal- en letterkunde, Griekse taal- en letterkunde, Franse taal- en letterkunde, Duitse taal- en letterkunde, Engelse taal en letterkunde, geschiedenis en staatsinrichting, aardrijkskunde, maatschappijleer, wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie, muziek, tekenen, handvaardigheid, lichamelijke opvoeding.

Aan de **athenea** wordt onderwijs gegeven, voorzover niet anders bij wet bepaald, in Nederlandse taal- en letterkunde, Franse taal- en letterkunde, Duitse taal- en letterkunde, Engelse taal en letterkunde, geschiedenis en staatsinrichting, aardrijkskunde, economische wetenschappen en recht, maatschappijleer, wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie, muziek, tekenen, handvaardigheid, lichamelijke opvoeding.

Elke school die een gymnasium en een atheneum omvat is een lyceum. Van een lyceum is tenminste het eerste leerjaar gemeenschappelijk.

De Wet van 02-07-1997, *Profielen voortgezet onderwijs*, Stb. 322, breng vanaf 1 augustus 1998 een grote verandering teweeg. Deze wet is tot stand gekomen om verbetering aan te brengen in de aansluiting van het vwo en havo op het hoger onderwijs. Het was daarom wenselijk de onderwijsprogramma's te moderniseren en leerlingen in beter herkenbare en meer samenhangende programma's gericht voor te bereiden op bepaalde opleidingen in het hoger onderwijs. De scholen krijgen meer autonomie in de keuze van werkvormen in het onderwijsprogramma voor de hogere leerjaren.

Voortgezet wetenschappelijk onderwijs wordt in deze wet gedefinieerd als: het onderwijs dat is ingericht ter voorbereiding op aansluitend wetenschappelijk onderwijs en dat mede algemene vorming omvat. Aan de gymnasia zal in ieder geval onderwijs gegeven worden in de Latijnse- en Griekse taal- en letterkunde. Het onderwijs aan de gymnasia en athenea omvat dan de periode van basisvorming en de periode van voorbereidend hoger onderwijs.

b)

1. Hoger algemeen voortgezet onderwijs wordt gegeven aan scholen met een cursusduur van vijf jaren of aan afdelingen van athenea, lycea en scholen voor middelbaar algemeen voortgezet onderwijs. Deze hebben een cursusduur van twee jaren en vangen aan na drie jaren voorbereidend wetenschappelijk onderwijs of na vier jaren middelbaar algemeen voortgezet onderwijs.

Aan deze scholen of afdelingen wordt onderwijs gegeven, voorzover niet anders bij wet bepaald, in Nederlandse taal- en letterkunde, Franse taal- en letterkunde, Duitse taal- en letterkunde, Engelse taal en letterkunde, geschiedenis en staatsinrichting, aardrijkskunde, economie, handelswetenschappen en recht, maatschappijleer, wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie, muziek, tekenen, handvaardigheid, lichamelijke opvoeding.

Voor scholen en afdelingen voor hoger algemeen voortgezet onderwijs waarbij het onderwijs in de literaire en culturele vakken op de voorgrond staat is bepaald dat zij vrijgesteld zijn van de verplichting tot het geven van onderwijs in economie, handelswetenschappen en recht.

Voor het havo gaat er ook vanaf 1 augustus 1998 verandering komen door de Wet van 02-07-1997, *Profielen voortgezet onderwijs*, Stb. 322. Hoger algemeen onderwijs krijgt de volgende definitie: het onderwijs dat is ingericht ter voorbereiding op aansluitend hoger beroepsonderwijs en dat mede algemene vorming omvat. Het onderwijs aan deze scholen en afdelingen omvat de periode van basisvorming en de periode van voorbereidend hoger onderwijs.

2. Middelbaar algemeen voortgezet onderwijs wordt gegeven aan scholen met een cursusduur van vier jaren.

Aan deze scholen wordt onderwijs gegeven, voorzover niet anders bij wet bepaald, in Nederlandse taal- en letterkunde, Franse taal- en letterkunde, Duitse taal- en letterkunde, Engelse taal en letterkunde, geschiedenis en staatsinrichting, aardrijkskunde, recht, maatschappijleer, wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie, economie, muziek, tekenen, handvaardigheid, lichamelijke opvoeding.

c)

1. De situatie voor 1992:

Het Lager algemeen voortgezet onderwijs werd gedefinieerd in art. 10 van de WVO, dit artikel is vervallen bij wet van 27-05-1992, Stb. 270. Lager algemeen voortgezet onderwijs werd gegeven in het eerste of in het eerste en het tweede leerjaar van scholen voor lager beroepsonderwijs, of aan afzonderlijke scholen met een cursusduur van twee jaren. In deze leerjaren wordt onderwijs gegeven in Nederlandse taal, een moderne taal, geschiedenis en aardrijkskunde, maatschappijleer, wiskunde, kennis der natuur, muziek, tekenen, handvaardigheid en lichamelijke oefening. In het eerste leerjaar kon maatschappij vervallen, maar werden er wel studielessen gegeven.

Het **Beroepsonderwijs** werd gedefinieerd in de artikelen 13 en 14 van de WVO, deze artikelen zijn vervallen bij de wet van 27-05-1992, Stb. 270. Bij deze wet werd de omzetting van scholen voor lhno en andere vormen van lbo geregeld; vanaf 1 augustus 1992 wordt gesproken over scholen voor **voorbereidend beroepsonderwijs**.

Lager beroepsonderwijs werd gegeven aan scholen met een cursusduur van ten hoogste vier jaren. Aan deze scholen werd onderwijs gegeven in algemene vakken en in vakken gericht op het beroep. Aan bijzondere scholen kon ook godsdienstonderwijs gegeven worden. Tot de algemene vakken behoren Nederlandse taal, een moderne taal, geschiedenis en aardrijkskunde, maatschappijleer, wiskunde, kennis der natuur, muziek, tekenen, handvaardigheid en lichamelijke oefening.

Middelbaar beroepsonderwijs werd gegeven aan scholen met een cursusduur van ten minste vier jaren, aan deze scholen werd onderwijs gegeven in algemene vakken, waaronder in ieder geval Nederlandse taal en lichamelijke oefening, en in op het beroep gerichte vakken. Aan bijzondere scholen kon bovendien godsdienstonderwijs worden gegeven.

Mbo wordt echter in een apart onderzoek behandeld.

2. De situatie na 1992:

Vorbereidend beroepsonderwijs wordt gegeven aan scholen met een cursusduur van vier jaren, het onderwijs omvat algemene vorming en legt de grondslag voor aansluitend beroepsonderwijs. De scholen omvatten een of meer afdelingen. Deze afdelingen worden onderscheiden in:

- a) een afdeling bouwtechniek
- b) een afdeling mechanische techniek
- c) een afdeling elektrotechniek
- d) een afdeling motorvoertuigentechniek
- e) een afdeling installatietechniek
- f) een afdeling consumptieve techniek
- g) een afdeling grafische techniek
- h) een afdeling verzorging
- i) een afdeling uiterlijke verzorging
- j) een afdeling mode en kleding
- k) een afdeling verkoop
- l) een afdeling administratie
- m) een afdeling handel
- n) een afdeling landbouw en natuurlijke omgeving
- o) een afdeling levensmiddelentechnologie
- p) een afdeling, aangewezen ingevolge art. 24, lid 6

Aan scholen voor voorbereidend beroepsonderwijs wordt onderwijs gegeven in algemene vakken en op het beroep gerichte vakken. Aan bijzondere scholen kan bovendien godsdienstonderwijs gegeven worden.

Tot de algemene vakken behoren, voorzover niet anders bij wet bepaald, Nederlandse taal, een moderne vreemde taal, geschiedenis en staatsinrichting, aardrijkskunde, maatschappijleer, wiskunde, muziek, tekenen, handvaardigheid, lichamelijke opvoeding.

Schoolwerkplan

In het schoolwerkplan staat ten minste vermeld:

- de onderwijs- en vormingsdoelen in de school
- de wijze waarop het onderwijs gedurende de periode van basisvorming wordt gericht op het bereiken van de kerndoelen
- de leerstofkeuze en de didactisch te hanteren werkvormen
- de wijze waarop gedurende de periode van basisvorming aandacht wordt besteed aan oriëntatie op studie en beroep
- de voorzieningen voor leerlingen die belemmeringen ondervinden in het leer- en ontwikkelingsproces en de betrekkingen die bestaan met scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs
- de wijze waarop wordt nagegaan of en in hoeverre door de organisatie en de inhoud van het onderwijsleerproces de gewenste resultaten worden bereikt
- de gevallen waarin naar het oordeel van het bevoegd gezag leerlingen in staat dienen te worden gesteld langer over de basisvorming in het voortgezet onderwijs te doen
- de gevallen waarin leerlingen vrijstelling voor bepaalde vakken wordt verleend
- de wijze waarop na elk schooljaar maar in ieder geval aan het eind van het tweede leerjaar de leerlingen een advies wordt gegeven voor het door hen verder te volgen onderwijs
- de wijze waarop het contact met de ouders wordt onderhouden
- de wijze waarop faciliteiten worden gebruikt die het Rijk beschikbaar stelt voor bepaalde doeleinden of groepen leerlingen
- op welke wijze er aandacht aan wordt besteed dat de leerlingen opgroeien in een multiculturele samenleving
- de maatregelen die de school treft om lesuitval te vermijden
- de wijze waarop schoolverzuim wordt voorkomen en de maatregelen die bij schoolverzuim worden genomen

6.2.2 BASISVORMING

Het onderwijs aan de scholen voor voortgezet onderwijs (vwo, havo, mavo, vbo) begint met een periode van basisvorming. Tijdens de basisvorming krijgen alle leerlingen gezamenlijk een breed samengesteld vakkenaanbod, dat niet verschilt per schoolsoort.

De duur van de basisvorming kan per school verschillen, maar het uitgangspunt is drie jaar

In de basisvorming worden de volgende **vakken** gegeven:

- Nederlands
- Engels
- een tweede moderne taal (Frans, Duits)
- geschiedenis en staatsinrichting
- aardrijkskunde
- economie
- wiskunde
- natuur- en scheikunde
- biologie
- verzorging
- informatiekunde
- techniek
- lichamelijke opvoeding
- twee kunstvakken te kiezen uit beeldende vakken, zoals tekenen, handvaardigheid (handenarbeid of textiele werkvormen), fotografie, film of audiovisuele vorming, en uit muziek, dans of drama

In Friesland wordt ook les gegeven in de Friese taal, tenzij de school hiervoor ontheffing heeft gekregen.

Voor de genoemde vakken, het Fries uitgezonderd, worden elke vijf jaar zogenaamde **kerndoelen** vastgesteld. **Kerndoelen** geven een beschrijving van de kwaliteiten van leerlingen op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden.

Scholen zijn verplicht ten minste deze kerndoelen als te bereiken doelen aan het einde van de basisvorming te hanteren. Bij uitzondering kan door scholen voor bijzonder onderwijs van de kerndoelen worden afgeweken.

In de eerste drie leerjaren duurt de lesweek ten minste 32 lesuren. Daarvan worden 25 lesuren besteed aan de basisvorming. De overige 7 lesuren vormen de vrije ruimte die de school zelf mag invullen; op het vbo kan deze ruimte bijvoorbeeld gebruikt worden voor de vakken die op het beroep gericht zijn.

De overheid heeft **adviesurentabellen** opgesteld waarin staat hoeveel lesuren er voor elk vak nodig zijn om de kerndoelen te bereiken.

De basisvorming wordt afgesloten met afsluitende toetsen; voor ieder vak, behalve lichamelijke opvoeding, moeten de leerlingen een afsluitende landelijke toets maken. Daarnaast mag elke school ook nog zelf toetsen samenstellen en afnemen. De toetsen worden aangeboden door het Instituut voor Toetsontwikkeling (CITO).

De toetsingsprocedure is geregeld in het Inrichtingsbesluit vwo-havo-mavo-vbo. De afsluiting van de basisvorming mag niet binnen de gestelde minimumperiode van twee jaar.

Het bevoegd gezag van de school geeft de leerlingen aan het einde van het tweede leerjaar een **advies** over het door hen verder te volgen onderwijs.

6.2.3 Leerwegen, praktijkgericht- en leerwegondersteunend onderwijs in mavo/vbo en vso

Om leerlingen meer kans te geven op succes in het vervolgonderwijs of op de arbeidsmarkt, zal er vanaf 1 augustus 1998 het een en ander veranderen voor het mavo, vbo en vso: deze veranderingen zijn zowel onderwijsinhoudelijk als organisatorisch van aard.

Er zijn drie onderling nauw samenhangende vernieuwingen te onderscheiden:

- A. Het invoeren van leerwegen in mavo en vbo
- B. Het creëren van leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs
- C. Het herschikken van de afdelingen in het vbo

A. De leerwegen.

Er zijn vier leerwegen:

- de **theoretische** leerweg, die leidt naar een lang-mbo of havo
- de **kader beroepsgerichte** leerweg, die leidt naar de lange opleidingen in het secundair beroepsonderwijs (mbo en leerlingwezen) en een **basisberoepsgerichte** leerweg die leidt naar de korte opleidingen, van het vervolgberoepsonderwijs
- de **gemengde** leerweg, met een combinatie van algemene vakken en een beroepsgericht vak, te verzorgen door scholengemeenschappen met minimaal mavo en vbo

Binnen elke leerweg kan uit vier sectoren gekozen worden: techniek, gezondheid en dienstverlening, economie of landbouw. Per leerweg en per sector worden vakkenpakketten vastgesteld met een gemeenschappelijk, een sectorgebonden en een vrij deel.

Naast deze leerwegen is er nog een individuele leerweg als hulpstructuur bij de leerwegen; deze hulpstructuur is bestemd voor leerlingen die hiaten, achterstanden of andere problemen hebben, maar die in principe voldoende capaciteiten hebben om een mavo- of vbo- diploma te halen. Per 1 augustus 1998 zal het individueel vbo (ivbo) hiervoor omgezet worden in afdelingen voor **leerwegondersteunend onderwijs**. Het leerwegondersteunend onderwijs wordt verder opgebouwd vanuit het vso-lom.

Voor een beperkt aantal leerlingen komt er een speciale leerweg, het **praktijkonderwijs**. Dit onderwijs is gericht op een groep leerlingen voor wie het niet mogelijk is een mavo- of vbo-diploma te halen. Deze leerweg is, in tegenstelling tot de andere leerwegen, geen voorbereiding op vervolgonderwijs. Het praktijkonderwijs wordt in principe opgebouwd vanuit het vso-mlk.

De WVO geldt vanaf 1 augustus 1998 voor het vso-lom (voortgezet speciaal onderwijs voor leerlingen met leer- en opvoedingsmoeilijkheden) en vso-mlk (voortgezet onderwijs voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen). Vanaf die datum heten deze instellingen **speciale scholen voor voortgezet onderwijs** of **speciale afdelingen voor voortgezet onderwijs**. De precieze datum van inwerkingtreding voor het vso-lom en vso-mlk geldt vanaf het moment dat scholen of afdelingen van deze onderwijstypen hun positie hebben bepaald. Dit kan in de periode van 1 augustus 1998 tot 1 augustus 2002.

Scholen voor mavo, vbo, ivbo en voortgezet speciaal onderwijs zullen vanaf 1 januari 1999 moeten gaan samenwerken in samenwerkingsverbanden.

Vanaf 1998 mogen scholengemeenschappen met zowel mavo als vbo de benaming **voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs** (vmbo) voeren.

6.2.4 PROFIELEN VOORTGEZET ONDERWIJS

Vanaf augustus 1998 zal er begonnen worden met een vernieuwde tweede fase van havo en vwo. De doelstellingen waarop de vernieuwing gebaseerd is, zijn

- een brede algemene vorming en
- een goede voorbereiding op het vervolgonderwijs

Deze uitgangspunten hebben geleid tot een nieuwe inhoud en een vernieuwde didactiek. De inhoudelijke vernieuwing vertaald zich in de invoering van de **profielen**, de didactische vernieuwing is gericht op het stimuleren van actief en zelfstandig leren. Deze aanpak krijgt vorm in de ontwikkeling van het **studiehuis**. Scholen worden aangemoedigd zich geleidelijk te ontwikkelen tot studiehuis waarin leerlingen in toenemende mate zelfstandig hun werk zullen doen. De leraar begeleidt de leerling in het onderwijsproces.

Het onderwijs aan scholen voor vwo en havo omvat, vanaf 1 augustus 1998 of 1 augustus 1999, aansluitend op de periode van basisvorming een periode van voorbereidend hoger onderwijs. Deze periode van voorbereidend hoger onderwijs is ingericht volgens **profielen**. Een profiel is een samenhangend onderwijsprogramma, zodanig ingericht dat het volgende biedt:

- een algemene maatschappelijke voorbereiding en persoonlijke vorming
- een algemene voorbereiding op het hoger onderwijs
- een bijzondere voorbereiding op groepen van naar inhoud verwante opleidingen in het hoger onderwijs

De profielen worden door de school verzorgd. De profielen zijn:

- het profiel natuur en techniek
- het profiel natuur en gezondheid
- het profiel economie en maatschappij
- het profiel cultuur en maatschappij

Elk profiel bestaat uit een

- gemeenschappelijk deel, dat voor alle profielen van de desbetreffende school gelijk is
- een profieldeel, dat kenmerkend is voor dat profiel
- een vrij deel

Het bevoegd gezag richt een in schooltijd verzorgd onderwijsprogramma in dat voor elke leerling ten minste 1000 uren onderwijs omvat per leerjaar.

-Vakken en andere programma-onderdelen periode van voorbereidend hoger onderwijs-

a) Vwo:

1. Het gemeenschappelijk deel van elk profiel in het vwo omvat: Nederlandse taal- en letterkunde, Engelse taal- en letterkunde, Duitse taal- en letterkunde, Franse taal- en letterkunde, algemene natuurwetenschappen, de combinatie geschiedenis en maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming, lichamelijke opvoeding

Het onderwijs in het gymnasium omvat voor elke leerling culturele vorming in plaats van culturele en kunstzinnige vorming; dit kunnen ze wel kiezen in het vrije deel. Het onderwijs in het gymnasium omvat bovendien voor elke leerling Latijnse-, of Griekse taal- en letterkunde, of beide.

2. Het profieldeel van de profielen omvat:

- voor het profiel natuur en techniek: wis-natuur- en scheikunde
- voor het profiel natuur en gezondheid: wis-natuur- en scheikunde en biologie
- voor het profiel economie en maatschappij: economie, wiskunde, geschiedenis, aardrijkskunde
- voor het profiel cultuur en maatschappij:
 - een moderne taal met de daarbij behorende letterkunde ter keuze van de leerling²² of ter keuze van de leerling Latijnse- of Griekse taal- en letterkunde
 - ter keuze van het bevoegd gezag of eventueel de leerling: een andere moderne

²² Het bevoegd gezag beslist welke keuzetalen met de bijbehorende letterkunde worden aangeboden.

- of klassieke taal- en letterkunde of filosofie
- culturele en kunstzinnige vorming
- geschiedenis
- wiskunde

3. Het vrije deel kan omvatten:

- door de leerling te kiezen vakken²³ uit het profieldeel
- maatschappijleer, management en organisatie, informatica, lichamelijke opvoeding, en voor het atheneum eveneens klassieke culturele vorming, door de leerling te kiezen
- door het bevoegd gezag vast te stellen vakken en andere programma-onderdelen

Vakken kunnen met het oog op hun plaats in het gemeenschappelijk deel, profieldeel of het vrije deel, worden verdeeld in deelvakken.

b) Havo

1. Het gemeenschappelijk deel van elk profiel in het havo omvat:

Nederlandse taal- en letterkunde, Engelse taal- en letterkunde, algemene natuurwetenschappen, de combinatie geschiedenis en maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming, lichamelijke opvoeding

2. Het profieldeel van de profielen omvat:

- voor het profiel natuur en techniek: wis-natuur- en scheikunde
- voor het profiel natuur en gezondheid: wis-natuur- en scheikunde en biologie
- voor het profiel economie en maatschappij: economie, wiskunde, geschiedenis, aardrijkskunde
- voor het profiel cultuur en maatschappij: een moderne taal met de daarbij behorende letterkunde, culturele en kunstzinnige vorming, geschiedenis, economie, wiskunde

3. Het vrije deel kan omvatten:

- door de leerling te kiezen vakken uit het profieldeel
- maatschappijleer, management en organisatie, informatica, lichamelijke opvoeding, en voor het atheneum eveneens klassieke culturele vorming, door de leerling te kiezen
- door het bevoegd gezag vast te stellen vakken en andere programma-onderdelen

Vakken kunnen met het oog op hun plaats in het gemeenschappelijk deel, profieldeel of het vrije deel, worden verdeeld in deelvakken.

In de vernieuwde tweede fase wordt ook een aantal nieuwe vakken geïntroduceerd, waaronder algemene natuurwetenschappen (ANW) in het gemeenschappelijke deel, culturele en kunstzinnige vorming (CKV1) in het gemeenschappelijke deel en management en organisatie.

De vrije keuze van examenvakken zal gaan verdwijnen. Voor alle vakken zijn nieuwe examenprogramma's opgesteld.

6.3EINDEXAMENS

²³ Het bevoegd gezag beslist welke vakken worden aangeboden.

In de laatste twee leerjaren van het voortgezet onderwijs bereiden de leerlingen zich voor op het eindexamen; de leerlingen kiezen een vakkenpakket. Het onderwijs in deze laatste twee jaren wordt voor het grootste gedeelte besteed aan het onderwijs in de gekozen examenvakken. Leerlingen van het vbo gaan bovendien in het derde en/of vierde jaar op stage.

Het eindexamen bestaat uit twee delen: het schoolonderzoek en het centraal examen. Hierin komt na 1 augustus 1998 verandering, wanneer de structuur van het onderwijs in havo-vwo gaat wijzigen.

Tot die tijd is het eindexamen als volgt geregeld:

De minister van Onderwijs stelt eindexamenprogramma's vast. Hierin staat voor ieder vak wat de eindexamenstof is en hoe de examenstof is verdeeld over het schoolonderzoek en het centraal examen.

De scholen maken zelf de toetsen voor het schoolonderzoek, maar ze moeten zich daarbij wel houden aan het officiële eindexamenprogramma. Voordat het centraal examen begint is het schoolonderzoek afgerond en worden de cijfers bekend gemaakt aan de leerlingen.

De school is verantwoordelijk voor de afname van de eindexamens.

De gang van zaken tijdens het examen staat vermeld in het examenreglement dat iedere school opstelt. Bovendien heeft iedere school een programma van toetsing en afsluiting, waarin onder andere staat hoe de examenstof is verdeeld over het schoolonderzoek en hoe de cijfers tot stand komen. De school is verplicht het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting naar de inspectie te sturen.

De minister is verantwoordelijk voor de opgaven van het centraal examen. Het centraal examen kent drie tijdvakken: het eerste tijdvak is in mei, het tweede in juni en het derde in augustus. Alle leerlingen doen examen in het eerste tijdvak, wanneer de uitslag hiervan is vastgesteld kunnen alle leerlingen in een vak herkansen. Leerlingen die in mei om een geldige reden niet in alle vakken examens hebben afgelegd, mogen in het tweede tijdvak alsnog in maximaal twee vakken examen doen. In het derde tijdvak kan zonedig examen afgelegd worden in de resterende vakken.

De Informatie Beheer Groep wijst voor iedere school gecommiteerden aan. De docenten van de school kijken het werk eerst na, daarna doet de gecommiteerde hetzelfde. Wanneer de cijfers onderling verschillen, dan bepalen de docent en de gecommiteerde in onderling overleg het cijfer. Het eindcijfer is het gemiddelde van het cijfer voor het schoolonderzoek en het cijfer voor het centraal examen. Alle eindcijfers samen bepalen of een leerling is geslaagd voor het eindexamen.

Iedere eindexamenkandidaat krijgt van de directeur van de school een cijferlijst, daarop staan de cijfers van het schoolonderzoek, de cijfers voor het centraal examen en de eindcijfers. Bovendien staat de uitslag van het eindexamen hierop vermeld. Kandidaten die geslaagd zijn krijgen een diploma. Leerlingen die niet slagen voor het eindexamen maar toch van school afgaan, kunnen een certificaat krijgen. Daarop staan de examenvakken die met een voldoende zijn afgesloten. Leerlingen die gezakt zijn en van school afgaan hebben de kans later alsnog hun diploma te halen in het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo).

Het eindexamen in het **vbo** ziet er als volgt uit:

Het examen bestaat uit minimaal zes vakken, waaronder verplichte- en keuzevakken. Welke vakken dat precies zijn verschilt per vbo-afdeling. Leerlingen op het vbo doen in ten minste twee vakken examen die specifiek op het latere beroep gericht zijn. De vbo-leerlingen kunnen op verschillende niveaus examen doen. Voor de beroepsgerichte vakken zijn er de A-, B- en C-examens. Voor de algemene vakken bestaan A-, B-, C- en D-examens. De letters staan voor het niveau van het programma, waarbij D het hoogste is. Bij een A- en B-programma bestaat het examen alleen uit een schoolonderzoek, bij een C- en D-programma bestaat het examen voor de algemene vakken uit een schoolonderzoek en een centraal examen. Voor de beroepsgerichte vakken is er alleen een schoolonderzoek.

Het eindexamen **mavo** bestaat eveneens uit zes vakken. Verplicht zijn de vakken Nederlandse taal en een moderne vreemde taal. De andere vier vakken kunnen de leerlingen zelf kiezen.

De examens kunnen op twee niveaus afgelegd worden: op C- en op D-niveau. De leerlingen zijn echter wel verplicht om in minstens drie vakken een examen op D-niveau te doen. Mavo-leerlingen die in zes vakken een D-examen hebben afgelegd kunnen doorstromen naar de vierde klas havo.

Op het **havo** bestaat het eindexamen ook uit zes vakken. Nederlandse taal en letterkunde en een moderne vreemde taal zijn verplicht. Daarnaast kan de leerling zelf vier examenvakken kiezen. Havo-leerlingen die hun eindexamen hebben behaald kunnen doorstromen naar het vwo.

Vwo-leerlingen doen eindexamen in zeven vakken. Verplichte eindexamenvakken zijn Nederlandse taal en letterkunde en een moderne vreemde taal. Op het gymnasium zijn ook het vak Latijnse taal en letterkunde of Griekse taal en letterkunde verplicht. De andere vakken kunnen de leerlingen zelf kiezen.

In het *Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo* staat vermeld welke examenvakken de scholen precies mogen aanbieden.

Leerlingen mogen in meer vakken examen doen dan minimaal is voorgeschreven; het is aan de school of zij dit mogelijk willen maken.

1998 en verder:

Vanaf augustus 1998 zal het een en ander gaan veranderen. In het mavo en vbo wordt een nieuwe structuur ingevoerd waarbij het onderscheid in A-, B-, C- en D-niveau vervalt en waarbij het onderwijs georganiseerd wordt in leerwegen. Daarnaast is er het leerwegondersteunend en praktijkonderwijs (zie bijlage 3.3)

In het havo en vwo begint bij een beperkt aantal scholen per 1 augustus 1998 een vernieuwing van de tweede fase; per 1 augustus 1999 volgt de rest. De keuze van examenvakken zal worden beperkt door de vier profielen (zie bijlage 3.4).

Deze veranderingen zullen vanaf 2000 hun effect hebben op de eindexamens.

Het invoeren van de vier profielen gaat gepaard met vernieuwde examenprogramma's voor havo en vwo. Het eindexamen bestaat uit twee delen; het ene deel is een centraal examen dat voor iedere leerling gelijk is (wel bestaat er natuurlijk verschil tussen havo en vwo). Daarnaast is er een deel dat door de school georganiseerd wordt; het zogenaamde schoolexamen. Dit schoolexamen komt in de plaats van het schoolonderzoek.

6.4 BEKOSTIGINGSPROCEDURES

De bekostiging van een school kan pas aanvangen als de betreffende school voorkomt op het Plan van Scholen. Hieronder volgt een uitwerking van de procedure.

A) Procedure vaststelling plan van scholen door de Minister van Onderwijs

gemeenteraad of (krachtens de desbetreffende gemeenschappelijke regeling) bevoegd orgaan (openbare school) of schoolbestuur (bijzondere school)

verzoek om opneming in plan vóór 1 januari van jaar X van vaststelling

de minister van Onderwijs

-vóór 1 april van jaar X vaststellen welke verzoeken als bijzondere gevallen worden aangemerkt

-toezenden verzoeken aan de provincie die het aangaat

Provinciale Staten

oordeel over de verzoeken

de minister van Onderwijs

-vóór 1 september van jaar X van vaststelling toezenden van het ontwerp-plan aan de Tweede Kamer en publicatie in de Nederlandse Staatscourant

-vaststellen van het plan vóór 1 oktober van jaar X van vaststelling, binnen een maand publicatie in de Nederlandse Staatscourant

-per beschikking aangeven wanneer de bekostiging aanvang kan nemen

Bij de samenstelling van het plan wordt uitgegaan van de verzoeken, de deelplannen en van de door de minister noodzakelijk geachte rijkscholen²⁴.

²⁴ Een rijksschool geldt in ieder geval als noodzakelijk indien een verzoek om opneming in een plan van een gemeentelijke school uitblijft en daardoor niet

Een verzoek om opnemning in het plan wordt voor 1 januari van het jaar van de vaststelling ingediend bij de minister. Het verzoek wordt ingediend door de gemeenteraad als het om een openbare school gaat, door het schoolbestuur als het om een bijzondere school gaat.

Ten minste eenmaal in de drie jaar stellen Gedeputeerde Staten vast of voldoende wordt voorzien in de behoefte aan openbaar onderwijs in een voldoende aantal scholen. Gedeputeerde Staten kunnen de gemeente opdragen een verzoek te richten tot de minister om opnemning in het plan van een gemeentelijke school indien door voldoende ouders of verzorgers van leerlingen te kennen is gegeven dat er behoefte aan een bepaalde school bestaat, maar waaraan de gemeente geen gehoor heeft gegeven.

Een verzoek dient met reden omkleed te zijn, en vermeldt de aard en plaats van vestiging van de school. Bovendien geeft het een prognose van de te verwachten omvang. Indien het verzoek namens de raad of schoolbestuur wordt ingediend door een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid, is het een onderdeel van een **deelplan**, waarin zijn opgenomen de scholen, waarvan de oprichting in de drie kalenderjaren, waarover het plan zich uitstrekt, door die rechtspersoon wordt voorgestaan. Elk verzoek wordt door de minister toegezonden aan Provinciale Staten van de provincie die het aangaat. Binnen vier maanden na ontvangst brengt Provinciale Staten de minister in kennis van hun oordeel over de verzoeken.

Het ontwerp van het Plan van Scholen wordt jaarlijks voor 1 september bekend gemaakt in de Nederlandse Staatscourant en overlegd aan de Tweede Kamer. De vaststelling van het Plan van Scholen gebeurt voor 1 oktober, volgend op de datum van de bekendmaking van het ontwerp. Het plan wordt binnen een maand na de vaststelling in de Nederlandse Staatscourant openbaar gemaakt en toegezonden aan het bevoegd gezag en aan de rechtspersoon.

Aan het plan wordt toegevoegd een overzicht van de verzoeken die niet zijn ingewilligd en de motivering daarvan. Bovendien wordt melding gemaakt van het oordeel van Provinciale Staten en gemeenten, en, als de minister een van dat oordeel afwijkend besluit heeft genomen, de motivering daarvan.

Het plan vermeld van elke school de aard, de plaats van vestiging en de te verwachten omvang en geeft aan, welke scholen in het eerste jaar voor rijksbekostiging in aanmerking gebracht zullen worden. Bovendien zijn in het plan opgenomen die scholen uit het vorige plan, die nog niet voor bekostiging in aanmerking zijn gebracht.

In de Wet van 29-06-1994, Stb. 518 is bepaald dat een plan tevens omvat:

- een toelichting
- een toetsingskader, welke een uiteenzetting omvat van het toe- en afwijzingsbeleid, aangaande verzoeken om opnemning in het plan

Als de minister van oordeel is dat een andere school dan gevraagd wordt, of een andere plaats van vestiging meer in overeenstemming is met een evenwichtig geheel van onderwijsvoorzieningen, treedt hij, vóór de vaststelling van het plan, in overleg met de aanvrager.

De minister neemt in het plan in elk geval op

- de dagscholen waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat zij, gelet op de belangstelling voor desbetreffend schooltype en op het leerlingenverloop blijkend uit statistische gegevens, zullen worden bezocht door een bepaald aantal leerlingen
- een scholengemeenschap, waarvan kan worden aangenomen dat deze zal worden bezocht door een bepaald aantal leerlingen

voldoende is voorzien in de behoefte aan openbaar onderwijs in een voldoende aantal scholen.

6.5 OUDERS EN LEERLINGEN

Ouders en leerlingen kunnen op verschillende manieren hun invloed uitoefenen op de gang van zaken op de school.

Op basis van de *Wet medezeggenschap onderwijs*, Stb. 1981, 778, is elk schoolbestuur verplicht tot het instellen van een **medezeggenschapsraad**, met uitzondering van sommige bijzondere scholen die op grond van hun godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging van die verplichting ontheffing hebben gekregen.

Veel scholen hebben bovendien een **ouderraad**, een **leerlingenraad** en een **personeelsraad**.

De medezeggenschapsraad

De meest directe invloed kunnen ouders en leerlingen uitoefenen via de medezeggenschapsraad. De medezeggenschapsraad is in het onderwijs het enige vertegenwoordigende orgaan met wettelijke bevoegdheden.

In het voortgezet bestaat de medezeggenschapsraad uit twee geledingen:

- ouders en/of leerlingen
- onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel

De medezeggenschapsraad moet ieder jaar verslag doen van zijn activiteiten. Het verslag is openbaar.

De medezeggenschap heeft de volgende bevoegdheden:

- de **algemene bevoegdheid**, dat wil zeggen het recht op informatie en overleg
- de **bijzondere bevoegdheid**, dat wil zeggen het advies- en instemmingsrecht

Besturen die meer dan één school onder hun hoede hebben kunnen ook een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad instellen.

De ouderraad

In de ouderraad zitten vertegenwoordigers van ouders. De ouderraad kan gevraagd of ongevraagd de medezeggenschapsraad adviseren over onderwerpen die vooral voor de ouders van belang zijn.

Andere vormen van oudervertegenwoordiging

Als een school voor bijzonder onderwijs uitgaat van een vereniging, kunnen ouders daarvan lid worden. Op grond van hun lidmaatschap kunnen ze invloed uitoefenen op het beleid van hun school.

Ouders kunnen ook gekozen worden in het bestuur van een bijzondere school.

Als een openbare school uitgaat van een bestuurscommissie, een openbare rechtspersoon of een stichting, kunnen hiervan ook ouders deel uitmaken.

De leerlingenraad

De Wet medezeggenschapsraad biedt de mogelijkheid om een leerlingenraad op te richten. De leerlingenraad vertegenwoordigt de mening van de leerlingen op een school. De leerlingenraad heeft het recht om gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen aan de medezeggenschapsraad. De leerlingenraad kan eisen dat de medezeggenschapsraad het advies doorgeeft aan het schoolbestuur.

Scholen zijn verplicht om een **leerlingenstatuut** op te stellen. In het statuut staan de rechten en plichten van de leerlingen vermeld. Het schoolbestuur stelt elke twee jaar het statuut vast. Zowel de leerlingen als ouders in de medezeggenschapsraad moeten met het statuut instemmen.

6.6 DE GESCHIEDENIS VAN DE ORGANISATIE

Op 25 september 1918 werd het Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen ingesteld, nadat □onderwijs□ jarenlang een taak van het Departement van Binnenlandse Zaken geweest was. In november 1940 werd het Departement opgesplitst in

- a) Departement van Opvoeding, Wetenschap en Cultuurbescherming
- b) Departement van Volksvoorlichting en Kunsten

Bij Koninklijk Besluit van 17 september 1944 echter, werd bepaald dat het Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, zodra de Minister van OK en W zijn werkzaamheden in Nederland zou hervatten, opnieuw als één geheel ingesteld zou worden. De taken zouden niet anders zijn dan die van begin 1940.

In 1965 werden de 'Kunsten' ondergebracht in het Departement van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk werk, evenals zaken als mediabeleid en volksontwikkeling. Het Departement van OK en W werd nu het Departement van O en W.

In 1967 kwamen de volgende zaken weer onder O en W terecht:

- de Rijkscommissie voor Vaderlandse Geschiedenis
- de Rijkscommissie van Advies inzake het bibliotheekwezen
- de Koninklijke Bibliotheek
- het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie (RIOD)

In de periode 1945-1950 namen de taken van het departement snel toe, wat ook te zien was aan de groei van het aantal ambtenaren.

In de jaren zeventig werd het ministerie van O en W, dat sinds 1966 uit twee directoraten-generaal (Onderwijs en Wetenschappen) bestond, sterk gereorganiseerd. In 1973 werd het Directoraat-Generaal voor de Wetenschappen (DGW) gereorganiseerd, terwijl het Directoraat-Generaal voor het Onderwijs (DGO) in 1974 aan de beurt was. Deze reorganisatie staat bekend als de McKinsey-reorganisatie.

De belangrijkste veranderingen waren:

- er kwamen drie velddirectoraten-generaal voor het basisonderwijs (DGBO), voor het voortgezet onderwijs (DGVO) en voor het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (DGHW)
- er werden aparte eenheden opgericht voor de beleidsontwikkeling
- er vonden belangrijke aanpassingen plaats van de organisatiestructuur van het ministerie aan de nieuwe onderwijsstructuur; de bestaande directies werden aan herschikking onderworpen en er kwamen nieuwe directies binnen de hoofdindeling van de drie directoraten-generaal.

Naast deze drie directoraten-generaal werd een coördinerend directoraat-generaal opgericht: het Directoraat-Generaal voor de Diensten Onderwijs en Inspectie (DGD I)

De reorganisatie van de jaren zeventig bleek niet te voldoen; dit leidde in 1982 tot enkele wijzigingen binnen de organisatie.

De jaren negentig luidden een nieuwe periode in: overleg en dialoog met het onderwijsveld gaan een belangrijke plaats innemen. De opvattingen over de sturende rol van het ministerie veranderden, wat tot gevolg had dat het ministerie in 1992 op fundamentele wijze gereorganiseerd werd.

Doordat maatschappelijke, maar ook onderwijskundige vraagstukken door de beleidssectoren heenlopen was deze reorganisatie noodzakelijk; sinds 1992 wordt het ministerie niet langer geleid door afzonderlijke DG's maar door een Bestuursraad die voor de ambtelijke besturing van het departement als geheel verantwoordelijk is. Het beleid wordt nu integraal ontwikkeld.

Sinds 1994 is 'Cultuur' weer toegevoegd aan het ministerie, dat nu het ministerie van OC en W heet.

De organisatiestructuur sinds 1992 ziet er als volgt uit:

- De **Bewindspersonen** vormen de politieke leiding en geven sturing aan het ministerie.
- De **Bestuursraad** staat aan de top van de ambtelijke organisatie.
Taken:
 - adviseren van de politieke leiding
 - leiding geven aan beleidsvernieuwing, implementatie, toepassing en toezicht
 - het reguleren van het ambtelijk verkeer met de politieke top
- De **Stafdirectie Bestuur en Beleid** ondersteunt de politieke en ambtelijke leiding, organiseert de besluitvorming en heeft daarbij internationale en strategische taken
- De **Velddirecties** (zes in totaal) ontwikkelen het onderwijsbeleid.
Taken:
 - het voorbereiden van het beleid
 - het dragen van begrotingsverantwoordelijkheid voor hun sector
 - het zorgdragen voor de implementatie van het beleid
 - het organiseren van de evaluatie
- De **Aspectdirecties** dragen zorg voor zaken die alle velddirecties betreffen, zoals Studiefinanciering, Wetgeving en Juridische Zaken en dergelijke.
- De **Ondersteunende directies** hebben te maken met zowel de velddirecties als met de aspectdirecties (bijvoorbeeld Personeelszaken)
- De **zelfstandige organisaties** zoals Centrale Financiën Instellingen (CFI) en de Informatie Beheer Groep (IBG)
- De **Inspectie** houdt toezicht op het onderwijs, op basis van de Grondwet, en is verantwoording verschuldigd aan de minister